

รายงานการวิจัย

การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ
ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม
สำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

DEVELOPING THE POTENTIAL OF COMMUNICATING DHARMA
IN ENGLISH FOR NEW GENERATIONS OF BUDDHIST MONKS
IN PROPAGATING BUDDHIST TEACHINGS FOR FOREIGNERS
IN CHIANG MAI PROVINCE

ประดิษฐ์ คำมุงคุณ
วราสะยะ วราศยานนท์
ธีรศักดิ์ แสนวังทอง
ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง
พระนพดล ปภัสสรวิโส

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การวิจัยเชิงปริมาณนั้นทำการเก็บแบบสอบถามกับพระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิจัยเชิงคุณภาพเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 9 รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า ศักยภาพด้านการสื่อสารธรรมเป็นภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.49 ซึ่งจัดอยู่ในระดับน้อย และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.31

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่เพื่อการเผยแผ่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนำหลักสูตรฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพ หลักสูตรมีค่าดัชนีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.08

3. การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เมื่อการดำเนินการฝึกอบรมให้กับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ตามรายวิชาในหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาค

ภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมะเป็นภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 74.64 ส่วนคะแนนก่อนเรียน 41.28 ซึ่งมี ค่า $t = 54.873$ และส่วนความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีค่าดัชนีเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมาก และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46

คำสำคัญ: 1. การพัฒนาศักยภาพ 2. หลักพุทธธรรม 3. ชาวต่างชาติ 4. ธรรมภาคภาษาอังกฤษ
5. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่

ABSTRACT

Developing the potential of communicating Dharma in English for new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province aims to achieve the following research objectives: 1) to analyze the English communication potential of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province, 2) to develop a curriculum to enhance the English communication potential of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province, and 3) to improve the English communication skills of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province. This research employs a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative research methods. The quantitative research involved purposive sampling, with data collected through questionnaires from 313 monks residing in temples within Chiang Mai Province. Data analysis included percentage, mean, and standard deviation calculations. The qualitative research selected a sample group of 9 individuals, comprising Dhamma instructors/preachers, Buddhist scholars, and English language experts. Data collection was conducted through interviews, and the data were analyzed using descriptive methods.

The research findings revealed that:

1. To analyze the English communication potential of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province based on the analysis of the data obtained from the questionnaire, it was found that the communication potential of new generation Buddhist scholars in English for spreading Buddhist teachings to foreigners in Chiang Mai has an average score of 0.49, which is categorized as low, with a standard deviation of 2.31.

2. To develop a curriculum to enhance the English communication potential of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province found that the results of the evaluation of the training course on enhancing communication skills in English for new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province show that after

presenting the draft curriculum to experts for quality assessment, the curriculum received an average suitability index of 4.78, which is considered the highest level of appropriateness, with a standard deviation of 0.08

3. To improve the English communication skills of new generations of Buddhist monks in propagating Buddhist teachings for foreigners in Chiang Mai province found that when training was conducted for new generations of Buddhist monks through a course designed to enhance their communication skills in English for spreading Buddhist teachings to foreign nationals in Chiang Mai, it significantly improved their effectiveness in communicating Buddhist teachings in English. Comparing the scores before and after the training, the average post-training score was 74.64, while the pre-training score was 41.28, with a t-value of 54.873. Regarding the satisfaction of new generations of Buddhist monks with the course to enhance English-language Buddhist communication skills for spreading Buddhist teachings to foreigners in Chiang Mai, the overall satisfaction index was 4.25, indicating a high level of satisfaction, with a standard deviation of 0.46

Keywords: 1. Potential Development 2. Buddhist Principles 3. Foreign Nationals
4. English Dharma Studies, 5. Modern Buddhist Instructors

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาจาก พระธรรมวชิรจินดาภรณ์, รศ. ดร. (สมคิด จินตามโย) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระสุนทรวชิรเมธี, ผศ.ดร. (จิตติชัย จิตติชโย) รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิสารคุณ, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณ ศ.ดร.ชัยยุทธ ชินณะราศรี และ รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อ่าน/ตรวจ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด จนโครงการวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบคุณ ท่าน ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์ อาจารย์วิทยาเขตล้านนา ที่ปรึกษาโครงการวิจัย เป็นอย่างยิ่งที่ กรุณามอบคำปรึกษาด้านการวิจัยและให้กำลังใจ คณะวิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ พระสังฆาธิการ พระสงฆ์นักพัฒนา พระธรรมวิทยากร พระนักเทศน์จังหวัดเชียงใหม่ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลวิจัยอันเป็นประโยชน์ที่สำคัญต่อการวิจัยมาด้วยความเคารพ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะทำงานวิจัยทุกท่านและผู้ประสานงานทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จเสร็จสิ้นลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดร.ประดิษฐ์ คำมุงคุณ
หัวหน้าโครงการวิจัย และคณะ

16 ตุลาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	5
2 แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม (Training)	16
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการปฏิบัติงาน	18
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	22
2.6 พระธรรมวิทยากร	33
2.7 ทฤษฎีการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร	38
2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.9 สรุปกรอบแนวความคิด	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
3.1 รูปแบบการวิจัย	54
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	58
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	61
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
5.1 สรุปผลการวิจัย	104
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	109
5.3 ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	122
ภาคผนวก ข หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ	138
ภาคผนวก ค ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระ ธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ	182
ภาคผนวก ง การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	212
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	220
ประวัตินักวิจัย	223

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่	66
4.3	ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ของผู้เชี่ยวชาญ	87
4.4	ผลการทดสอบ รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร	91
4.5	ผลการทดสอบ รายวิชา ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร	93
4.6	ผลการทดสอบ รายวิชา วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร	94
4.7	ผลการทดสอบ รายวิชา บทบาทของพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย	96
4.8	ผลการทดสอบ รายวิชา ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย	97
4.9	ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่	99
4.10	ความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่	101

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเผยแผ่พุทธธรรมเป็นภารกิจสำคัญที่ส่งเสริมการเข้าใจและการปฏิบัติในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาในระดับสากล ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคที่ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษากลาง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับการเผยแผ่พุทธธรรมจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับพระสงฆ์และผู้ที่มีบทบาทในการเผยแผ่ที่ต้องสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมโลกที่หลากหลายทางวัฒนธรรม (สมบุญ สุภัทร, 2561, หน้า 10) การใช้ภาษาอังกฤษในงานเผยแผ่พุทธธรรมไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เผยแผ่สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยในการสร้างความเข้าใจในหลักคำสอนที่ซับซ้อนในรูปแบบที่ง่ายต่อการรับรู้ การพัฒนาทักษะทางภาษาในด้านนี้จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนที่ครอบคลุมทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมถึงการเข้าใจวัฒนธรรมและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (ภัทรา บุตรสุวรรณ, 2563, หน้า 45) ความสำคัญของการฝึกอบรมภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับพระสงฆ์และผู้เผยแผ่ โดยมีการผสมผสานทักษะทางภาษาเข้ากับการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทางพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ด้วยการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เผยแผ่สามารถนำหลักธรรมไปสู่สังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับสารในระดับสากล (ชาญชัย อภิญญาบุรุษ, 2564, หน้า 30)

การถ่ายทอดธรรมะให้กับชาวต่างชาติเป็นภารกิจที่ท้าทาย เนื่องจากต้องมีการปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษา การเลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเผยแผ่ธรรมะอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับชาวต่างชาติที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาไทยและประเพณีทางศาสนา การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงและถ่ายทอดข้อความธรรมะให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (พระมหาสุริยา จันทาโก, 2564, หน้า 45) นอกจากนี้ การนำเสนอเนื้อหาผ่านการแปลที่มีคุณภาพหรือการใช้ภาษากลางที่ง่ายต่อการเข้าใจเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ (ดวงกมล สุวรรณรงค์, 2023, หน้า 92) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังสามารถรับรู้และเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้ดียิ่งขึ้น การสร้างความเข้าใจในธรรมะของชาวต่างชาติยังจำเป็นต้องใช้วิธีการนำเสนอที่คำนึงถึงวัฒนธรรมของผู้ฟัง เช่น การใช้ภาพและสัญลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงและเข้าใจได้อย่างง่ายดาย การใช้วิธีการเชิงประสบการณ์ เช่น การนำชาวต่างชาติเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมร่วมกับชุมชนไทย ก็เป็นอีกวิธีที่มีประสิทธิภาพในการ

สื่อสารธรรมะให้ชาวต่างชาติ กลยุทธ์เหล่านี้สามารถช่วยให้การเผยแผ่ธรรมะในระดับสากลมีความหมายและประสิทธิผลมากขึ้น (พระมหาปรีชา ธมฺมวโร, 2022, หน้า 73)

พระธรรมวิทยากรมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้แก่ชาวต่างชาติ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพุทธศาสนาในมุมมองของการนำเสนอความเป็นจริงทางศาสนา และสามารถ ประยุกต์ใช้หลักธรรมให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ พระธรรมวิทยากร ต้องมีความรู้ลึกซึ้งทั้งทางธรรมะและภาษา เพื่อสื่อสารให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงความหมายของคำ สอนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน (พระพรหมคุณาภรณ์, 2553, หน้า 45) นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะการ สอนที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมกับปัญหาหรือความท้าทายในชีวิตประจำวันของผู้ฟัง การเผยแผ่หลักพุทธธรรมยังเป็นการสร้างความเข้าใจที่ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ แต่ยังรวมถึงการส่งเสริม วิถีชีวิตที่มีความสุขและสงบภายใน ซึ่งสามารถนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตในระดับบุคคลและสังคม โดยรวมได้ (พระมหาชัยวัฒน์ ธมฺมชีโว, 2556, หน้า 142)

การศึกษาวิจัยและพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ใน การเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่โลก มีการเชื่อมโยงกันมากขึ้น การเรียนรู้และเข้าใจหลักธรรมของพุทธศาสนาในระดับสากลจึงเป็นสิ่งสำคัญใน การเผยแผ่ธรรมะให้แก่ผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม พระธรรมวิทยากรต้องสามารถสื่อสาร ธรรมะในภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ข้อมูลและแนวคิดทางพุทธศาสนาถูกถ่ายทอดได้ตรง ตามความเข้าใจของผู้ฟังชาวต่างชาติ จังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางด้านศาสนาและ วัฒนธรรม การมีพระธรรมวิทยากรที่มีศักยภาพในการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษจะช่วยเสริมสร้างการ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพุทธศาสนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ของพระธรรมวิทยากรในด้านการสื่อสารที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความ ต้องการของสังคมโลก การศึกษาวิจัยนี้จะช่วยสร้างเครื่องมือและวิธีการที่สามารถพัฒนาทักษะด้านการ สื่อสารภาษาต่างประเทศของพระธรรมวิทยากรในเชิงลึก เพื่อให้การเผยแผ่ธรรมะมีความหลากหลายและ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยภายใต้เป้าหมายการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาค ภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างสร้างโอกาสให้พระธรรมวิทยากรสามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติและตอบสนองต่อโจทย์ความท้าทายใน ระดับประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

1.2.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

1.2.3 การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีทบทวนวรรณกรรม และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลักและมุ่งเน้นศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ อายุ พรรษา การสำเร็จ การศึกษาสามัญระดับสูงสุด การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ระดับ การศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ระดับ การดำรงตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ระดับ และการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์ศักยภาพ การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่

สำหรับพื้นที่การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีความโดดเด่นด้วยบริบทและศักยภาพของพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีมหาวิทยาลัยสองแห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ซึ่งเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาคณะสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 ขอบเขตระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยจำนวน 12 เดือน

1.4.4 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้นอกจากการศึกษาเอกสารแล้ว ยังมุ่งเน้นการวิจัยภาคสนาม (Field Study) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา นักวิจัยจึงได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และผู้ร่วมปฏิบัติการ (Participants) อย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ครอบคลุมบริบทของการวิจัยอย่างรอบด้านกลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์และบุคลากรในจังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบเขตที่กำหนดไว้

1) วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ พระสงฆ์ที่พำนักในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) วิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร คือ บุคลากรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 9 รูป/คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การพัฒนาศักยภาพของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการสื่อสาร ธรรมภาคภาษาอังกฤษ การนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมี กระบวนการ เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ สมรรถนะ และทัศนคติ ของพระธรรม วิทยากรรุ่นใหม่หรือบุคลากรในองค์กรให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอัน จะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในตนเองและองค์กร ดังนั้นการพัฒนา จึงมีความหมายครอบคลุมไปถึงการ พัฒนา การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาองค์กร การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน การส่งเสริมการ เรียนรู้ตลอดจนการมีระบบประกันคุณภาพการฝึกอบรม

1.5.2 หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักธรรม คำสอน ที่เชื่อกันว่า เป็นผลแห่งการค้นคว้า เป็นภูมิรู้ ภูมิ ปัญญา ของพระพุทธองค์ที่ถ่ายทอดสืบต่อมา

1.5.3 ธรรมภาคภาษาอังกฤษ หมายถึง ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ

1.5.4 พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ หมายถึง พระสงฆ์และสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จริยวัตรพระสงฆ์ มี สมรรถนะพระธรรมวิทยากรในยุคดิจิทัล การดำเนินการด้านศาสนพิธี รวมถึงการฝึกปฏิบัติเรียนรู้เทคนิค โดยสื่อสร้างสรรค์ จิตวิทยาวัยรุ่น และมารยาทไทยสำหรับเด็กและเยาวชน รวมถึงการอบรมคุณธรรม

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ได้ทราบถึงศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่ หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.6.2 ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1.6.3 ได้พัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ แนวคิดและทฤษฎีรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม (Training)
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการปฏิบัติงาน
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- 2.6 พระธรรมวิทยากร
- 2.7 ทฤษฎีการสื่อสาร และการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

2.1.1 ความหมาย

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกาย นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ มนุษย์เราเมื่อต้องการทำงานบางอย่าง จำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ มีความพยายามและมุ่งมั่นในการที่จะทำงานให้ดีที่สุด แต่มนุษย์เรามักจะทำงานเพียงลำพัง เปรียบเสมือนการมองเหรียญด้านเดียว หากมนุษย์เราได้มีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ก็จะเกิดมุมมองที่ต่างกัน เมื่อได้ทำงานร่วมกันแล้วก็จะมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำให้มากที่สุด ทำให้มีมุมมองที่กว้างกว่าเดิม มีการจัดทำข้อมูล จัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลอย่างมีระบบ ผลสุดท้ายงานที่ทำก็จะเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การพัฒนาศักยภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีมากมาย รวดเร็ว ง่ายดาย ข้าราชการในยุคปัจจุบันจึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ

ในยุคของการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและสถานะที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงในสังคมโลกปัจจุบัน (Competitiveness) ทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องหันกลับมาทบทวนตนเอง และให้ความสำคัญกับการพัฒนา

ทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ (Strategic HRD) มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการมุ่งเน้นที่จะสร้างทุนมนุษย์ (Human Capital Building) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อสร้างความได้เปรียบในการเป็นผู้นำในการปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวดังกล่าว คำกล่าวที่ว่า องค์กรที่อยู่รอดได้ คือองค์กรที่สามารถปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงได้แต่องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้จะต้องสามารถคาดคะเนความเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าและปรับตัวได้ก่อนและการทำงานที่จะเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศได้ตลอดกาลนั้นองค์กรจะต้องสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลง การคาดคะเนการเปลี่ยนแปลง และสามารถกำหนดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดจนความสามารถในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงได้ในที่สุดการที่องค์กรจะสามารถเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศได้นั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางความคิดเพื่อการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Development and Management) และมีคุณลักษณะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agents) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารและพัฒนาอย่างแท้จริงเพราะการบริหารและการพัฒนาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีความเป็นเหตุเป็นผลสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังนั้นในการบริหารและจัดการองค์ความรู้ในครั้งนี้งานการจัดการความรู้ (KM Team) ของสำนักบริหารงานกลางจึงให้ความสำคัญในเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ (Strategic HRD) เพราะเชื่อว่าทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับองค์กร และระดับประเทศ อีกทั้งทรัพยากรมนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรกำหนด มีความคิดริเริ่ม (Initiative) และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ก่อนที่จะนำไปสู่เนื้อหาของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์จะขอทำความเข้าใจในเบื้องต้น และความหมายของเรื่องให้ชัดเจนและมีความเข้าใจที่สอดคล้องตรงกันเสียก่อน กล่าวคือ ศักยภาพขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด มีความพยายาม มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งนั้น ๆ มากน้อยเพียงใดและมีการนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายออกมาใช้ประโยชน์ได้มากเพียงใด การพัฒนาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างมีกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมาย การพัฒนาศักยภาพ หมายถึงการนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ และพบว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Development) เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ สมรรถนะ และทัศนคติของบุคลากรในองค์กรให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอันจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในตนเองและองค์กร (กัญญามล อินทวง, 2554)

ศักยภาพ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Potential” ปัจจุบันพบว่าใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะใช้กับบุคลากรในองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

(มาลี ผลไม้, 2558 : หน้า 7) กล่าวว่า ศักยภาพ หมายถึง ภาวะแฝง อำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจทำให้พัฒนา หรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของศักยภาพ และศักยภาพระดับบุคคลไว้อีกหลายท่าน ดังต่อไปนี้

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550 หน้า 8) ได้กล่าวถึงความหมายของศักยภาพว่า สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 หมายถึง ลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ทักษะ (Skill) ความเชื่อ (Belief) และอุปนิสัย (Trait) กลุ่มที่ 2 หมายถึง กลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ พื้นฐาน (Attributes) หรือเรียกกันว่า KSAs ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมในการทำงานที่ แสดงออกมาของแต่ละบุคคลที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้

ศรिता ตระกูลวงษ์ (2540, หน้า 9) ได้กล่าวว่า หมายถึง สภาวะความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ของบุคคลที่ พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยวิธีการหนึ่งเพื่อก่อให้เกิดการกระทำที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดความสำเร็จ ความพร้อมจะเกิดขึ้นได้อยู่กับองค์ประกอบดังนี้ วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ทางสังคมหรือความรู้เดิมหรือแรงจูงใจ

มณฑิรา ยีนนาน (2544, หน้า 17) ได้กล่าวว่า ความสามารถสูงสุดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล หรือองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นศักยภาพจึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้การทำงานสำเร็จลุล่วงลงอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า “ศักยภาพ” หมายถึงความสามารถ หรือคุณสมบัติที่มีแฝงในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งสามารถทำให้ปรากฏหากได้รับการพัฒนา หรือกระตุ้นจากภายนอก อันจะส่งผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจสูงสุดศักยภาพเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยจะต้องมีการพัฒนาด้านการฝึกอบรม การศึกษาการพัฒนา จนเกิดทักษะ ความรู้ หรือทัศนคติ เป็นสำคัญ เพื่อให้ความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลได้แสดงออกมาเป็นผลงานที่มีคุณค่าขององค์กร

2.1.2 ประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพ

มลิวัลย์ ธรรมแสง (2558) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของศักยภาพสำหรับบุคคลและสำหรับองค์กร คือ

2.1.2.1 สำหรับบุคคล 1) รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง 2) รู้เส้นทางความก้าวหน้า 3) รู้ตัวชี้วัด มาตรฐานทางวิชาชีพ

2.1.2.2 สำหรับองค์กร 1) มีแผนพัฒนาบุคคล 2) มีเป้าหมายชัดเจน 3) มีกรอบมาตรฐาน วิชาชีพ/การวัดประเมินความสามารถ ซึ่งที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ในปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่ส่งผลให้องค์กรอยู่รอดภายในสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลากระแสการเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาททำให้แต่ละองค์กรต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นต้นทุนในการ แข่งขันทางธุรกิจเพราะถือว่ามนุษย์เป็นต้นทุนที่สำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการพัฒนา จะเห็นได้จากนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ดังนี้

Nadler (จารุเนตร เกื้อภักดี, 2559 : หน้า 13) ได้ให้ความหมายว่า การดำเนินการให้บุคลากรได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อจะได้นำความรู้มาปรับปรุงความสามารถในการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการฝึกอบรม 2) กิจกรรมการศึกษาต่อ และ 3) กิจกรรมการพัฒนาตนเองแนวคิดนี้มีเป้าหมายโดยรวม ของการพัฒนาบุคลากรอยู่ที่การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน

วรารัตน์ เขียวโพธิ์ (ม.ป.ป., หน้า 1) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือ บุคลากรมีความสำคัญต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กรในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วทำให้ระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีการปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะการพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลลัพธ์สอดคล้องกับเป้าหมาย กลยุทธ์ และโครงสร้าง ขององค์กรตามทิศทางการพัฒนาองค์กรรวมทั้งการเติบโตในสายอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของบุคคลและองค์กร

จำเนียร จวงตระกูล (2536, อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2551 : หน้า 1) กล่าวว่า บุคลากรหรือ ทรัพยากรมนุษย์ คือองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กร ทั้งนี้เพราะการที่องค์กรหนึ่ง ๆ จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด อีกประการหนึ่งของการแข่งขันในสังคม กล่าวคือหากองค์กรต่าง ๆ มีทรัพยากรด้านอื่น ๆ เหมือนกันแต่ต่างกันที่บุคลากรความสำเร็จในองค์กรก็ต่างกัน

จุฑามณี ตระกูลมุกตะดา (2544, อ้างถึงใน ชลชาติพหุโล และวิไลวรรณ วรคามิน, ม.ป.ป., ออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จึงไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาทำงาน ตลอดจนมีการสลับสับเปลี่ยน โอนย้าย เลื่อนขั้นตำแหน่งบุคคลเหล่านั้นให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถของเขา ดังคำที่ว่า จัดคนให้เหมาะสมกับงาน (“Put the right man in the right job”) เท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นผู้ที่มีความสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้า รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

เทคโนโลยีและ กระจกโลกได้อย่างทันท่วงที การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ากับการพัฒนา ความมั่นคงขององค์กรในอนาคต

สุจิตรา ธนानันท์ (2551, หน้า 21) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็น กลยุทธ์หลักที่องค์กรควรให้ความสำคัญเนื่องจากโลกของการทำงานยุคใหม่องค์กรส่วนใหญ่ ต่างนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ดังนั้น เมื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเห็นได้ว่ามีแนวทางที่สำคัญอยู่ 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การฝึกอบรม (Training) เป็นการพัฒนาพนักงานเพื่อไว้ใช้งานในปัจจุบัน (Present Job) 2) การศึกษา (Education) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการเรียนรู้สำหรับงานในอนาคต (Future Job) 3) การพัฒนา (Development) จะมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งคนและงานในอนาคต เช่น การพัฒนางานอาชีพ (Career Development) และการพัฒนาองค์กร (Organization Development) 4) การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี (Learning)

Nadler และ Wiggs (1989,อ้างถึงใน ชลชาติพหุโล และวิไลวรรณ วรคามิน, ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้อธิบายว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อ พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ องค์กรให้สูงขึ้น โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา และการพัฒนา ขอบเขตของการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์จึงครอบคลุม 3 เรื่องด้วยกัน คือ 1) การฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อการเรียนรู้สำหรับงานปัจจุบัน มุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันทีหรือ มีพฤติกรรมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการขององค์กรการฝึกอบรมความเสี่ยงอยู่บ้าง ที่ผู้เข้ารับการอบรมไม่อาจทำงานได้ตามความมุ่งหวังขององค์กร อาจเป็นเพราะการจัดหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขั้นตอน การทำงานเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ หรือสภาพการแข่งขันผันแปรไปจากที่ได้คาดคะเนไว้ 2) การศึกษา (Education) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการขององค์กรในอนาคต การศึกษายังคงต้องเกี่ยวกับการ ทำงานอยู่แต่จะแตกต่างไปจากการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นการเตรียมเรื่องงานในอนาคตที่แตกต่างไปจากงานปัจจุบัน การศึกษาจึงเป็นการเตรียมบุคลากรเพื่อการเลื่อนขั้นตำแหน่ง (Promotion) หรือให้ทำงานในหน้าที่ใหม่ 3) การพัฒนา (Development) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์แก่บุคลากรขององค์กร เป็นการช่วยเตรียมความพร้อมของบุคลากรสำหรับ การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ได้แสดงขีดความสามารถของตน ได้แสดงความ คิดเห็นรวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถ ศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ ภายในออกมา

दनัย เทียนพุดม (2537, หน้า 22) มีความเห็นสอดคล้องกับ Nadler และ Wiggs ว่าขอบเขตของการ

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรจะครอบคลุมด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ การฝึกอบรมการศึกษา และการพัฒนา

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีจุดมุ่งหมายในการที่จะเพิ่ม ความรู้ ทักษะ และ เจตคติในการปฏิบัติ โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา และการพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในการปฏิบัติงานให้

สอดคล้องกับสภาพการทำงานของ องค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของวรา รัตน์ เขียวโพธิ์ (ม.ป.ป., หน้า 9) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ว่าการพัฒนามนุษย์ปรับเปลี่ยนจาก แนวคิดเดิมที่ใช้การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือสำคัญแก้ไขทุกปัญหา มา เป็นแนวคิดห่วงโซ่คุณค่าแนวคิดทุนมนุษย์และทุนทางปัญญา และแนวคิดระบบผลการปฏิบัติงานที่เป็น เลิศ ซึ่งส่งผลต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังนี้

1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับระบบขององค์กร ได้แก่ เงิน ตลาด การส่งมอบ และบริการ และระบบการดำเนินงานย่อยอื่น ๆ

2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้การฝึกอบรมเพียงอย่างเดียวทำให้องค์กรอื่น สามารถลอกเลียนแบบและก้าวขึ้นเป็นคู่แข่งในอนาคตได้ เนื่องจากเป็นการอบรมความรู้ที่เปิดเผย จึงต้องพัฒนา ความรู้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กับการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของพนักงานและสอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ

3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรคำนึงถึงแนวทางและวิธีการเรียนรู้ ความรู้ที่ปกปิด ได้แก่ การ แลกเปลี่ยน การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ของผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในองค์กร

4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรเน้นความพยายามเรียนรู้ให้เกิดขึ้นและความรู้นั้น สร้างคุณค่าให้กับองค์กร ให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจจากประสบการณ์ที่ หลากหลายให้เกิดการ ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะใหม่

5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้องค์กรมีมูลค่าการตลาดที่เพิ่มขึ้นนั้นเกิดจากการ สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศสอดคล้องกับกลยุทธ์และปัจจัย สภาพแวดล้อมขององค์กร

6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องสร้างความเข้าใจระบบการปฏิบัติงาน รู้เหตุผลของการใช้ความรู้ และสร้างแรงจูงใจของตนเองเพื่อให้บุคคลก้าวขึ้นสู่การปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน ให้ผลการปฏิบัติงานเป็น เลิศ

7) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ยั่งยืนนั้น นอกจากการคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงองค์กรและการ พัฒนาองค์กรแล้ว ต้องพิจารณาความต้องการของพนักงาน โดยการส่งเสริมการวางแผนและพัฒนาอาชีพ

ให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การในระยะยาว

8) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรเน้นการสร้าง เผยแพร่ และการเข้าถึงความรู้ของ พนักงาน และ กลุ่มในองค์กร

9) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องคำนึงถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ความรู้ ทักษะ และค่านิยมร่วม รวมถึงได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ด้วยคือการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ใน องค์กร แบ่งวัตถุประสงค์ได้ 3 ระดับดังนี้

1. ระดับบุคคล

- 1.1 เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีโอกาสในการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น
- 1.2 เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
- 1.3 เพื่อพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ ให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน
- 1.4 เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การตัดสินใจที่ถูกต้อง
- 1.5 เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
- 1.6 เพื่อการเรียนรู้ ฝึกฝน เทคนิค วิธีการปฏิบัติงาน และการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้นก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. ระดับกลุ่ม

- 2.1 เพื่อเพิ่มผลผลิตของกลุ่ม
- 2.2 เพื่อลดความขัดแย้งภายในกลุ่ม
- 2.3 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างสมาชิกกลุ่ม
- 2.4 เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มบูรณาการสอดคล้องกับกลยุทธ์และทิศทางของธุรกิจ

3. ระดับองค์กร

- 3.1 เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเป็นไปตามเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์การและ มี การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
- 3.2 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจนโยบาย และภารกิจขององค์การ
- 3.3 เพื่อยกระดับคุณภาพและปริมาณของผลผลิตและการบริการ
- 3.4 เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน การซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องจักร
- 3.5 เพื่อป้องกันและลดต้นทุนจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
- 3.6 เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และลดอัตราการเข้าออกงาน
- 3.7 เพื่อกำหนดระบบ กลไก และมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกฝ่าย

3.8 เพื่อให้บุคลากรก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

3.9 เพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3.10 เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงองค์กรในอนาคตให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อไป

2.2.1 การพัฒนาบุคลากรในภาคราชการ

ปัจจุบันในองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนล้วนให้ความสำคัญและ ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1) สินี เจริญพจน์ (2528, หน้า 24-25, อ้างถึงใน รุ่งทิพย์ ชำนาญพานิชย์, 2557 : หน้า 24-25) เห็นว่าสำหรับในภาคราชการแล้วความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรนั้น เนื่องจาก 1) ลักษณะงานของทางราชการมีขอบข่ายกว้างขวาง และมีลักษณะพิเศษต้องอาศัยกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งข้อกำหนด วิธีการ และแนวปฏิบัติมากมาย ประกอบการดำเนินงานและทำที่ที่เป็นอยู่ไม่มีสถาบันการศึกษาใดผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพทันทีที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครั้งแรก จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมและการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้

2) โครงสร้างและระบบงานของราชการมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนและ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อสนองความต้องการในการให้บริการที่เหมาะสมแก่ประชาชน และเพื่อปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศจึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาบุคลากรหรือข้าราชการผู้ปฏิบัติให้มีความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างระบบ และวิธีการ ทำงานอย่างแท้จริง และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้

3) วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว หน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้มีการนำผลผลิตของเทคโนโลยี เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือ สื่อสาร หรืออุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่างมากมาย อันมีผลทำให้ต้องการพัฒนาความรู้ ความชำนาญของผู้ปฏิบัติงานให้ทันกับความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีดังกล่าว

4) ในชีวิตการทำงานของข้าราชการย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ การงานเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับเดียวกัน คือย้ายจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีลักษณะงานต่างกัน หรือการเลื่อนในตำแหน่งที่สูงขึ้นกว่าเดิม กรณีเช่นนี้หากมีการนำเอาวิธีการฝึกอบรมหรือการพัฒนาบุคคลวิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสม มาช่วยก็จะทำให้บุคลากรเหล่านั้น สามารถปฏิบัติภารกิจในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งใหม่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยเร็ว

5) ในขณะที่ปริมาณงานของทางราชการและความต้องการรับบริการของประชาชนได้ขยายตัวสูงขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากร และการเติบโตทางเศรษฐกิจ รัฐบาลอาจมีนโยบายและมาตรการจำกัด

อัตราการเพิ่มของจำนวนข้าราชการไว้ปีละไม่เกินร้อยละ 2 ติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี เพื่อแก้ปัญหาความขาดแคลนด้านงบประมาณซึ่งผลของนโยบายและมาตรการดังกล่าว ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องหาทางเร่งรัดพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่มีอยู่ให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการทดแทนข้อจำกัดด้านปริมาณ

2.2.2 ประโยชน์ของการพัฒนาบุคลากร

อรุณ รักธรรม (2540, หน้า 3, อ้างถึงใน รุ่งทิพย์ ชำนาญพาณิชย์, 2557: หน้า 25 - 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระบบวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพราะเมื่อได้รับความรู้จากการฝึกอบรมก็จะสามารถนำเทคนิค และวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการแก้ไข ข้อบกพร่อง ปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพและมีการติดต่อประสานงานดีขึ้น

2. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการประหยัด เพราะเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วความผิดพลาดที่ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองเสียหายย่อมลดน้อยลง ทำให้ประหยัด งบประมาณค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้

3. การพัฒนาบุคคลช่วยลดเวลาในการเรียนงานให้น้อยลงเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี และลดเวลามากกว่าจะต้องทำงานและเรียนงานควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน

4. การพัฒนาบุคคลช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา เพราะเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น

5. การพัฒนาบุคคลเป็นการแนะแนวทางในการก้าวหน้าของบุคคลหนึ่ง เมื่อได้รับการพัฒนาแล้วย่อมจะได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และโยกย้ายความก้าวหน้า

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรคือการพัฒนาคน ซึ่งคือกระบวนการในการปรับปรุง คุณภาพบุคลากร โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงาน ซึ่งจะทำให้บุคลากรมี ความสามารถในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสร้างความตระหนักในการปฏิบัติงาน จากกระบวนการดังกล่าวก็เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรให้ไปในทิศทางที่องค์กรปรารถนา ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรจึงควรเน้นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และผู้วิจัยจะกล่าวในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมที่เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในลำดับต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม (Training)

เป็นที่ยอมรับกันว่าการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม เพราะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพลดการสูญเสียทรัพยากร เพิ่มปริมาณผลผลิต

พร้อมทั้งบุคลากรได้ทำงานอย่างเต็มศักยภาพ มีขวัญกำลังใจที่ดี เปี่ยมไปด้วยความรู้ความสามารถ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการ ฝึกอบรม โดยได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมที่น่าสนใจไว้ดังนี้

ชูชัย สมितिไกร (2551, หน้า 1) กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการพัฒนาองค์การ และบุคลากร จึงยังมีความสำคัญต่อความอยู่รอดและความสำเร็จขององค์การ การฝึกอบรมบุคลากร จะต้องกระทำอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

วิจิตร อวาทกุล (2540, หน้า 49) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการของ องค์การในอันที่จะพัฒนาบุคคล เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติ ความชำนาญประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การ แก้ไขปัญหาการทำงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

William G. Scott และ Terrance R. Mitchell (ม.ป.ป., อ้างถึงใน วิจิตร อวาทกุล, 2540 : หน้า 50) ได้กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมว่า หมายถึง การอบรมเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรม เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วรารัตน์ เขียวโพรี (ม.ป.ป, หน้า 87) กล่าวว่า การฝึกอบรม กระบวนการยกระดับ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนการปรับเปลี่ยน ทัศนคติ และพฤติกรรมการทำงาน ของพนักงานให้สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในอนาคตระยะสั้น ด้วยการ กำหนดเนื้อหาช่วงเวลา งบประมาณค่าใช้จ่ายแต่ละโปรแกรม และประเมินผลการ ลงทุนจากผลการ ปฏิบัติงาน

วิจิตร อวาทกุล (2540, หน้า 60) ได้กล่าวถึงปรัชญาของการฝึกอบรมไว้ดังนี้ ปรัชญาเป็นแนวความคิด ของผู้รู้หรือปราชญ์ที่เกิดผลในทางปฏิบัติปรัชญาทางการฝึกอบรมที่ ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญทางการ ฝึกอบรมให้ไว้ มีดังนี้

1. การฝึกอบรมเป็นการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาตลอดชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ ป้องกันไม่ให้ความรู้หมดไปหรือเสื่อมไปจากบุคคล
2. การฝึกอบรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลากร เราไม่สามารถปล่อยให้บุคลากรพัฒนา ตนเองจนเป็น บุคลากรชั้นดีด้วยตนเองหรือด้วยการให้ความดี ความชอบ ถ้าเราต้องการให้เขามี ความรู้ มีเจตคติ และมี ทักษะ เราต้องฝึกอบรมเขา
3. การเรียนรู้ที่ดีมิใช่เกิดจากโอกาสการเรียนรู้ เกิดจากการวางแผนและให้โอกาส เรารอโอกาสไม่ได้ เราต้องให้ความสำคัญของการฝึกอบรมวางแผนดำเนินการบนหลักการ ฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติให้ทำได้จริง ๆ

4. การฝึกอบรมเป็นความรับผิดชอบของสายการบังคับบัญชา หัวหน้างานไม่มีเวลา หรือความรู้ที่จะสอนให้พนักงานได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจะต้องให้ความสำคัญและถือว่า เป็นความรับผิดชอบ และเห็นว่าลูกน้องคนไหนควรอบรมด้านไหน

5. การฝึกอบรมต้องเริ่มจากความจำเป็นในการฝึกอบรม การอบรมเพื่อให้พนักงาน ใด ๆ ไปจะเป็นการสูญเสียเปล่า ความจำเป็นในการฝึกอบรมที่แท้จริงเท่านั้นที่จะทำให้การพัฒนาบังเกิดขึ้น

6. การฝึกอบรมต้องทำอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงของงาน กิจกรรม วิชาการ ธุรกิจ เนื่องจากการฝึกอบรมที่เหมาะสมและการมองเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในวันข้างหน้า

7. ต้องปรับปรุงโครงการ ขบวนการ วิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ เฉพาะเรื่อง เฉพาะกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมที่แท้จริงของกลุ่มบุคคล

8. ฝึกอบรมให้ทั่วถึงทั้งระดับแนวหน้าและแนวตั้ง นำเอาเทคนิคการฝึกอบรมมาใช้อย่างกว้างขวาง ตลอดเวลา

2.3.1 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

Kenneth N. Wexley, Gary P. Latham (1983, อ้างถึงใน ญัตติฐาน รักษาวงศ์, 2558: หน้า 10) กล่าวว่า การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กรมีจุดประสงค์ 3 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) ของแต่ละบุคคลคือการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความ รับผิดชอบของตนเองในองค์กร ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติและปรัชญา ที่ยึดถือคือเข้าใจถึงทัศนคติที่ผู้อื่นมีต่อตน และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร เป็นต้น

2. เพิ่มพูนทักษะในการทำงาน (Job Skills) ของแต่ละบุคคลโดยอาจเป็นทักษะ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์การดูแลรักษาความปลอดภัย ในการทำงานหรือการบังคับบัญชาลูกน้อง เป็นต้น

3. เพิ่มพูนแรงจูงใจในการทำงาน (Motivation) ของแต่ละบุคคลอันจะทำให้เกิด การปฏิบัติงานดี แม้ว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาด แรงจูงใจในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นอาจจะมีความรู้ ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และ ผลงานย่อมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ชูชัย สมธิไกร (2551, หน้า 174) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ได้แก่ 1) วิธีการฝึกอบรมมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงความรู้ 2) วิธีการฝึกอบรมมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงด้าน ทักษะ 3) วิธีการฝึกอบรมมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

2.3.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งไม่มีหน้าที่ทางบริหาร ที่ต้อง

ฝึกอบรมเพราะไม่มีใครสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถทำงานได้เลย มีเครื่องมือและการเปลี่ยนแปลงทางด้านการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นตลอดเวลาการอบรมจะกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัวอยู่เสมอ ประโยชน์ที่ได้รับคือ

- 1) ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น การอบรมจะทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ใหม่และผู้มีประสบการณ์มาแล้วทำงานได้ดีขึ้นทั้งคุณภาพและปริมาณงานเพราะรู้วิธีการทำงาน ที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานได้ดี
- 2) ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการฝึกอบรมบุคลากรในระดับต่าง ๆ ช่วยลด ปัญหาการปฏิบัติงานลงเพราะทุกคนเข้าใจดี
- 3) ทำให้ขวัญกำลังใจของคนทำงานดีขึ้นบุคลากรทำงานอย่างถูกวิธีมีความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับคนที่ทำงานใหม่ก็มีความสนใจที่จะทำงานเพราะได้รับการอบรม มาก่อน
- 4) ส่งเสริมความมั่นคงและความยืดหยุ่นให้แก่องค์กรในแง่ความมั่นคง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการปฏิบัติงาน

การพัฒนา หมายถึงการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตองงาม และดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจความหมายดังกล่าวนี้เป็นที่มาของความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่น ๆ (สนธยา พลศรี, 2547, หน้า 2)

2.4.1 การพัฒนาการปฏิบัติงาน

การพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และหัวหน้างานมีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรที่อยู่ใต้การบังคับบัญชาได้พัฒนาการปฏิบัติงาน ซึ่ง วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการปฏิบัติงาน หรือ การพัฒนาวิธีการทำงาน (Improving work methods) เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของหัวหน้างานในองค์กรที่จะกระตุ้นให้พนักงานที่อยู่ในความดูแลเกิดการปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเอง ซึ่งการพัฒนาวิธีการทำงานมีเทคนิค ดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม บุคลากรผู้ปฏิบัติงานต้องมีเครื่องมือ หรืออุปกรณ์เพียงพอที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. จัดทำการอบรมและสอนงานให้แก่บุคลากร บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะที่เพียงพอสำหรับงานนั้น ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้เพื่อพัฒนางานการปฏิบัติงานของตนเอง

3. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานการปฏิบัติงาน บุคลากรต้องได้รับการกระตุ้นให้มีแรงจูงใจในการพัฒนางานการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และหัวหน้าต้องมีทักษะในการรับฟัง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของบุคลากร

4. มีความเชื่อมั่นทุกอย่างสามารถพัฒนาได้ และบุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้มีความเชื่อในการปฏิบัติงานและการพัฒนาการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนางาน แก้ไขปรับปรุงและทำงานร่วมกัน นอกจากนี้การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการมีชีวิตอยู่ในสังคมของแต่ละบุคคล ดังนั้นการพัฒนาอาชีพควรดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในการทำงานและอาชีพ การประสบความสำเร็จในการทำงานของแต่ละบุคคลย่อมมีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติไม่เหมือนกัน การพัฒนาอาชีพหรือการปฏิบัติงานนอกจากจะกระทำโดยองค์กรแล้ว บุคลากร แต่ละคนยังสามารถจะกระทำได้ด้วยตนเอง

ซูซีย์ สมิติโกร (2544, หน้า 317) ได้เสนอการพัฒนาอาชีพด้วยตนเองดังกล่าวประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การประเมินภูมิหลังประสบการณ์ ความรู้ ความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและความสามารถของตนเอง โดยอาจใช้แบบประเมินตนเองสำหรับการพัฒนาอาชีพ

2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสความก้าวหน้าและความเป็นไปได้ในการเลื่อนขั้นไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นภายในองค์กรที่สังกัดอยู่

3. กำหนดเป้าหมายอาชีพ

4. กำหนดวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

5. ลงมือกระทำตามแผนการ

6. ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการพิจารณาข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงแผนการให้ดีขึ้น นอกจากนี้การที่จะประสบความสำเร็จนั้นประกอบด้วยองค์ประกอบหรือ คุณลักษณะหลายประการที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการประสบความสำเร็จ ดังนั้น โสภา (ซูพิกุลชัย) ซปีลมันน์ (2544) ได้ระบุองค์ประกอบ 3 ประการที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางสรีระ ได้แก่ บุคลิกภาพภายนอก ลักษณะรูปร่าง ส่วนสูง และความแข็งแรงของร่างกาย

2. องค์ประกอบด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการปรับปรุง หรือ เปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือปัญหาที่เผชิญอยู่

3. องค์ประกอบทางอารมณ์ ได้แก่ ความสามารถทางอารมณ์ (Emotional Intelligence

Competencies) หรือเชาว์อารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเอง และของผู้อื่น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง บริหารจัดการอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าการที่จะประสบความสำเร็จในสายงานบุคคลต้องเรียนรู้ที่จะพัฒนาและปรับปรุงตัวเอง ซึ่งต้องเริ่มจากการสำรวจตนเองทั้งสามด้าน คือ ด้านสรีระ สติปัญญา และอารมณ์ ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานในแต่ละวันของบุคคลที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับ การอุปนิสัยและทัศนคติของแต่ละบุคคล โดยผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นควรเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง

จรรยา เรื่องเดชสกุล (2552) ได้ให้หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานนี้

1. เป็นผู้ที่มีมองหรือมีวิธีคิดในทางบวก (Positive thinking) เสมอทำให้ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพราะในสิ่งที่ไม่ดีก็มักจะมีสิ่งที่ดีซ่อนไว้เสมอ อยู่ที่วิธีการมองของเราเปรียบเสมือนกับเหรียญมักจะมีสองด้านเสมอ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทุกคนไม่ควรประเมินตนเองต่ำเกินไป ต้องคิดเสมอว่าเราสามารถทำได้
2. เป็นผู้ที่ได้รับปลุกฝัง อบรมสั่งสอนให้มีระเบียบวินัย และได้รับการวางแผนจาก ครอบครัว
3. เป็นผู้ใฝ่รู้ และเรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเอง พัฒนางาน พัฒนาตนเองตลอดเวลา พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ โดยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ให้รอบด้านทุก ๆ เรื่อง
4. เป็นผู้ตั้งใจทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถรักงานสนุกกับการทำงาน ไม่หวังผลประโยชน์ มีจิตใจให้บริการไม่ใช่ทำเพราะเป็นหน้าที่หรือคำสั่ง และเชื่อว่าถ้าทำให้เต็มที่ สุดสิ่งดี ๆ ในชีวิตจะตามมาเอง
5. เป็นผู้ที่เตรียมความพร้อมให้กับตนเอง พร้อมทั้งรับโอกาสดี ๆ ที่เข้ามาหาเสมอซึ่งโอกาสดี ๆ มักจะเข้ามาบ่อยครั้ง
6. เป็นผู้ที่เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และของผู้อื่นโดยดึงเอามาแต่สิ่งที่เป็นตัวอย่างที่ดี
7. การประสบความสำเร็จไม่ได้คิดว่าเป็นมาจากความเก่งของตนเองเพียงผู้เดียว แต่มาจากการมีหัวหน้าที่ดี เพื่อนร่วมงานดี ลูกน้องดี จากการทำงานเป็นทีม
8. เป็นผู้ที่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่สร้างหนี้สิน เพราะเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าและสร้างปัญหาตามมาอีกมากมาย
9. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน และต่อประเทศชาติ
10. ควรแบ่งเวลาให้เป็น ไม่ทำงานมากจนลืมนิสัยสุขภาพตนเอง ลืมดูแลเอาใจใส่คนในครอบครัว

2.4.2 ขั้นตอนการพัฒนางานและการปฏิบัติงาน

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2545, หน้า 48-53) ได้สรุปขั้นตอนในการพัฒนางานและการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกงานที่จะพัฒนาหรือปรับปรุง เลือกงานที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงควรเริ่มที่การสำรวจจุดที่ควรปรับปรุง หาสาเหตุที่ทำให้การทำงานบกพร่องหรือตัวชี้วัด แสดงให้เห็นถึงงานที่สมควรปรับปรุง ได้แก่ งานที่ซับซ้อนจำนวนมาก งานที่มีของเสียเกิดขึ้น งานที่ใช้แรงงานหนัก งานที่ต้องใช้วัตถุดิบราคาแพง งานที่มีอันตราย งานที่มีต้นทุนการผลิตสูง งานที่ติดขัดประจำงานที่ต้องทำงานล่วงเวลา งานที่ล่าช้าไม่เป็นไปตามกำหนดและงานที่นำเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงาน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาให้มากที่สุด ซึ่งต้องวิเคราะห์งานอย่างละเอียด โดยพิจารณาในผลงานที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ และจัดบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือพบเห็นอย่างครบถ้วน วิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันว่ามีจุดบกพร่องที่ใดเพื่อจะนำไปสู่การแก้ปัญหาาร่วมกัน อาจมีการใช้แผนภูมิการเคลื่อนไหวของกระบวนการและแสดงถึงการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนหรือสัญลักษณ์ เพื่อให้มีความเข้าใจไปทางเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ขั้นตอนการประเมินงานและวิธีการปฏิบัติงานที่บกพร่อง วิเคราะห์ความไม่ มีประสิทธิภาพของวิธีการปฏิบัติงาน ในแต่ละขั้นตอนและพิจารณาตัด ลด หรือเพิ่มขั้นตอน การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีการใหม่เป็นการพิจารณาความเป็นไปได้ของวิธีการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นซึ่งองค์ประกอบสำคัญของวิธีการปฏิบัติงาน ได้แก่ การกำจัด (Eliminating) การรวม (Combining) การจัดลำดับใหม่ (Rearranging) และการทำให้ง่าย (Simplifying) ซึ่งบุคลากรต้องเรียนรู้ว่าควรใช้วิธีการปฏิบัติงาน วิธีใดเหมาะสมในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่บกพร่องและไม่มีประสิทธิภาพ มีการเสนอวิธีการปฏิบัติงานใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาอันั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 5 ขอความเห็นชอบ เป็นขั้นตอนบุคลากรขอความเห็นชอบต่อเพื่อนร่วมงาน หรือเป็นขั้นตอนที่หัวหน้างาน ให้นักงานแสดงความคิดเห็นในเชิงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกวิธีการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีการชี้ให้เห็นถึงผลที่จะได้รับ ทั้งข้อดีข้อเสียและผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อใช้วิธีการนี้

ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่และติดตามผล การอนุมัติให้ทำตามวิธีการใหม่ ที่ปรับปรุงและติดตามผลว่าช่วยให้การปฏิบัติงาน พัฒนาขึ้นหรือไม่มีการให้ความร่วมมือของบุคลากร ปฏิบัติการของบุคลากร โดยเฉพาะผลกระทบด้านคุณภาพของงาน หรือเวลา การติดตามผลงานจะทำให้สามารถพัฒนาจุดที่บกพร่องต่าง ๆ ของวิธีการใหม่ให้ดีขึ้นตามผลที่คาดคิดไว้

ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ จาก

ข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานจำเป็นต้องพิจารณาประเภทของงาน และรูปแบบการทำงานในส่วนที่ต้องปรับปรุง วางแผนกำหนดขั้นตอน กำหนดวิธีการใหม่ ปรีกษาและตัดสินใจร่วมกันกับผู้ร่วมงาน ขอความเห็นชอบ และลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการใหม่และติดตามผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และทำให้การปฏิบัติงานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายดังนี้ คำว่า เผยแผ่ เป็นคำกริยา หมายถึง ทำให้ขยายออกไปหรือขยายออกไป ส่วนคำว่า เผยแพร่ เป็นคำกริยา หมายถึง โฆษณาให้แพร่หลาย

ในพจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ชุด..คำวัด ของพระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.9, ราชบัณฑิต) ได้ให้ความหมายว่า “เผยแผ่ในคำวัดใช้เป็นหลักในความหมายว่า ทำให้แพร่หลายในลักษณะติดแน่น ซึมซาบ กระจายไป เช่น การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เผยแผ่พระธรรม องค์การ เผยแผ่ ส่วนเผยแผ่ใช้ใน ความหมายว่า ประกาศโฆษณา ทำให้แพร่หลายในลักษณะกระจายให้เป็นรูปธรรมหรือให้สัมผัสทาง ตา หู เป็นต้น เช่น ใช้ว่าการเผยแผ่ศาสนาสามารถทำได้หลายวิธีเช่น เผยแพร่ไปตามสื่อต่าง ๆ หรือเผยแผ่ทางวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น”

โดยนัยนี้จึงสรุปได้ว่า คำว่า “เผยแผ่” และคำว่า “เผยแพร่” มีความหมายต่างกัน กล่าวคือคำว่าเผยแผ่ หมายถึงการเปิดเผยสิ่งที่ปกปิดอยู่ให้คนได้รู้ได้เห็น แต่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่ดีที่ประเสริฐ สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตจิตใจของคนเรา เช่น เปิดเผยประกาศหลักพระธรรมคำสอนอันประเสริฐบริสุทธิ์ของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าที่บุคคลทั่วไปยังไม่รู้จักให้รู้จักยังไม่เข้าใจให้ได้ เข้าใจและยังไม่เข้าถึงให้ได้เข้าถึง เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับคำว่าตีแผ่ซึ่งใช้ในทำนองประจาน คือ เปิดเผยสิ่งที่ไม่ดีสิ่งที่อื้อฉาวที่ถูกปกปิดหรือเปิดโปงสิ่งที่ลึกลับ ซบซ่อน ซ่อนงำอำพรางความชั่วร้ายให้คนได้รู้ได้เห็น ส่วนคำว่า “แผ่” มักใช้กับสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่นคำว่า แผ่เมตตาแผ่ความสุข ช่วยเหลือเผื่อแผ่ เป็นต้น ส่วนคำว่า “เผยแพร่” หมายถึงการทำให้ขยายหรือการทำให้กระจายออกไปในวงกว้างคือ สิ่งนั้นไม่ได้ปกปิดแต่มีอยู่ในขอบเขตจำกัดเมื่อต้องการจะขยายออกไปในวงกว้าง ก็จะใช้คำว่า เผยแพร่และคำนี้มักใช้กับสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น แพร่ภาพ แพร่ข่าวแพร่เชื้อ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อจะประกาศเปิดเผยหลักพระธรรมวินัยหรือพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในฐานะเป็นหลักปฏิบัติดีหลักปฏิบัติชอบที่ทำให้คนเราได้รับประโยชน์สุขทั้งในอติภาพชาตินี้และอติภาพชาติหน้าและประโยชน์อย่างยิ่งคือ พระนิพพานจึงสมควรอย่างยิ่งที่ใช้คำว่า “เผยแผ่พระพุทธศาสนา” ซึ่งเหมาะสมกว่าใช้คำว่า “เผยแพร่พระพุทธศาสนา”

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในที่นี้ หมายถึงการนำเอาหลักธรรมคำสอนอันประเสริฐอันเป็น ธรรมชาติ

บริสุทธิ์ที่เกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปถ่ายทอดให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้ และน้อมนำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนเหล่านั้นไปประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เป็นคนดีมีศีลธรรม ประกอบด้วยคุณธรรมมีเมตตา เป็นต้น เกิดความสงบสุขทั้งชาติปัจจุบันและภพหน้า จากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่ง จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยยึดเอาอุดมคติอุดมการณ์หลักการและวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในสถานการณ์ปัจจุบัน การที่จะหาทางให้คนเรานับถือศาสนาหนึ่งศาสนาใดเป็นเรื่องที่ต้องใช้วิธีการเผยแพร่ชักจูงหรือมีผลประโยชน์เข้าล่อ จึงจะมีคนนิยมหันมานับถือกันมากขึ้น ๆ แต่พระพุทธศาสนาก็ยังคงใช้วิธีการเผยแผ่ คือการประกาศแต่สิ่งที่ดีที่ชอบให้ทราบ โดยไม่คำนึงว่าจะมีใครหันมานับถือให้เป็นเรื่องเสรีภาพส่วนบุคคลจึงมีพุทธศาสนิกชนบางท่านเป็นห่วงในเรื่องนี้ต้องการและพยายามใช้วิธีการเผยแพร่แทนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศาสนาต่าง ๆ ส่วนใหญ่เผยแผ่โดยวิธีการชักจูงบังคับขู่หรือเอาผลประโยชน์เข้าล่อเช่น การจัดการศึกษาให้ให้การสงเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อให้คนนิยมเห็นดีเห็นงามหันมานับถือ หรือมีความเกรงกลัวหันมานับถือแม้ในปัจจุบันจะมีลัทธิใหม่ ๆ ที่ไม่ใช้วิธีการขู่บังคับให้คนเรานับถือแต่ก็ไม่ พ้นที่จะใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อวิธีการตลาดให้ความสนุกสนานบันเทิงต่าง ๆ โดยผู้เผยแพร่เข้าไปหาถึงตัวถึงบ้าน พูดเข้าชี้ให้ยอมรับนับถือบ้าง ซึ่งทำให้มีคนหันไปยอมรับนับถือเป็นจำนวนมากขึ้น ๆ เช่นกันแต่พระพุทธศาสนายังคงรักษารูปแบบการประกาศหลักธรรมอันเป็นสัจจะแห่งชีวิตให้ทราบ สดแล้วแต่อุปนิสัยของแต่ละคนว่า จะรับนับถือทำตามหรือไม่ทำตามซึ่งตรงกับความหมาย ของคำว่าเผยแผ่ จึงเป็นเหตุให้ผู้ที่มีอุปนิสัยชื่นชอบติดตามการโฆษณาชวนเชื่อ และผลประโยชน์ที่เข้าล่อล่อล่อทั้งพระพุทธศาสนา หันไปนับถือศาสนาที่เผยแผ่ด้วยรูปแบบนั้น ๆ ไปเป็นจำนวนมากแต่ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งซึ่งจะเห็นว่าการใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อก็คือการเอาผลประโยชน์มาล่อก็ดีเป็นวิธีการแยบยลแอบแฝงหวังผลตอบแทน เพราะในโลกนี้เป็นไปไม่ได้เลยที่คนเราซึ่งยังเป็นปุถุชนที่หนาแน่นด้วยกิเลสจะให้อะไรแก่ใครเปล่า ๆ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งไม่ใช่วิสัยปุถุชนถึงแม้ว่าองค์การศาสนาหรือลัทธิอื่น ๆ จะร่ำรวยมีทุนทรัพย์มากมหาศาลถ้าเอาสิ่งของมาแจกให้คนจำนวนมากและตลอดไปโดยไม่หวังผลตอบแทนก็คงจะเป็นไปไม่ได้ อาจจะมีบ้างที่บางคนยอมรับนับถือศาสนาหรือลัทธิต่าง ๆ ไปด้วยความหลง พอรูสึกตัวพอรูความจริงก็ถอยหนีบางครั้งก็เกิดการทะเลาะก่อกองการวิวาททำร้ายกัน ในระหว่างผู้นับถือศาสนาหรือ ลัทธิเดียวกันก็เพราะในตอนที่ยังเผยแผ่ไม่ได้ใช้เหตุผลทั้งผู้เผยแพร่และผู้รับนับถือ

กล่าวสำหรับพระพุทธศาสนาซึ่งอุบัติขึ้นในโลกมีอายุยืนยาวมาได้ถึง 2553 ปี นับแต่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้และประกาศพระศาสนาเผยแผ่พุทธธรรม แม้ในบางคราวจะถูกย่ำยีจากการ เผยแพร่ของศาสนาอื่น หรืออยู่ในยุคที่พวกคนต่างหลงไหลกระแสวัตถุนิยม จนลดจำนวนผู้นับถือลงไปแต่ด้วยอำนาจแห่งเหตุผลและสัจธรรมความจริงที่จริงแท้แน่นอนในพระพุทธศาสนา จึงทำให้ พระพุทธศาสนามีอายุยืนยาว

ได้นานกว่าหลายๆ ศาสนาในโลกอย่างไรก็ตามการจะทำให้คนที่ยังไม่นับถือให้หันมานับถือพระพุทธศาสนา หรือทำคนที่นับถืออยู่แล้วให้มีความศรัทธาเลื่อมใสมั่นคงยิ่งขึ้น จะต้องคงหลักการเผยแผ่ไว้ให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพระพุทธศาสนา แต่อาจเปลี่ยนวิธีการปลีกย่อย ๆ บางอย่างให้เหมาะสมกับบุคคล ภูมิประเทศ สภาพสังคม สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่นในการเทศน์การสอนศีลธรรมแก่เด็กนักเรียนชั้นประถม ควรมีอุปกรณ์มีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมมาก แต่หากเทศน์กับนักเรียนมัธยม ควรเพิ่มด้านเหตุผลและเนื้อแท้ของหลักธรรมมากขึ้น กับนักเรียนนักศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยม ควรเน้นหลักเหตุผลและปรัชญาที่ลึกซึ้งมากขึ้นตามลำดับอายุและวุฒิภาวะของผู้เรียน ผู้รับการเผยแผ่หลักธรรม เป็นต้น ในการนี้จึงต้องมีการส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ให้มั่นคงและแพร่หลายยิ่งขึ้นโดยควรถวายความอุปถัมภ์แต่พระสงฆ์ให้มีความสะดวกในการทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง

แนวคิดของการเผยแผ่จัดเป็นกระบวนการเผยแผ่ (Propagating Process) เป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในด้านการเรียนรู้ซึ่งมีผลต่อการประพฤติปฏิบัติและการตัด สิ้นใจในการดำเนินชีวิตการเผยแผ่อาจกระทำได้ในหลายช่องทางได้แก่การพูดคุยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์การจัดอบรมการแจกเอกสาร การนำสารการชักชวนให้เข้าร่วมกิจการการเทศนาทาง สถานีวิทยุกระจายเสียงและการบรรยายธรรมทางโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2541 น. 97) ได้บรรยายเรื่องพุทธวิธีในการสอน สรุปได้ว่า นักปราชญ์ทั้งหลายและพุทธศาสนิกชนทั้งหลายเคารพยกย่องและบูชาพระพุทธเจ้าในฐานะที่เป็น นักการสอนที่ยิ่งใหญ่ทรงมีพระปรีชาสามารถอย่างยอดเยี่ยมในการอบรมสั่งสอนได้ประสบความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างดีเพราะพระองค์มีคุณสมบัติผู้สอน เช่น ด้านบุคลิกภาพคือพระวรกายสง่างามและพระสุรเสียงไพเราะโน้มน้าวให้ผู้ฟังอยากฟังด้านคุณธรรม พระองค์มีทั้งพระปัญญาคุณพระวิสุทธิคุณและพระกรุณาคุณและลีลาการสอนคือแจ่มแจ้งจูงใจ หาญกล้าและร่าเริง วิธีการสอนของพระองค์พระองค์ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ เช่น แบบสนทนาแบบบรรยายแบบ ตอบปัญหาและแบบวางกฎข้อบังคับ ส่วนกลวิธีและอุบายประกอบการสอนเช่นการยกอุทาหรณ์ และการเล่านิทานประกอบการเปรียบเทียบด้วยข้ออุปมาการใช้อุปกรณ์การสอนการทำ เป็นตัวอย่าง การเล่นภาษาเล่นคำและใช้ในความหมายใหม่ อุบายเลือกคนและการปฏิบัติรายบุคคลการรู้จักจังหวะและโอกาสความยืดหยุ่นในการใช้วิธีการการลงโทษและให้รางวัลกลวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าพุทธวิธีการสอนที่พระองค์นำมาใช้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่ไปทั่วประเทศอินเดียเพราะสมัยที่พระองค์เสด็จอุบัติในยุคมัชฌิมพุทธวิปเป็นถิ่นนักปราชญ์มีเจ้าลัทธิ มากมายต่างก็ถือว่าลัทธิของตัวเองดีที่สุดทั้งนั้น เช่น ครูทั้งหก เป็นต้น คำสอนของพระองค์ขัดแย้งกับคำสอนเดิมและความเชื่อถือของคนในยุคนั้น เช่นเรื่องวรรณะ 4 นอกจากนั้นขอบเขตการเผยแผ่คำ สอนของพระองค์ก็กว้างขวางคือเสด็จไปสั่งสอนประชาชนซึ่งมีพื้นฐาน

ที่แตกต่างกันตามแว่นแคว้นต่าง ๆ ทรงสอนคนเหล่านั้นให้เข้าใจและยอมเป็นศิษย์ของพระองค์นับแต่พระราชามหากษัตริย์ลงมาทีเดียว

พระครูวิจิตรธรรมโกศล (2537 น.126) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของความเป็นนักเผยแผ่ว่า เป็นการเอาความรู้เอาแสงสว่างหรือเอาธรรมะไปแนะนำเขาที่เรียกว่า “ชี้ทางบรรเทาทุกข์ชี้สุข เกษมสถานดีชี้ทางพระนฤพานอันพ้นโศกวิโยคภัย” การจะไปจุ่งจิตวิญญาณของชาวบ้านจะต้องศึกษาสื่อสารหลักการให้เข้าใจนักเผยแผ่ต้องมีข้อมูลประกอบโดยอาศัยหลักสูตรแห่งความสำเร็จ คือ 1) ต้องมี คำคมชนิด 2) ต้องมี สุภาษิตหน้อย 3) ให้ร้อยต้องมีคำกลอน 4) ไม่ว่างนอนต้องมีคำขำขัน

พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ) (2549 น.48) ได้รวบรวมผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับ เผยแผ่พระพุทธศาสนาผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนาในบทความเรื่องพระพุทธศาสนา กับการพัฒนาของวัดและพระสงฆ์ในปัจจุบันซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความเปลี่ยนแปลงทำให้บทบาทของวัดเปลี่ยนไปคือเมื่อประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศให้เท่าทันอารยธรรมตะวันตกในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา ประเทศชาติได้พัฒนาตามตะวันตกความสำคัญของวัดก็เริ่มลดลงเรื่อย ๆ บทบาทเด่น ๆ ของวัดเช่นการจัดการศึกษาเมื่อก่อนการศึกษาเริ่มที่วัด ทั้งนี้ได้ถูกเปลี่ยนจากวัด เป็นผู้นำในการศึกษาบทบาทนี้กลายเป็นหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนเป็นผู้นำไป การรักษาพยาบาล การทำสมุนไพรเป็นหน้าที่ของสถานอนามัยและโรงพยาบาล ไปการตัดสินคดีข้อพิพาทต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรม เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่บทบาทเหล่านี้ในอดีตพระสงฆ์เป็นผู้ทำทั้งสิ้น

2) การฟื้นฟูบทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน เมื่ออารยธรรมตะวันตกการศึกษาแผนใหม่การพัฒนาสมัยใหม่สื่อและการบันเทิงเพื่อการค้ามีการแพร่หลายในสังคมไทยสังคมก็เกิดผลกระทบทุกด้านและสังคมไทยมีวัฒนธรรมรับมากกว่า และนำมาใช้โดยไม่ปรับเปลี่ยนเข้ากับสภาพสังคมไทยบทบาทของพระสงฆ์ก็ถูกกระทบลดบทบาทที่มีอยู่ไปด้วยอย่างไรก็ตามวัดต่าง ๆ ก็พยายามแก้ปัญหา และได้แก้ไขปัญหานั้น มี 3 ลักษณะคือ 1. แก่ด้วยกำลังและความพยายามของวัดเอง เช่น วัดใหญ่ ๆ มีวัดบวรนิเวศวิหาร วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ วัดไร่ขิงและวัดโสธรวราราม เป็นต้น ด้วยการจัดการศึกษาเพื่อเยาวชนเช่น โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ การช่วยเหลือประชาชนด้านสังคมสงเคราะห์ มอบทุนการศึกษาสร้างสาธารณประโยชน์ด้วยการอุดหนุนจากประชาชน 2. ร่วมมือกับรัฐเพื่อแก้ปัญหาได้แก่ คณะสงฆ์ ทำโครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก เช่นโครงการพระธรรมทูตโครงการพระธรรมจาริกโครงการสาธารณสุขมูลฐานโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง เป็นต้น โครงการเหล่านี้คณะสงฆ์ร่วมมือกับรัฐ 3. ได้ร่วมมือกับองค์กรเอกชนในการแก้ปัญหา เช่น ร่วมกับมูลนิธิเอเชียในการจัดกลุ่มประสานงานการพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดอบรมตามโครงการอบรมพระสงฆ์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนร่วมมือกับมูลนิธิหมอชาวบ้านจัดอบรมพระสงฆ์ด้านอนามัยทั้งเหนือ

และหนกลางและจัดกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในท้องถิ่นชนบทร่วมกับมูลนิธิเผยแผ่ชีวิตอันประเสริฐเป็นต้น

3) พระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมพระสงฆ์ได้ทำหน้าที่พัฒนาสังคมเมื่อประมวลแล้วมี 3 ประการด้วยกัน คือ 1. เป็นผู้นำทางด้านพัฒนาจิตวิญญาณของมนุษย์บทบาทของพระสงฆ์เหล่านี้จะเห็นได้ชัดเจนคือการเกิดขึ้นของคณะธรรมทานไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อปี พ.ศ. 2475 โดยการนำของท่านพุทธทาสการเปิดวัดป่าในสายธรรมยุติกนิกายจนถึงสมัยอาจารย์มั่นภูริทตฺโตและสำนักปฏิบัติธรรมสายมหานิกายคือของหลวงพ่อชาวดอนองป่าพงจังหวัดอุบลราชธานี การเกิดขึ้นของสำนักกรรมฐานแบบยุพหนองพองหนองซึ่งมีวัดมหาธาตุเป็นศูนย์กลางเมื่อปี พ.ศ.2493 อันมีต้นแบบมาจากประเทศพม่าต่อมาก็มีการปฏิบัติธรรมกายแบบสัมมาอะระหังของหลวงพ่อสวดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 2. เป็นผู้นำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนสถาบันสงฆ์ได้ทำหน้าที่ด้านการศึกษามาตลอดโดยเฉพาะเปิดโอกาสให้เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาจากชนบทที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนใน โรงเรียนของรัฐก็ได้อาศัยการเพาะบ่มฝึกฝนอบรมจากสถาบันศาสนาเช่นการศึกษาที่คณะสงฆ์จัด ได้แก่การศึกษาแผนกบาลี-นักธรรมและการศึกษาแผนใหม่ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงทำให้เกิดผู้มีความรู้ในทางพระพุทธศาสนาได้เป็นกำลังของพระศาสนาและช่วยเหลือสังคมประเทศชาติเป็นอย่างมาก 3. เป็นผู้นำด้านการพัฒนาชนบทพระสงฆ์ทำหน้าที่ลักษณะเช่นนี้ทั่วประเทศแบ่งได้ 2 ประเภท

1. การตั้งมูลนิธิศึกษาพระสงฆ์ได้อุทิศชีวิตเพื่อยกฐานะการศึกษาของชาวบ้านในชนบทมีจำนวนมากยกตัวอย่างเช่นพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ฟู อุตตสิโว) วัดพระสิงห์จังหวัดเชียงใหม่ผู้ตั้งโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาพระเทพกวี (ปัจจุบันพระพุทฺพจนวราภรณ์ วัดเจดีย์หลวง) วัดป่าตาราภิรมย์อำเภอแม่ริมจังหวัดเชียงใหม่ผู้ตั้งโรงเรียนเมตตาศึกษา และพระธรรมญาณมุนี (พระพุทฺทวรญาณ) วัดกวีศารามจังหวัดลพบุรีได้ตั้งโรงเรียนการกุศลชื่อโรงเรียนวินิตศึกษาเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงโด่งดังการที่พระเถระได้ทำงานเหล่านี้ถือว่าเป็นการเผยแผ่เชิงรุกที่เรียกว่าศึกษาสงเคราะห์

2. การรวมกลุ่มเพื่อนงานพัฒนาชุมชนงานส่วนนี้พระสงฆ์ในภาคต่าง ๆ ได้ช่วยเหลือประชาชนเป็นอย่างมากเช่นพระพุทฺ พจนวราภรณ์วัดเจดีย์หลวงได้ตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาชนบทเพื่อเป็นการขยายโครงการเกษตรพัฒนาและเมตตานารีเพื่อเตรียมคนพัฒนาชนบท กลุ่มพระสงฆ์พัฒนา เช่น พระสมุห์เฉลิมรัฐสีโล ผู้สร้างหมู่บ้านปลอดอบายมุขที่โนนเมืองอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมากลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือการพัฒนาชนบท เช่น พระครูพิพิธประชานาถ วัดสามัคคีบ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ เป็นแกนนำชาวบ้านด้วยการตั้งสหกรณ์ร้านค้าธนาคารข้าวและเกษตรแบบผสมผสานพร้อมกับพัฒนาจิตใจชุมชนไปด้วยกิจกรรมลักษณะพัฒนาชนบท เช่นนี้พระสงฆ์ในชนบททำกันมากประชาชนทั่วไปทราบน้อยและท่านทำเองเงียบ ๆ รู้เฉพาะกลุ่มงานที่ท่านทำเป็นส่วนใหญ่งานลักษณะ

เช่นนี้ทางคณะสงฆ์ถือว่าเป็นงานเผยแผ่เชิงรุกประเภทสาธารณสงเคราะห์

ประเวศ วะสี (2540) (น.73-74) ได้กล่าวถึงปัญหาในการเผยแผ่ธรรมของสถาบันสงฆ์ไทย ไว้ในหนังสือพระสงฆ์กับการรู้เท่าทันสังคมว่าพระสงฆ์และสามเณรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยไม่เข้าใจพุทธธรรมอย่างลึกซึ้งและไม่เข้าใจสภาพสังคมปัจจุบันจึงสื่อกับประชาชนไม่ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างพระกับประชาชนเป็นเพียงพิธีกรรมเป็นส่วนใหญ่การที่มีพระสงฆ์เข้าใจพุทธธรรมได้ลึกซึ้งเข้าใจชีวิตและสังคมในปัจจุบันและมีความสามารถในการสื่อสารมีความสำคัญต่อประเทศไทยและต่อโลกมากสมควรที่รัฐบาลและทางคณะสงฆ์จะให้ความสนใจต่อเรื่องนี้ให้มาก และได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของสงฆ์ว่าควรเรียนรู้ใน 3 เรื่องใหญ่คือ 1) เรียนรู้พุทธธรรมให้ลึกซึ้งทั้งทางปริยัติและปฏิบัติ 2) เรียนรู้เข้าใจสังคมปัจจุบัน ให้รู้เท่าทันสังคมในปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการสอน 3) เรียนรู้การติดต่อสื่อสารให้เป็นที่สนใจของผู้คนให้จับใจคนให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือที่เรียกว่าอนุศาสนูปาฏิหาริย์นั่นเองในข้อนี้รวมทั้งการใช้เครื่องติดต่อสื่อสารสมัยใหม่ด้วย

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าแนวคิดของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คือ การสื่อสารข้อมูลข่าวสารคำสอน และการโน้มน้าวจิตใจของประชาชนให้เข้าถึงสาระและสามารถปฏิบัติตนได้ซึ่งตามแนวทางของพระพุทธศาสนานั้นบุคคลสามารถทำได้โดยผ่านสื่อมวลชนสื่อบุคคลสื่อโทรทัศน์และสื่อ กิจกรรมศาสนาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อค่านิยมที่ลึกซึ้งการยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เพราะฉะนั้น การเผยแผ่ต้องทำอย่างต่อเนื่องค่อยเป็นค่อยไปและรูปแบบวิธีการเผยแผ่ต้องเหมาะสม และทันสมัย

2.5.1 พุทธวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การเผยแผ่ศาสนาพรหมจรรย์ (หลักการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ หรือหลักพระธรรมวินัย) ของ พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าในระยะแรกตรัสรู้นั้นมีลักษณะเป็นการประกาศทำทนายเหล่า มหาบัณฑิต ปัญญาชนในสมัยนั้น ให้มาช่วยกันพิสูจน์อริยสัจธรรมที่พระองค์ทรงค้นพบด้วยพระองค์เอง ซึ่งเป็นความจริงอันเที่ยงแท้แน่นอน เป็นความจริงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สอดคล้องกับหลักพระธรรมคุณที่ว่า “พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้วอันผู้บรรลุพึงเห็นได้ด้วยตนเองไม่ขึ้นกับกาลเวลาควรแก่การเชยชวนชักชวนให้มาพิสูจน์ทดสอบควรน้อมเข้าใส่ตน เป็นผลปฏิบัติที่วิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน” พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์พระบรมศาสดาของพระพุทธศาสนา ทรงประสบความสำเร็จอย่างสูงยิ่งในการประกาศเผยแผ่ศาสนาธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้ซึ่งทรงใช้เวลาเพียง 9 เดือน ก็สามารถประกาศศาสนาธรรมก่อตั้งและประดิษฐานพระพุทธศาสนาไว้ได้อย่างมั่นคง ดำรงประโยชน์สุขแก่ประชาชนในดินแดนชมพูทวีป คือครอบงำประกอบ 5 ประการของการก่อตั้งศาสนาซึ่งได้แก่ 1. มีองค์พระศาสดาผู้ก่อตั้งคือพระองค์เอง 2. มีศาสนาธรรม คือ หลักธรรมคำสอนที่พระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง 3. มีศาสนบุคคล คือพระพุทธสาวกเป็นประจักษ์พยานในการปฏิบัติตามศาสนาธรรม

และ เป็นกำลังสำคัญช่วยประกาศเผยแผ่โดยมีพระภิกษุปัญจวัคคีย์กลุ่มพระยสะพร้อมทั้งมีอุบาสก อุบาสิกา คือ บิดาของพระยสะ และอดีตภรรยาของพระยสะ เป็นต้น 4. มีศาสนสถาน คือ พุทธศาสนสถานหรือวัดในสมัยนั้นได้แก่ พระวิหารเวฬุวันหรือวัดเวฬุวัน ที่พระเจ้าพิมพิสารจอมเสนามาคชราชบรม กษัตริย์แห่งแคว้นมคธ ทรงศรัทธาสั่งสร้างถวาย ณ พระราชอุทยานเวฬุวัน กรุงราชคฤห์แคว้นมคธ 5. มีศาสนพิธีคือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ที่พระพุทธองค์ทรงกำหนดเป็นแบบ แผนให้ประพฤติ ปฏิบัติโดยขณะนั้นมีพิธีการบวชประพฤติพรหมจรรย์เกิดขึ้น 2 แบบ คือ แบบเอหิภิกขุอุปสัมปทา ที่พระ พุทธองค์ทรงประทานบวชให้เอง และแบบติสรณคมนูปสัมปทา ที่ทรงอนุญาตให้พระสาวกบวชให้กุลบุตร ได้ด้วยการรับไตรสรณคมนั้น นอกจากนี้ยังมีพิธีการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับวายเป็นโดยพระเจ้าพิม พิศารทรงจับ พระเต้าทองเต็มด้วยน้ำหลังลงดิน เนื่องด้วยการถวายพระราชอุทยานเวฬุวันนอกจากนี้พระ พุทธองค์ยังทรงอาศัยพระญาณอันเป็นกำลังของพระพุทธเจ้าที่ทำให้พระองค์ สามารถบันลือสีหนาท ประกาศพุทธธรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างองอาจมั่นคงดุจราชสีห์ คำรามซึ่งพระญาณดังกล่าวนี้ นั้น เรียกว่าทสพลญาณ 10 ประการ คือ รูปแบบและประเภทของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในการประกาศ พุทธธรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้านั้น พระองค์ทรงสามารถสร้างความสนใจความศรัทธา ให้เกิดแก่ผู้ฟังหรือกลุ่มเป้าหมายด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในทุกสถานการณ์ไม่จำกัดตายตัว เป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแม้แต่การสำรวมพระอิริยาบถให้สงบเรียบร้อยงดงามก็ถือว่าเป็นรูปแบบ หนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่งเช่น เมื่อพระพุทธองค์เสด็จมุ่งไปยังป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เพื่อทรง แสดงธรรมโปรดพระปัญจวัคคีย์มีนักบวช อาชีวกผู้หนึ่งชื่อว่าอุปกะเดินสวนทางมาเพียงพบเห็นพระพุทธ องค์เสด็จดำเนินด้วยพระพุทธานุภาพ พระอาการสงบเรียบร้อยไปตามปกติเท่านั้น เขากลับเกิดความ ประทับใจตรงเขาไปสนทนาด้วย เขาไปใช้ชีวิตฆราวาสแต่งงานมีครอบครัวแล้วเกิดเบื่อหน่ายได้กลับมาขอ บวชประพฤติธรรมกับพระพุทธองค์และบรรลุธรรมได้ในที่สุด อย่างไรก็ตามรูปแบบหรือวิธีการเผยแผ่ พระพุทธศาสนานั้นแม้จะมีหลายรูปแบบ แต่เมื่อ รวบรวมตามที่ปรากฏโดยส่วนมากแล้วนับจำนวนได้ 7 วิธีด้วยกันดังนี้

1. อุปนิสินนกา แปลว่า “ถ้อยคำของผู้เข้าไปนั่งใกล้” หมายถึง การนั่งคุยสนทนาอย่างกันเองโดย สอดแทรกหลักธรรมเข้าไปในการสนทนานั้นเป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่ใช้สำหรับการ สนทนาปราศรัยกับ บุคคลผู้ไปมาหาสู่ หรือการต้อนรับแขกผู้มาเยือนเป็นการพูดคุยกันตามสมควรแก่เหตุการณ์กาลเทศะ และบุคคลผู้ฟัง เพื่อตอบคำซักถาม แนะนำ ชี้แจงให้คำปรึกษา เป็นต้นไม่เป็นแบบแผนพิธีตรงกับที่ท่านโบ รณาจารย์กล่าวว่่านั่งจับเข่าคุยกันบรรยายภาคเป็นกันเอง โดยไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน ซึ่งนิยมพูดกันว่า เป็นการเทศน์ธรรมาสน์เตี้ย

2. อัมมิกา (หรือธรรมกา) แปลว่า “ถ้อยคำที่กล่าวถึงธรรม” หมายถึง การบรรยายหรือ อธิบาย

ธรรมเป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่พระพุทธองค์ทรงแสดงหลักพระธรรมวินัยอย่างเป็นกิจจะลักษณะเป็นงานเป็นการ เป็นเรื่องเป็นราวในปัจจุบันได้แก่การแสดงธรรมการปาฐกถา ธรรม การบรรยายธรรม เป็นต้น

3. โอวาทกถาแปลว่า “ถ้อยคำที่กล่าวสอน” หมายถึงการใช้คำแนะนำตักเตือนให้ละเว้นชั่วประพฤติดีเป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่พระพุทธองค์ทรงประทานเป็นพระพุทธพจน์หรือพระโอวาทสั้น ๆ เป็นพระดำรัสเตือน ทรงสั่งสอนโดยเฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสังวรระวังไม่ทำชั่ว ให้ละความชั่วให้ทำแต่ความดีและให้รักษาความดีเอาไว้เช่น พระโอวาทปาติโมกข์ 3 ที่ทรงแสดงถึงอุดมการณ์ หลักการวิธีการของพระพุทธศาสนาหรือพระปัจฉิมวาจาอันเป็นโอวาทสุดท้าย เมื่อจวนจะเสด็จดับขันธปรินิพพานที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เอาละ บัดนี้เราขอเตือนพวกเธอว่าสังฆารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา พวกเธอจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด” เป็นต้น (พระไตรปิฎกภาษาไทย ทีฆนิกาย มหาวรรคเล่ม 10 ข้อ 218 หน้า 202)

4. อนุสาสนีกถาแปลว่า “ถ้อยคำที่กล่าวสอนให้เห็นจริง” หมายถึงคำ กล่าวสอนในลักษณะซ้ำ ๆ ครั้งแล้วครั้งเล่าย้ำเตือนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความจำได้เกิดความชินหูเป็นรูปแบบการเผยแผ่อีกวิธีหนึ่งซึ่งพระพุทธองค์ทรงนำมาใช้ตรัสพร่ำสอนโดยเฉพาะแก่บรรดาพุทธบริษัทฝ่าย บรรพชิตหรือ สหธรรมิก 5 คือ ภิกษุภิกษุณีสิกขมาณา สามเณร สามเณรีรวมทั้งนักบวชที่อยู่ใกล้ชิด เนื้อหาโดยสารธรรมโดยส่วนมากจะเป็นคำ สอนประเภทความไม่ประมาท ความสามัคคี ความเพียรพยายาม สติสัมปชัญญะ ความอดทนซึ่งพระพุทธองค์ทรงย้ำเตือนพุทธบริษัทอยู่เนื่อง ๆ

5. อัมมสากัจฉา แปลว่า “ถ้อยคำที่สนทนากันในทางธรรม” หมายถึงการสนทนาธรรมเป็นทำนอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบางครั้งมาในรูปแบบคำถาม เพื่อแสดงหาความถูกต้องหรือ ปรับความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่พระพุทธองค์ทรงใช้บ้างโอกาส เพื่อทรง รับรองความคิดเห็นของผู้ฟังบ้างเพิ่มเติมบ้าง ปรับปรุงบ้าง ปฏิเสธบ้าง ตามควรแก่กรณีปัจจุบัน นอกจากจะเรียกว่า การสนทนาธรรมแล้วอาจเรียกว่า การอภิปรายการเสวนาธรรม โดยผลัดกันพูด ผลัดกันฟังอีกด้วย

6. ปุจฉาวิสัชนากถา แปลว่า “ถ้อยคำที่ถาม-ตอบ” หมายถึง รูปแบบการเผยแผ่ที่ขึ้นต้นด้วย การถาม ตอบ โดยอาจถามนำเพื่อกระตุ้นผู้ฟังให้ตอบ เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจภายหลังจากที่ได้ อธิบายธรรมนั้น ๆ ให้ฟังหรือระหว่างที่สนทนาธรรมกันเพื่อกระตุ้นเร้าใจให้ผู้สนทนาเกิดความตื่นตัวอยู่เสมอเป็นรูปแบบการเผยแผ่ที่พระพุทธองค์ทรงใช้ประกอบกับการแสดงพระธรรม เทศนาอื่น ๆ ภายหลังจากที่ตรัสอธิบายความหมายของธรรมนั้น ๆ แล้วเพื่อทดสอบความเข้าใจของ ผู้ฟังด้วย

7. อัมมเทศนาถา แปลว่า “ถ้อยคำที่แสดงธรรม” คือ การเทศน์ หรือการแสดงพระธรรมเทศนา นั้นเอง เป็นการแสดงธรรมสั่งสอนชี้แจงเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ ประโยชน์และมิใช่ ประโยชน์เพื่อให้ละชั่ว

ประพจน์ดีทำจิตใจให้บริสุทธิ์เป็นรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ดาษดื่นในพระสูตรต้นตอปิฎก

2.5.2 การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

ปัจจุบันการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีหลายรูปแบบหลากหลายวิธีเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยก็ต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วย การเผยแผ่หลักพุทธธรรมไม่เฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่ต้องครอบคลุมกับผู้ฟังทุกกลุ่มเข้าใจง่าย ฟังสนุกและนำไปปฏิบัติได้จริง ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ) ได้กล่าวไว้ในเอกสาร “เค้าโครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” ไว้ว่า คำว่าการเผยแผ่นั้นจะทำได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย 1. เผยแผ่ด้วยการให้ได้ยินได้ฟังทุกวิถีทาง (หลักปริยัติธรรม) 2. เผยแผ่ด้วยการทำสิ่งที่ดีและทำให้เขาดี (หลักปฏิบัติธรรม) 3. เผยแผ่ด้วยการเป็นผู้มีความสุขให้เขาดี (หลักปฏิเวธธรรม) ซึ่งทั้งสามประเภทนี้อาจจำแนกเป็นรายละเอียดได้ในแต่ละประเภท ๆ ได้ดังนี้

1. เผยแผ่ด้วยการให้ได้ยินได้ฟังทุกวิถีทาง (หลักปริยัติธรรม) ด้วยการกระทำดังต่อไปนี้

- พิมพ์โฆษณาสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ขึ้นให้แพร่หลายกระทั่งมีหนังสือธรรมะฉบับวางบนรถไฟหรือโฮเต็ล (โรงแรม) ดังที่ชาวคริสเตียนเขาทำกัน

- ทัศนศึกษาด้วยการแสดงให้เข้าใจในเรื่องราวด้วยภาพ ด้วยสิ่งของและอื่น ๆ
- การจาริกสั่งสอนด้วยคำสอนและบุคคลที่เหมาะสมแก่กาลเทศะ
- เปิดห้องสมุดหรือห้องอ่านหนังสือประชาชนทั้งที่ประจำและเคลื่อนที่
- ใช้บริการทางวิทยุกระจายเสียงกระทั่งมีสถานีวิทยุของตนเองโดยเฉพาะ
- เปิดงานแสดงต่าง ๆ ซึ่งเป็นการโปรประกาศพระศาสนาโดยเฉพาะ
- ใช้ศิลปะบริสุทธิ์เช่น ดนตรีนาฏกรรม นวนิยาย ฯลฯ เป็นสื่อ
- ใช้ของเล่นหรือรูปภาพและอื่น ๆ ทำนองเดียวกันสำหรับเด็ก
- ปาฐกถาและการแสดงพระธรรมเทศนา
- สมาคมสนทนาธรรม คั่นคว่ำวรรรธรรม
- การถ่ายทอดพระพุทธรูปจนออกสู่ภาษาต่าง ๆ
- การจัดตั้งโรงเรียนสามัญ และวิสามัญศึกษาของทางฝ่ายศาสนา
- บริการสงเคราะห์สาธารณกุศลต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล เป็นต้น

2. เผยแผ่ด้วยการทำสิ่งที่ดีและทำยากให้เขาดี (หลักปฏิบัติธรรม) มีการกระทำดังต่อไปนี้

- มีการเรียนจริง ๆ และทันสมัยให้เขาเห็นจนเกิดความเลื่อมใส
- ปฏิบัติธรรมและวินัยอย่างเคร่งครัดให้เขาดีจนเกิดความเลื่อมใส
- ปฏิบัติธรรมเป็นพิเศษ เพื่อมรรคผล นิพพาน โดยตรงให้ปรากฏ

- ทำศาสนกิจให้บริสุทธิ์เคร่งครัด และสมบูรณ์ทั้ง 4 องค์การให้ปรากฏ
 - นำหน้าฆราวาสในการทำอะไรด้วยความเสียสละและเมตตาจริง ๆ
 - สงฆ์ไม่แตกสามัคคีมีระเบียบ และทันสมัย
 - พระสามารถเป็นที่พึ่งได้ทุกกรณีทั้งทางกายและทางใจ
3. เผยแผ่ด้วยการเป็นผู้มีความสุขให้เขาดู (หลักปฎิเวธธรรม) มีการกระทำดังต่อไปนี้
- สงฆ์แต่ละองค์ ๆ มีอินทรีย์ผ่องใสและเอิบอิม (แม้ผู้บวชใหม่)
 - สงฆ์แต่ละคณะมีความสงบสุขเรียบร้อยน่าบูชาเลื่อมใสจริง
 - พิสูจน์ถึงความที่ตนไม่ถูกไฟคือราคะโทสะโมหะเผาในกรณีที่คนทั่วไปถูกเผา
 - แสดงกำลังใจว่าอยู่เหนืออันตรายทั้งหลายทุกกรณีและทุกสถานการณ์
 - มีอำนาจอยู่เหนือกรรมให้เขาดู
 - มีจิตใจอยู่เหนือพิษสงของการเกิดแก่เจ็บตายให้เขาดู
 - สะอาด สว่าง สงบ ถึงขีดสุดให้ดู

พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา. (2547 น. 50) การเผยแผ่พระพุทธศาสนาดำเนินการมาตามลำดับโดยใช้อุปกรณ์ของแต่ละยุคแต่พอมาถึงปัจจุบัน เมื่อโลกเจริญมากขึ้นจึงมีพัฒนาการในการเผยแผ่โดยเพิ่มวิทยุ โทรทัศน์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามา จึงพอจะแบ่งออกเป็น 5 ยุค คือ

1. ยุคการสื่อสารโดยคำ พุดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใช้วิธีมุขปาฐะ
2. ยุคการสื่อสารโดยการเขียนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยเขียนตามผนังถ้ำ จารึกลงใบลาน
3. ยุคการสื่อสารโดยการพิมพ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการพิมพ์หนังสือพระไตรปิฎก คัมภีร์ตำราทางพระพุทธศาสนา
4. ยุคการสื่อสารโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางวิทยุโทรทัศน์
5. ยุคการสื่อสารโดยโทรคมนาคมและดิจิตอลมีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางดาวเทียม และอินเทอร์เน็ต

ในแต่ละยุคมีรูปแบบกระบวนการและประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่แตกต่างกันไปวิธีการบางอย่างอาจเหมาะสมกับคนในยุคสมัยนั้น ๆ แต่พอความเจริญผ่านไปพระพุทธศาสนาก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้เหมาะสมกับคนในยุคสมัยในแต่ละยุคมีประวัติ รูปแบบ กระบวนการและประสิทธิภาพของการใช้วิธีการตามยุคสมัย

2.5.3 วิธีการนำเสนอและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

1. การเผยแผ่ธรรมะในยุคข้อมูลข่าวสาร ยุคข้อมูลข่าวสารเป็นการให้ความรู้ในเรื่องพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักการที่ชัดเจนถูกต้องเกิดความรู้ความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร

พระสงฆ์ต้องมีคุณสมบัติที่พร้อมที่จะใช้ประโยชน์จากข่าวสารข้อมูลนั้น รวมทั้งสภาพของสถาบันพระพุทธรศาสนา เพราะว่าพระสงฆ์จะต้องเป็นผู้เข้าใจหลักพระพุทธรศาสนา อย่างดีและมีความรู้ความเข้าใจจะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนกระทั่งที่เกิดภาวะที่เรียกว่า “ทฤษฎีสามัญญตา” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงสถาบันสงฆ์และพระพุทธรศาสนา ประการที่ 1 คือ นอกจากรู้หลักพระพุทธรศาสนาดีแล้ว ก็จะต้องรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคมของโลกว่ามีความเป็นไปอย่างไร จึงจะนำพระพุทธรศาสนา มาสื่อสารให้เกิดประโยชน์ ประการที่ 2 คือตัวสถาบันสงฆ์ ได้แก่ พระภิกษุสามเณร จะต้องดำรงตนให้เป็นที่ศรัทธาและถ้าสามารถดำรงไว้ได้ให้เป็นภาพรวมที่ดีอย่างนี้แล้วจะเกิดอาการที่ว่า เผยแผ่ธรรมะโดยไม่ต้องพูด ประการที่ 3 คือถ้ามีความรู้พร้อมแล้วก็รู้จักใช้ระบบการสื่อสารต่าง ๆ เป็นช่องทางในการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับพระพุทธรศาสนาทั้งในแง่หลักธรรม คือคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เป็นที่รู้จักและเข้าใจในทางที่ถูกต้อง ถ้าหากมีความพร้อมแล้วจะเดินหน้าโดยไม่มีสิ่งที่มาเป็นอุปสรรค คือต้องมีพื้นฐานมั่นคง โดยเฉพาะสิ่งที่ทำให้สถาบันสงฆ์หรือวงการพระพุทธรศาสนามีเอกภาพ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธรศาสนา โลกตามอุปมาแห่งธรรม คือ ภายของเรา ยาวาวาหนาคับ อันสมเด็จพระบรมศาสดาแนะแนวทางให้เพียรเพ่งพิจารณาเพื่อความถึงที่สุดแห่งการสิ้นทุกข์ ชาวในส่วนของวิชาสื่อมวลชน เป็นศาสตร์ที่เพิ่งเกิดขึ้นในโลกตะวันตกมองด้วยบรรทัดฐาน พระธรรมวินัยวิชานี้มิใช่วิชาแห่งพระปริยัติธรรม และเมื่อพิจารณาสภาพสื่อมวลชนโดยหักออกจากความรู้สึกที่เป็นอิฏฐารมณ์และอนิฏฐารมณ์พึงเข้าใจสาระสำคัญบางประการในเรื่องต่อไปนี้ 1. ข่าว หมายถึงข้อมูลข้อเท็จจริงการนำเสนอข่าวต้องไม่มีความเห็น หนังสือพิมพ์หรือสื่อ แขนงอื่นๆ นอกจากเสนอข่าวย่อมอาจเสนอความคิดเห็นผ่านการเสนอบทความ บทวิจารณ์ซึ่งเป็น ทศนะหรือความรู้รอบคอบ ผู้รับสารต้องใช้ดุลพินิจพิจารณามิใช่ให้ความเชื่อถือโดย ปราศจากปัญญา 2. ข้อเท็จจริง หมายความว่า ข้อมูลนั้นอาจจะมีด้านที่เป็นเท็จและด้านที่จริงหรือมีเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งการรับพิจารณาต้องยึดหลักกาลามสูตรและติดตามศึกษาเปรียบเทียบแหล่งข้อ มูลอื่น ติดตามความเคลื่อนไหวของข่าวว่ามีความคืบหน้าอย่างไรต่อไป 3. การแก้ข่าวเมื่อเกิดข่าวหนึ่งขึ้นนักข่าวมักสืบข่าวจากผู้ที่เกี่ยวข้องในวันเดียวกัน หรือเวลาต่อมาเพื่อให้ข่าวนั้นเป็นข้อเท็จจริงการเสนอข่าวมีผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องหากมีปัญหาใด ๆ ควรที่จะรีบแจ้งโดยเร็วเพื่อขจัดการขยายตัวปัญหา การอยู่ในโลกของข้อมูลข่าวสารจะต้องใช้ข้อมูลข่าวสารเป็น ซึ่งในปัจจุบันผู้ใดรู้ข่าวสารที่ถูกต้องก็จะได้เปรียบกว่าบุคคลอื่น ๆ ข้อมูล คือ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงของเรื่องใดเรื่องหนึ่งสารสนเทศคือการนำข้อมูลมาจัดระบบนำมาประมวลผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับและผู้ส่งสามารถใช้งานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT: Information Technology) คือ ความรู้ในผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโทรคมนาคมในการ

จัดระบบสารสนเทศ โดยใช้คอมพิวเตอร์และในการสื่อสารคือการเชื่อมโยงการใช้งานจากคอมพิวเตอร์เข้ากับระบบ อิเล็กทรอนิกส์เช่น ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียมและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์ดำเนินการอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันนี้มุ่งให้บุคคลพึงละเว้นกรรมชั่ว ประกอบสัมมาอาชีวะ คืออาชีพสุจริตแม้จะเป็นอาชีพที่มีเกียรติน้อยแต่ก็เป็นอาชีพที่มีความสุขปราศจากโทษ พระสงฆ์มักพูดสอนเกี่ยวกับเงินรอนัน เป็นคำสั่งสอนที่ว่าได้เงินมาด้วยอาชีพสุจริต ย่อมอยู่ได้ไม่นาน คือได้มาแล้วหมดเร็วไม่สามารถทำให้ตั้งตัวได้บางคนมักใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย หรือจ่ายไปในทางการพนัน พระสงฆ์จึงได้สั่งสอนให้ประชาชนประกอบอาชีพ ในกรอบแห่งศีลธรรมไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันไม่เอาไรต์เอาเปรียบกันไม่ให้ประกอบอาชีพที่เป็นภัยหรืออันตรายต่อผู้อื่นหรือแม้กระทั่งตนเองและครอบครัว มิฉฉาชีพเช่นว่านั้นได้แก่การค้า ขายเป็นเถื่อน การค้าขายอาวุธสงคราม การค้ายาเสพติด การปล้นจี้ลักขโมย การล่อลวงหรือ หลอกลวงหรือแม้กระทั่งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ แต่สอนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจ ปฏิบัติหน้าที่การงานให้มีความสมัคสมานสามัคคีกันให้ละเว้นสิ่งที่เป็นโทษตั้งแต่ตนและผู้อื่นหลัก พุทธธรรมที่พระสงฆ์นำมาเผยแผ่อบรมสั่งสอนประชาชน เพื่อส่งเสริมทำให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจของบุคคลและสังคม การสอนให้ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการประกอบอาชีพการงาน 1) ฉันทะให้มีความรักความชอบในการงานที่ทำ และพร้อมที่จะลงมือทำ การงานนั้นด้วยความเต็มใจ 2) วิริยะให้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบอาชีพการงาน 3) จิตตะให้มีความตั้งใจและสนใจในหน้าที่การงาน 4) วิมังสาให้มีการหมั่นพิจารณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและประเมินตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานอยู่เสมอ

2.6 พระธรรมวิทยากร

พระธรรมวิทยากรมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ (2563, หน้า 45-48) ได้ศึกษาและรวบรวมประวัติความเป็นมาของพระธรรมวิทยากรไว้อย่างละเอียด โดยพบว่าจุดเริ่มต้นของการก่อตั้งพระธรรมวิทยากรอย่างเป็นทางการเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2521 ภายใต้การดำเนินงานของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนในสถานศึกษา นอกจากนี้ ท่านยังได้อธิบายถึงพัฒนาการสำคัญ 4 ระยะ ได้แก่

1) ระยะเริ่มต้น (พ.ศ. 2521-2530) เป็นช่วงของการวางรากฐานและกำหนดบทบาทหน้าที่ของพระธรรมวิทยากร โดยเน้นการอบรมพระสงฆ์ให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดหลักธรรมแก่เยาวชน

2) ระยะขยายผล (พ.ศ. 2531-2540) เป็นช่วงที่มีการขยายขอบเขตการทำงานของพระธรรมวิทยากรให้ครอบคลุมสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น และมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมให้ทันสมัย

3) ระยะปรับตัว (พ.ศ. 2541-2550) เป็นช่วงที่พระธรรมวิทยากรต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี มีการนำสื่อและนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่

4) ระยะพัฒนาสู่ความเป็นสากล (พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน) เป็นช่วงที่พระธรรมวิทยากรต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เพื่อรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ และได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการพระธรรมวิทยากร ซึ่งประกอบด้วย: 1. การคัดเลือกพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู 2. การพัฒนาหลักสูตรการอบรมที่ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของสังคม 3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวัด สถานศึกษา และชุมชน 4. การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (2560, หน้า 25-26) กรรมการมหาเถรสมาคม วัดไตรมิตรวิทยาราม เมตตาให้โอวาทแก่พระธรรมวิทยากรว่า การทำหน้าที่พระธรรมวิทยากรนั้นสำคัญอย่างยิ่ง นับเป็นการเผยแผ่พัฒนาจิตใจ หล่อหลอมร่วมจิตใจประชาชนเพื่อน้อมนำไปประพฤตินในชีวิต เพราะหลักธรรมที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนานั้น หากท่านใดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ จักประสบสุขและมีสันติสุขได้

“พระธรรมวิทยากรนั้นสำคัญในหน้าที่โดยเฉพาะคำพูด เพราะปากหากใช้ผิดที่ผิดทางสร้างความเสียหายมหาศาล คำพูดนั้นหากพูดดี พูดถูกกาลเทศะ จักมีพลังมาก ทำให้คนโง่กลายเป็นคนฉลาดได้ ทำให้คนขี้เกียจกลายเป็นคนขยันได้ คนท้อแท้จักมีกำลังใจ แม้ศัตรูยังกลับกลายเป็นมิตรได้ ขอให้พระธรรมวิทยากร รู้จักคุณค่าของหน้าที่ ทำตามหน้าที่ ทำไม่เกินหน้าที่ ไม่ละเลยหน้าที่พระพุทธศาสนาเผยแผ่มาถึงทุกวันนี้ได้ เพราะทุกคนได้ทำหน้าที่ เพราะหน้าที่นั้นสร้างความแข็งแกร่งให้พระพุทธศาสนาได้ เพราะหากขยันทำตามหน้าที่ มีความไม่ประมาท ฉลาดรู้เท่าทัน จัดการงานดี นับเป็นคุณสมบัติที่ดีของพระธรรมวิทยากร และต้องตระหนัก ในหลัก 2 ประการสำคัญ คือ 1. อย่าเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย 2. อย่าเห็นแก่เล็กแก่น้อย หากพระธรรมวิทยากรปฏิบัติหน้าที่ได้ตามนี้ ท่านจะเจริญรุ่งเรืองในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และดำรงตนเป็นที่พึ่งที่ดีของประชาชน”

มานัส ทารัตน์ใจ (2560, หน้า 8-9) อธิบดีกรมการศาสนา กล่าวว่า การอบรมพระธรรมวิทยากร โครงการพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา ภายใต้กองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา จัดโดย กรมการศาสนา ร่วมกับ สถาบันส่งเสริมและเผยแพร่การพระศาสนาแห่งประเทศไทย เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม "พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา" คุณธรรมในการขับเคลื่อนสังคมของประเทศไทย ในยุค 4.0 และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย "มุมมองการปฏิบัติงานในพื้นที่ของพระธรรมวิทยากร 4 ภาค ส่งเสริมการจัดทำสื่อออนไลน์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล

อุทิศ ศิริวรรณ (2560, หน้า 45-47) กล่าวว่า พระธรรมวิทยากรในยุค 4.0 ต้องเตรียมตัวอย่างไร ประเด็นแรก "วัตถุดิบ" คือธรรมะ ต้องเลิกสอนแบบเดิมๆ พยายามใช้ R&D วิจัยและพัฒนา กับ C&D ลอกเลียนและเรียนรู้ ค้นหา “นักพูด” และ “นักเทศน์” ต้นแบบมาเป็นแบบอย่าง ฝึกวิจัยธรรมะก็ต่อยอดปรับใช้และตอบโจทย์แบบพุ่งเป้า ธรรมะยุคดิจิทัล ที่เหมาะกับแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 “ มั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน” คือ “วิริยะ ซันติ สัจจะ อธิษฐาน” และหมวดบารมีมงคลสูตรต่าง ๆ “โลกกำลังอยู่ในรอยต่อการเปลี่ยนผ่านแนวคิด “หาข้อเสียจากข้อดี” เปลี่ยนเป็น “หาข้อดีจากข้อเสีย” ประเทศไทยติดกับดัก ความเหลื่อมล้ำ ความยากจน และความไม่เสมอภาค การศึกษาก็เปลี่ยนไป การเรียนรู้เป็นการไม่เรียนรู้ และการเรียนซ้ำ ๆ ต้องทำความเข้าใจ แนวคิดคนไทย 4.0 การศึกษา 4.0 สังคม 4.0 เกษตรกร 4.0 SMEs 4.0 จังหวัด 4.0 ต้องสนใจและปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ กระแสดิจิทัล กระแสย้ายมาอยู่ในเมืองของชาวชนบท กระแสร่วมทุกข์สุขเหมือนกันทั่วโลก การเผยแผ่ยุคดิจิทัลต้องใช้สื่อออนไลน์ ทั้งทวิตเตอร์ ยูทูป เฟซบุ๊ก ไลน์ ให้เป็น”

ปรากรรัตน์ เกียรติทรงศักดิ์ (2560, หน้า 12-13) ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส CPAll บรรยายถวายเป็นความรู้แก่พระธรรมวิทยากรว่า การบรรยายเล่าเรื่อง...ให้เป็นเรื่องนั้น 1. เล่าให้ช้า 2. พรรณาให้ชัด 3. มีจังหวะหยุดพัก 4. ไม่ต้องเวอร์นัก 5. มีหักมุม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันนั้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องประยุกต์ความรู้ใหม่ ว่าเป้าหมายคือใคร การเตรียมตัว ไหวพริบปฏิภาณ การเป็นผู้ให้ และเมตตาสุภาพอ่อนโยน นับเป็นการเผยแผ่ที่ร่วมสมัย

พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตร (2561, หน้า 15-16) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดยานนาวา กล่าวว่า เป็นเรื่องยากที่ใครสักคนจะมีความพร้อมที่จะเป็นพระวิทยากรได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ทำได้คือใช้ความซื่อผสมกับความง่าย และจัดการความพอดีให้เหมาะสมอย่าให้ “เกิน” ในยุคดิจิทัลนี้ โลกเปลี่ยน สังคมปรับ ยุคดิจิทัลนั้นรวดเร็ว ไร้ขอบเขตจำกัด ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกัน เปรียบเสมือนดั่งดาวดวงเดียวไม่ทำให้ท้องฟ้าสวยงามได้ ดอกไม้ดอกเดียวไม่สามารถทำให้แจ่มใสสวยงามได้ เราจึงต้องรวมพลังกันเพื่อการเผยแผ่ให้เป็นประโยชน์ในยุคดิจิทัล ตามแนวปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา 3 ข้อ ดังนี้ คือ อัตถะ คือ มีประโยชน์ ตอบโจทย์ได้ หิตะ คือ เกื้อกูล สุขะ คือ อยู่ดี มีสุข ยั่งยืนมั่นคง ตามแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล และคณะสงฆ์สืบไป

พระมหาสุนันท์ สุนนโท (2564, หน้า 78-82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับจำนวนและการกระจายตัวของพระธรรมวิทยากรทั่วประเทศ พบว่ามีพระธรรมวิทยากรที่ผ่านการอบรมและได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจำนวน 689 รูป โดยส่วนใหญ่เป็นพระธรรมวิทยากรประจำสถานศึกษาจำนวน 512 รูป และเป็นพระธรรมวิทยากรอิสระที่ทำงานเผยแผ่ในชุมชนจำนวน 177 รูป เมื่อพิจารณาการกระจายตัวตามภูมิภาคพบว่า ภาคเหนือมีพระธรรมวิทยากรมากที่สุดจำนวน 221 รูป รองลงมาคือ

ภาคกลาง 198 รูป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 156 รูป และภาคใต้ 114 รูป ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า พระธรรมวิทยากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 425 รูป ระดับปริญญาโทขึ้นไป 187 รูป และต่ำกว่าปริญญาตรี 77 รูป จากการวิเคราะห์แนวโน้มการเติบโตของจำนวนพระธรรมวิทยากร พบว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2560-2564) มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.5 ต่อปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือการสนับสนุนจากมหาเถรสมาคมในการผลิตพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ความต้องการของสถานศึกษาในการมีพระธรรมวิทยากรประจำสถาบัน การพัฒนาหลักสูตรอบรมให้มีความทันสมัย และการสร้างแรงจูงใจผ่านการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและสวัสดิการ อย่างไรก็ตาม ท่านได้เสนอแนะว่าควรมีการกระจายพระธรรมวิทยากรให้ครอบคลุมพื้นที่ในภาคใต้มากขึ้น เนื่องจากมีสัดส่วนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น รวมถึงควรส่งเสริมให้พระธรรมวิทยากรได้พัฒนาการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระมหาโสภณ โสภโณ (2565, หน้า 112-115) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายในการสื่อสารธรรมะของพระธรรมวิทยากรในยุคดิจิทัล พบว่า พระธรรมวิทยากรในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพฤติกรรมการเรียนรู้และการรับสารของกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนไป ท่านได้วิเคราะห์ว่าการสื่อสารธรรมะแบบดั้งเดิมที่เน้นการบรรยายหรือเทศน์เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอสำหรับการเข้าถึงผู้ฟังในยุคปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์พระธรรมวิทยากรจำนวน 50 รูป พบว่าร้อยละ 85 ต้องปรับรูปแบบการสื่อสารให้เข้ากับยุคสมัย โดยมีการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การผลิตสื่อมัลติมีเดีย และการจัดกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับพระธรรมวิทยากรในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้เทคนิคการผลิตสื่อดิจิทัล การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์ ท่านยังได้เน้นย้ำว่าแม้จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารให้ทันสมัย แต่พระธรรมวิทยากรจำเป็นต้องรักษาหลักการและสาระสำคัญของพระพุทธศาสนาไว้อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีควรเป็นเพียงเครื่องมือในการเข้าถึงผู้ฟังให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระของธรรมะแต่อย่างใด

พระครูสังฆรักษ์วีระศักดิ์ จันทวีโส (2566, หน้า 25-28) ได้นำเสนอผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของพระธรรมวิทยากร โดยได้ทำการศึกษาร่วมกับพระธรรมวิทยากรในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 30 รูป เป็นระยะเวลา 1 ปี ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการประเมินทักษะพื้นฐานด้านการสื่อสาร การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้ฟัง และการออกแบบแผนพัฒนา

รายบุคคล ท่านได้พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารธรรมะประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม ทักษะการใช้ภาษา ความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อ และความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้ฟัง นอกจากนี้ ยังได้เสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพระธรรมวิทยากร การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยผลการทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวพบว่า พระธรรมวิทยากรที่เข้าร่วมโครงการมีพัฒนาการด้านการสื่อสารที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สามารถปรับรูปแบบการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังที่หลากหลาย และมีความมั่นใจในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่มากขึ้น ท่านยังได้เน้นย้ำว่าการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารควรคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีชาวต่างชาติอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ธนพร สุวรรณวัฒน์ (2566, หน้า 156-158) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการสื่อสารธรรมะโดยพระธรรมวิทยากรในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 450 คน และพระธรรมวิทยากร 15 รูป ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสื่อสารธรรมะคือการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทของผู้ฟัง โดยพระธรรมวิทยากรที่สามารถยกตัวอย่างเชื่อมโยงหลักธรรมะกับสถานการณ์ร่วมสมัยได้จะได้รับความสนใจและการตอบรับจากผู้ฟังในระดับสูง นอกจากนี้ การใช้สื่อประกอบการบรรยายที่ทันสมัยและการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยังช่วยเพิ่มความเข้าใจและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของพระธรรมวิทยากรและพบว่า การผสมผสานระหว่างการสื่อสารแบบดั้งเดิมกับเทคนิคการสอนสมัยใหม่ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด โดยเฉพาะการใช้กรณีศึกษา การจัดกิจกรรมกลุ่ม และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดตามผลและให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง จากการติดตามผลระยะยาวพบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมกับพระธรรมวิทยากรที่ใช้รูปแบบการสื่อสารแบบผสมผสานมีการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังพบว่าการสร้างเครือข่ายออนไลน์ระหว่างพระธรรมวิทยากรและผู้เข้าร่วมกิจกรรมช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปให้เห็นวิวัฒนาการของพระธรรมวิทยากรสามารถสรุปได้เป็นลำดับขั้นดังนี้:

1.ยุคเริ่มต้นของพระธรรมวิทยากร: พระธรรมวิทยากรเน้นบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านการบรรยายธรรมและสอนศีลธรรมในสถานศึกษาและชุมชน โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเป้าหมายแบบดั้งเดิม

2.การปรับตัวสู่ยุคใหม่: ในยุคดิจิทัล พระธรรมวิทยากรเริ่มมีการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อปรับตัวให้เข้ากับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การใช้เทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมกับเยาวชน การพัฒนาเนื้อหาและวิธีการนำเสนอให้สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ

3.การใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์: พระธรรมวิทยากรเริ่มนำเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์เข้ามาสนับสนุนการเผยแผ่ธรรมะ เช่น การใช้โซเชียลมีเดียและสื่อดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง ตอบสนองความต้องการของสังคมไทยยุค 4.0 อย่างเหมาะสม

4.การพัฒนาอย่างยั่งยืน: พระธรรมวิทยากรที่มีศักยภาพสูงในปัจจุบันมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะการสื่อสาร และการออกแบบกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงประชาชนในหลากหลายบริบท ตลอดจนขยายบทบาทสู่ระดับสากลด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วิวัฒนาการนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของบทบาทพระธรรมวิทยากรในการตอบสนองความต้องการของสังคมและเชื่อมโยงหลักธรรมคำสอนให้มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในยุคปัจจุบัน

2.7 ทฤษฎีการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งเพื่อให้ทั้งสองคนนั้นเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การสื่อสารนั้นไม่ได้มีแค่เพียงการใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน แต่ยังรวมถึงการใช้สัญลักษณ์ การใช้ภาพวาด เสียงดนตรี รวมถึงการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางของเราด้วย การสื่อสารเป็นสิ่งที่เราทุกคนพบเจออยู่ทุกวันเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน ในด้านการดำเนินชีวิตหากเรามีทักษะการสื่อสารที่ดีจะส่งผล ให้กระบวนการทำงานภายในองค์กร, บริษัทเป็นไปตามระบบแบบแผนที่วางไว้หรือการสื่อสารกับบุคคลอื่นทำให้สามารถเข้าใจในความต้องการของกันและกันได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากว่าเราไม่มีทักษะการสื่อสารที่ดี จะประสบกับปัญหาในเรื่องของการสื่อสารกับบุคคลอื่นหรือการออกคำสั่งกับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กร, บริษัท เพราะในการออกคำสั่งจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่รวดเร็ว แน่นนอน และถูกต้อง

การสื่อสาร ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างมนุษย์ เพื่อให้รับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และเกิดการตอบสนองต่อกันโดยจุดมุ่งหมายหลักของการสื่อสารนั้นมาจากผู้ส่ง

สาร ที่หวังหรือต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างของผู้รับสาร “ผลของการสื่อสาร” ตามเจตนาที่ตั่งไว้ คำว่า “ผลของการสื่อสาร” มีความหมายอย่างกว้าง คือ “การเปลี่ยนแปลง” หรือ “ข้อแตกต่าง” (Change or discrepancy) ซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอันเนื่องมาจากข่าวสาร (Messages) ที่ได้รับ

ผลของการสื่อสาร หมายถึง สิ่งที่แสดงว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารมีการรับรู้ความหมายของสารในกระบวนการสื่อสารร่วมกันหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด หรืออาจหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างหรือหลังการสื่อสาร ซึ่งมาจากการตีความสารที่ผู้รับสารได้รับ แต่นักวิชาการส่วนใหญ่ มักหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการสื่อสารหนึ่งๆ จบสิ้นลงแล้วโดยที่มีประเด็นควรแก่การพิจารณา คือหลังการสื่อสาร เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่ง ในกระบวนการสื่อสารหรือไม่อย่างไร ผู้ส่งสารสามารถมีอิทธิพลบางอย่างเหนือตัวผู้รับสารหรือไม่อย่างไร และการสื่อสารนั้นประสบความสำเร็จตามที่ผู้ส่งสารมุ่งหวังไว้หรือไม่อย่างไร

นอกจากนี้ ผลของการสื่อสารนั้นยังสามารถจำแนกได้หลายประเภท ทั้งนี้แล้วแต่ว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา เช่น หากถือเจตนาเป็นเกณฑ์ การรับรู้เรื่องราวของข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารนั้นมีความหมายร่วมกัน แต่หากการรับรู้ไม่ตรงกัน โดยแตกต่างจากที่สื่อสารไปเช่นนี้ก็กลับเป็นผลของการสื่อสารประเภทที่ไม่เป็นเจตนาที่วางไว้

แม้นมาศ ขวลิขิต ได้ให้ความหมายของการสื่อสารว่าการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างมนุษย์ภายใต้สภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสภาวะการณ์ อาจจะให้ความหมายตามสภาวะการณ์ปัจจุบันได้ว่า การสื่อสาร หมายถึงกระบวนการถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่ง (ผู้ส่งสาร) ไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้รับสาร) โดยผ่านสื่อที่เป็นบุคคล สัตว์ วัตถุ สิ่งของ หรือคลื่นพลังงานไฟฟ้า แสง เสียง เป็นต้น และสรุปได้ว่า การสื่อสาร คือกระบวนการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ในยุคปัจจุบันเราจะเห็นได้ชัดเจนว่าภาษาที่เราใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้นมีหลากหลายและแตกต่างกัน เนื่องจากคนเราจำเป็นต้องสื่อสารกันในเรื่องต่าง ๆ และต้องการให้อีกฝ่ายมีความเข้าใจในความหมายของการสื่อสารที่ตรงกัน ถ้าหากว่าภาษาที่เรานำมาใช้ในการสื่อสารนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนในกลุ่มตกลงกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งการสื่อสารนั้นมีรูปแบบที่ต่างกันออกไป เช่น การใช้ภาษาพูด การใช้ภาษาสัญลักษณ์ เป็นต้น ซึ่งการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารนั้นมีวิธีการแตกต่างกันออกไปหลากหลาย มีการจำแนกประเภทของการสื่อสารโดยอาศัยเกณฑ์ในการจำแนกที่สำคัญดังนี้ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2540)

1. การจำแนกตามกระบวนการของข่าวสาร เป็นการจำแนกตามกระบวนการของข่าวสาร แบ่งได้ 2

ประเภทดังนี้

1.1 การสื่อสารทิศทางเดียว (One-way communication) เป็นการสื่อสารในลักษณะทางเดียวซึ่งข่าวสารดังกล่าวจะถูกส่งไปยังผู้รับสารในลักษณะทิศทางเดียวโดยไม่มีการตอบโต้กลับของผู้รับสาร ดังเช่น การสื่อสารผ่านทางวิทยุกระจายเสียง การออกข่าวทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ การออกหนังสือคำสั่ง เป็นการสื่อสารโดยที่ผู้รับสารไม่สามารถแสดงความคิดเห็นผู้รับสารอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจในสารนั้นไม่ถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งสารและผู้ส่งสารเองก็ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้รับสารนั้นเข้าใจหรือไม่ ซึ่งการสื่อสารประเภทนี้จึง เหมาะกับข่าวสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย

1.2 การสื่อสารสองทิศทาง (Two-way communication) คือการสื่อสารที่มีการส่งสารไปมาระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีการสื่อสารของแต่ละส่วนจึงทำหน้าที่เป็นผู้ส่งและทำหน้าที่เป็นผู้รับในเวลาเดียวกัน ดังนั้นผู้ส่งสารเองต้องรับรู้การตอบสนองของระหว่างกันซึ่งทำให้รู้ได้ว่าการสื่อสารสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในขณะนั้น ตัวอย่างการสื่อสารสองทิศทาง เช่น การพูดคุยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป การสื่อสารสองทิศทางจึงเป็นการสื่อสารที่จะสามารถเกิดผลสำเร็จทางด้าน การสื่อสารได้ดีกว่าการสื่อสารทิศทางเดียว การสื่อสารในโลกปัจจุบันมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพราะเราอยู่ในยุคที่อินเทอร์เน็ตเข้ามามี บทบาทมากขึ้นในทุก ๆ วัน คำว่า “Social Network” จึงเป็นคำที่คุ้นหูทุกคนเป็นอย่างดีเป็นการสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ผู้ส่งสารหรือผู้รับสารต้องการได้ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การติดต่อซื้อขาย การศึกษา ล้วนมีสื่อที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ทุกคนรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อาทิเช่น Google, Facebook, Line, Youtube, Twitter, Instagram ถือว่าเป็นสื่อกลางที่มีประสิทธิภาพอย่างมาก สามารถรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ติดต่อกับบุคคลอื่นได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีการเรียนผ่านทางเว็บไซต์จึงถือเป็นการสื่อสารสมัยใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของทุกคนบนโลกใบนี้ได้เป็นอย่างดี

2.7.1 การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

ความหมายของทักษะการพูดภาษาอังกฤษ การพูดภาษาอังกฤษมิใช่เพียงความสามารถทางการออกเสียงให้ถูกต้องตามโครงสร้างทาง ไวยากรณ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสื่อสารถ้อยคำไปยังผู้รับสารให้รับรู้ความรู้สึกนึกคิด สาระข่าวสาร ใช้น้ำเสียงหรือกิริยาอาการ ผู้พูดต้องมีทักษะความรู้ด้านการออกเสียง คำศัพท์ กฎการใช้ทางไวยากรณ์ เข้าใจวัฒนธรรมทางภาษา และผู้พูดต้องมีทักษะการใช้กลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

William Litterwood ได้อธิบายว่า การพูดหมายถึงการแลกเปลี่ยนข่าวสารต่าง ๆ ระหว่าง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีผู้พูดและผู้ฟัง ผู้พูดจำเป็นต้องพูดให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ

ดังนั้นจึงต้องพูดให้ถูกต้องตามหลักภาษา และใช้คำพูดที่เหมาะสมรวมถึงพูดได้ถูกต้องตามสถานการณ์ นอกจากนั้นยังได้ให้ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสารว่ามีได้เป็นเพียงการออกเสียงคำ และการออกเสียงสูงต่ำในประโยคเท่านั้น แต่เป็นการพูดตามหน้าที่ของภาษาการทำให้ผู้อื่นเข้าใจจุดประสงค์ในสิ่งที่ผู้พูด และการพูดของผู้ที่มีความสามารถในระดับที่สูงขึ้นไป ยังต้องมีการเลือกใช้ สำนวนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาด้วยได้ให้ความหมายว่าทักษะการพูดคือ คำพูดที่เกิดจากความตั้งใจของผู้พูดและก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามแต่สถานการณ์ ในการสื่อสาร กล่าวโดยสรุปการพูดจึงหมายถึงการสนทนาระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป โดยถ่ายทอดความคิด แลกเปลี่ยนข่าวสารโดยใช้ภาษาและท่าทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต้องมีองค์ประกอบแยกย่อย เช่น รู้คำศัพท์ที่เหมาะสม ใช้หลักไวยากรณ์และรูปแบบประโยคอย่างถูกต้อง ออกเสียงและ เน้นเสียงได้ถูก และเข้าใจวัฒนธรรมของการพูดหรือวัฒนธรรมทางภาษา

องค์ประกอบของทักษะการพูดภาษาอังกฤษ องค์ประกอบของการพูดที่จะประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ต้องมีความรู้ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) หมายถึง ความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2. ต้องมีความรู้ด้านสังคม (sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูล ต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ต้องมีความรู้ในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (grammatical form) กับความหมาย (meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ต้องมีความรู้ในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น ดังนั้น องค์ประกอบของทักษะการพูดจะประกอบไปด้วยองค์ความรู้ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดขึ้นจากความพยายาม ที่ชาญฉลาด ทั้งนี้ผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องเข้าใจธรรมชาติและเข้าใจกลวิธีที่การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในระหว่างที่สื่อสารภาษา เป้าหมายได้

ความหมายของกลวิธีสื่อสาร ผู้พูดสามารถใช้ภาษาพูดติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้พูดมีความสามารถด้านการใช้ กลวิธีทางการสื่อสาร (Communication strategies) ทั้งแบบใช้คำพูดและ

แบบที่ไม่ใช้คำพูดมาชดเชย ความล้มเหลวในการสื่อสารซึ่งมีผลมาจากตัวแปรต่าง ๆ ในการใช้ภาษา ได้แก่ ความขาดทักษะด้านภาษา ความไม่แน่ใจของผู้พูด การไม่รู้คำศัพท์ที่จะใช้เรียก ขาดความรู้ไวยากรณ์ เป็นต้น ความหมายของกลวิธี เพื่อการสื่อสารสามารถจำแนกออกเป็นสองแนวคิดหลังที่สำคัญได้ ดังนี้

แนวคิดแรก เน้นการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารเป็นหลัก หมายถึงการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะที่พูดในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความยากลำบากใน การพูดภาษาเป้าหมาย เนื่องจากขาดความรู้ทางด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ หรือวัฒนธรรมของ ผู้พูดเอง จึงจำเป็นต้องใช้กลวิธีทางการสื่อสารเข้าไปแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างฉับพลัน นอกจากนี้ นักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (psycholinguistics) ได้พูดถึง กลวิธีเพื่อการสื่อสารเป็นการวางแผนของผู้พูดเพื่อแก้ไขปัญหาการไม่รู้คำศัพท์ รู้โครงสร้างไวยากรณ์ และวัฒนธรรมทางภาษา โดยผู้พูดอาจทำไปโดยไม่รู้สึกตัว ปัญหาของการสื่อสารอาจจะเป็นปัญหาของผู้พูดฝ่ายเดียวโดยไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นระหว่างการสนทนากับคู่สนทนา

แนวคิดที่สอง เน้นการสื่อสารในสถานการณ์ทั่วไป โดยไม่ได้คำนึงว่าจะเกี่ยวข้องกับการแก้ไขอุปสรรคทางการศึกษาหรือไม่ กลวิธีเพื่อการสื่อสารในแนวคิดนี้ หมายถึงการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการต่อรองความหมายให้เข้าใจตรงกัน

2.7.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ในทางภาษาศาสตร์และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพบว่ามีหลายปัจจัยที่มีผลต่อกลวิธี การสื่อสารของผู้เรียนภาษา เช่น ปัจจัยด้านกลวิธีการเรียน ด้านการคิด แรงจูงใจ กิจกรรม ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการสื่อสารความตระหนักถึงความแตกต่างของภาษาแม่ (mother tongue) และภาษาที่สอง (second language) หรือการสอนกลวิธีทางการสื่อสาร แต่ปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อตัว ผู้เรียนที่สำคัญ ได้แก่

1. ความสามารถทางภาษา (language proficiency) การใช้กลวิธีทางการสื่อสารของผู้มีความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประเภทความถี่และประสิทธิภาพของการใช้กลวิธีทางการสื่อสาร

2. ความรู้ทั่วไป (World knowledge) ความรู้ทั่วไปมีผลต่อการใช้กลวิธีในการสื่อสาร กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความรู้ทั่วไปดีจะสามารถ นำความรู้นั้นมาใช้ในการแก้ปัญหาคือเป็นสาเหตุจากการขาดความรู้ทางภาษาได้

3. ภาระงาน (Tasks) ความแตกต่างของภาระงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการ สื่อสารชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น ภาระงาน คือ แผนงานที่สร้างขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาใหม่ ๆ ทั้งนี้ภาระงานเพื่อการสื่อสารจะต้องมี

จุดประสงค์เพื่อ การสื่อสารต้องเน้นความหมายทางไวยากรณ์ ต้องมีช่องว่างทางการสื่อสาร หรือมีปัญหาที่ทำให้ผู้เรียน พยายามแก้ไข ต้องเปิดให้มีการเจรจาหรือแลกเปลี่ยนการสื่อสารจริง

2.7.3 ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

กลวิธีทางการสื่อสารมีหลายประเภทที่ผู้พูดได้พยายามใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการเข้าใจความหมายที่ตรงกันในการสนทนา เป็นการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือแก้ไขอุปสรรคทางภาษาต่าง ๆ มีผู้วิจัยพยายามสร้างกลวิธีทางการสื่อสารต่าง ๆ มากมายสามารถสรุปโดยรวมแบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทแรกกลวิธีทำให้สำเร็จ (Achievement Strategy) คือกลวิธีที่ผู้พูดใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่พูด เพื่อให้การสื่อสารยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่ติดขัด เช่น กลวิธี ใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน กลวิธีอธิบายความ กลวิธีสร้างคำใหม่ หรือกลวิธีกล่าวซ้ำ ประเภทที่สองกลวิธีหลีกเลี่ยงหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่ากลวิธีตัดทอน (Avoidance Strategy or Reduction Strategy) เป็นกลวิธีที่ใช้ในการหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในขณะที่พูดในภาษาเป้าหมาย ด้วยการละทิ้งข้อมูล หรือเปลี่ยนเรื่องพูดไปพูดในเรื่องที่ตนเองพูดได้หรือมีความชำนาญ การนำกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษไปใช้

กลวิธีการสื่อสารเพื่อการพูดภาษาอังกฤษ หมายถึงวิธีต่าง ๆ ที่ผู้พูดสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการต่อรอง เป็นการพูดเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้แนวคิดของนักวิชาการด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยกลวิธีทางการสื่อสารที่ผู้พูดใช้จะครอบคลุมทั้ง 12 กลวิธีที่สำคัญ ดังนี้

1. การพูดภาษาอังกฤษภาษาแม่ปนกับภาษาเป้าหมาย (First Language-Switch Strategy) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดใช้ภาษาแม่ปนกับภาษาเป้าหมายโดยที่ผู้พูดใช้คำศัพท์ภาษาแม่มาทับศัพท์ภาษาเป้าหมาย เป็นลักษณะการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เช่น ใช้คำว่า “Muay Thai” แทนคำว่า “Thai boxing”

2. กลวิธีการพูดแบบแปลคำต่อคำ (Literal Translation Strategy) เป็นวิธีที่ผู้พูดใช้วิธี เรียงคำหรือกลุ่มคำ ตามลักษณะประโยคของภาษาแม่ โดยใช้วิธีแปลคำต่อคำ หรือใช้โครงสร้าง ทางไวยากรณ์เหมือนภาษาแม่ เนื่องจากผู้พูดขาดความชำนาญ หรือมีความรู้ในภาษาเป้าหมายที่จำกัด เช่น ใช้คำว่า place du feu ในภาษาฝรั่งเศส และเป็นภาษาอังกฤษใช้คำว่า fireplace

3. กลวิธีสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดคิดคำศัพท์ขึ้นมาใหม่ เนื่องจากไม่ทราบคำศัพท์ที่ถูกต้องของภาษาเป้าหมาย จึงสร้างคำขึ้นมาเองโดยหวังว่าผู้ฟังจะเข้าใจภาษา ที่ผู้พูดสร้างขึ้น เช่น ใช้คำว่า “airball” แทนคำว่า “balloon”

4. กลวิธีที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกือบตรงกัน (Approximation Strategy) เป็นกลวิธี ที่ผู้พูดใช้คำหรือกลุ่มคำที่ใกล้เคียงกับภาษาเป้าหมาย หรือเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Synonym) หรือใช้คำที่บอกหมวดหมู่ (super ordinate) เช่น “ship” แทน “sailboat”

5. กลวิธีการอธิบายความ (Circumlocution strategy) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดอธิบายหรือบรรยายรายละเอียดโดยใช้คำหลายคำ หรือวลีหลายวลีเพื่อสื่อความแทนคำพูดด้วยการใช้คำศัพท์เพียงคำเดียว เนื่องจากผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์ภาษาเป้าหมาย เช่น “it has waste basket. It has a basket who probably serves for buying things in the market” แทนคำว่า “a shopping basket”

6. กลวิธีการพูดพิมพ์เพื่อขอเวลาในการคิด (Surfing Strategy) กลวิธีที่ผู้พูดใช้เสียง หรือ คำที่มีความหมาย หรือปราศจากความหมายเป็นช่วง ๆ เพื่อบอกผู้ฟังว่าผู้พูดยังพูดไม่จบและกำลังใช้ ความคิด หรือกำลังประสบปัญหาในการสื่อสาร วางแผนการพูดต่อ เช่น “er, erm, uh, well, I mean, you know”

7. กลวิธีกล่าวซ้ำ Repetition Strategy เป็นกลวิธีที่ผู้พูดคำ หรือประโยคโครงสร้างที่ ซ้ำ ๆ กัน อาจเกิดจากผู้พูดมีความคุ้นเคยต่อการใช้คำ หรือโครงสร้างดังกล่าว หรือผู้พูดกำลังคิดถึงคำที่จะพูดต่อไป โดยผู้พูดจะกล่าวซ้ำ ๆ ตั้งแต่เป็นหน่วยคำไปจนถึงระดับประโยค เช่น “Do you know what an emperor is? What is an emperor?”

8. กลวิธีแก้ไขผิดพลาดด้วยตัวเอง (Self- Repair Strategy) กลวิธีที่ผู้พูดใช้เมื่อพบว่าตนเอง พูด คำผิด หรือพูดไวยากรณ์ผิด จึงพยายามแก้ไขคำหรือประโยคให้ถูกต้องทันทีตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เช่น well, “what I mean to say is”, “speak more slowly”, “Sorry, I am foreigner”

9. กลวิธีพูดไม่ตรงประเด็น (Topic Avoidance Strategy) กลวิธีที่ผู้พูดพูดในสิ่งที่ไม่ได้ เป็นเป้าหมาย เนื่องจากผู้พูดขาดความพร้อมในการพูด หรือไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะพูดเรื่องนั้น ๆ จึงตัดสินใจพูดในเรื่องที่ตัวเองถนัดและมั่นใจ ผู้พูดอาจนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ตนมีมาพูดแสดง ความคิดเห็น หรือความรู้สึก เพื่อต้องการสื่อความหมายในสิ่งที่ตัวเองเห็น เช่น “your presentation was very exciting by the way have you ever visited our university”

10. กลวิธียุติการพูด (Message Abandonment Strategy) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดหยุดพูดเรื่อง ที่กำลังพูดอยู่ที่ทันที เพื่อต้องการแสดงให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้พูดไม่สามารถดำเนินการพูดต่อไปได้อีกแล้ว และ ต้องหยุดพูดเรื่องนั้น ๆ

11. กลวิธีการพูดภาษาอื่นปนกับภาษาเป้าหมาย (L3-Switch Strategy) กลวิธีที่ใช้ผู้พูดใช้คำที่พูดมาจากภาษาอื่น (ภาษาที่สาม) ที่ไม่ใช่คำจากภาษาแม่ หรือภาษาเป้าหมาย (ภาษาที่สอง) มาสื่อแทนภาษาเป้าหมาย เนื่องจากผู้พูดขาดความรู้คำศัพท์ในภาษาเป้าหมาย

12. กลวิธีการให้ความหมายไม่สมบูรณ์ (Message Reduction Strategy) กลวิธีที่ผู้พูด สื่อสารได้ใจความน้อยกว่าที่ควรเป็น เป็นคำพูดที่ไม่จบประโยค และขาดใจความสำคัญ เนื่องจากผู้พูดไม่รู้คำศัพท์ในภาษาเป้าหมาย (ทวิศักดิ์ ชูมา, 2560)

ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในระดับโลก เป็นภาษาหลักของประชากรกว่า 360 ล้านคน อีกทั้งยังเป็นภาษาที่สองของประชากรกว่า 750 ล้านคนทั่วโลก นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังถือเป็นภาษาทางการของ 61 ประเทศ และเป็นภาษาหลักในหลายรัฐทั่วโลก จึงถือเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างประชากรในประเทศต่าง ๆ ทั้งในส่วนของ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทำให้สื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ในระดับนานาชาติ จะใช้ภาษาอังกฤษทั้งสิ้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาที่สองที่มีบทบาท และความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารระดับที่กว้างขึ้น หรือในระดับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.4 ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อทุกคนบนโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองที่ต้องสามารถพูด เจรจา สื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างราบรื่นคล่องแคล่ว และในด้านการดำเนินชีวิตประจำวันภาษาอังกฤษก็ถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะในปัจจุบันการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ดีและ ฉลาดในการสื่อสารเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมาก ถ้าเรามีการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของเราให้ดียิ่งขึ้น ย่อมส่งผลดีต่อตนเองอย่างมากเพราะจะช่วยเพิ่มโอกาสและช่องทางในด้านการเรียน การทำงาน การดำเนินชีวิตทั้งในประเทศและต่างประเทศเพราะถ้าเราสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ จะทำให้เราได้รับสิทธิพิเศษที่เหนือกว่าคนอื่นที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้โลกของเราแคบลงทุกวันนี้เราสามารถรับรู้ข่าวสาร หรือติดต่อกับเพื่อนต่างชาติได้ภายในเสี้ยววินาที ซึ่งเราจะไม่สามารถรับรู้ข่าวสารหรือสื่อสารกับเพื่อนต่างชาติได้เลยหากไม่รู้ภาษาอังกฤษ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หลายคนได้เสนอแนวคิดและความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ดังนี้

วาเอ็ด (Valette, 1997) กล่าวถึงการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ว่าไม่ได้มีแค่การออกเสียงในประโยคแค่นั้น ซึ่งเป็นการพูดเพื่อทำตามหน้าที่ของภาษาเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในสิ่งที่เราพูดและถ้าเป็นการพูดของผู้พูดที่มีอายุอยู่ในระดับที่สูงขึ้นไปก็ต้องเลือกใช้สำนวนภาษาหรือคำพูดให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะและต้องเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาด้วย

ขวัญฤทัย เชิดชู (2550) สรุปความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่าเป็นความสามารถในการพูดสื่อสารด้วย การปฏิสัมพันธ์ทางคำพูดระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งได้แก่ผู้พูดและผู้ฟังซึ่งเป็นการแสดงเจตนาของผู้พูดในการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนความรู้และความรู้สึกของผู้ฟังที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจในข้อมูลที่ต้องการสื่อสารได้

จากความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ สามารถอธิบายได้ว่าเป็นการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป ซึ่งได้แก่ผู้พูดและผู้ฟังซึ่งในการพูดภาษาอังกฤษผู้พูดได้ทำการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อสื่อความหมายให้คู่สนทนาเข้าใจและสามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเรามีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษแน่นอนว่าย่อมเป็นผลดีอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนการทำงาน การเดินทางไปต่างประเทศ การติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติหรือแม้กระทั่งการเจรจาธุรกิจกับนักลงทุนชาวต่างชาติ การที่เราพูด ภาษาอังกฤษได้จะทำให้เรามั่นใจในการที่จะริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และอัปเดตทุกข้อมูลข่าวสารทั่ว โลกที่เป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าแนวคิดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เนื่องจาก การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การเรียนรู้ด้วยตนเองและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความจำเป็นเป็นอย่างมากดังนั้นจึงมีการนำหลักแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

พระมหากษัตริย์ ฤๅใจคำ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูต สำหรับสามเณร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นคือหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูต สำหรับสามเณร ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ปัญหาและความจำเป็น 2. หลักการของหลักสูตร 3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4. โครงสร้าง/เนื้อหาสาระของหลักสูตร 5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6. ระยะเวลา 7. ผู้เข้ารับการอบรม 8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 9. การประเมินผลการฝึกอบรม ในภาพรวมหลักสูตรมี คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.52) และคู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.39) ผลการใช้หลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูตสำหรับสามเณร สามเณรมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระพิภพ แพงทั่ว และ สุพจน์ ทรายแก้ว (2563) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี มี 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการภายใน ด้านเทคนิคการเผยแผ่ และด้านงบประมาณ สนับสนุน 2) แนวทางการ

พัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดนนทบุรี ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา พบว่ามี 4 ยุทธศาสตร์ 10 กลยุทธ์ 23 โครงการ/กิจกรรม โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา มีกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ 8 โครงการ/กิจกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายในมีกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ 8 โครงการ/กิจกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนางค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ มีกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ 4 โครงการ/กิจกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 4 มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา มีกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ 3 โครงการ/กิจกรรม คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระมหาจักรพล สิริธโร (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นช่วงที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สามารถทำได้รวดเร็วและกว้างไกลไปทั่วโลก ทำให้สังคมต้องสัมพันธ์กับเทคโนโลยี การเชื่อมโยงด้านสารสนเทศกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างโอกาส ทางการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้กับผู้คนในสังคม เพื่อนำแนวทางไปประพฤติปฏิบัติ เป็นระบบการเรียนรู้ที่เปิดกว้างไม่จำกัดเวลา สถานที่ และการเผยแผ่พระธรรมคำสอนผ่าน สื่ออินเทอร์เน็ตยังเข้าถึงผู้คนได้มากที่สุด ดังนั้น การใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาจึงเป็นการกระบวนกรเชิงรุก ในการเข้าถึงและเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องและตอบรับกับนโยบายของรัฐบาลในการสร้างแนวทาง พัฒนาประเทศไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อวางรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือจะไม่มีการบิดเบือนพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาตามพระไตรปิฎกแต่อย่างใด

ชาญวิทย์ สุริพันธ์ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 285 คน อยู่ในระดับมากที่สุด หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 7 ด้าน ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้สูตร E1/E2 คือ 81.11/82.67 ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการ

สื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจหลัง การฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และการประเมินความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมากที่สุด

ชมพู อีสริยวัฒน์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารสำหรับพ่อค้า แม่ค้า เจ้าหน้าทีเทศบาลตำบลหนองกี่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาอุปสรรคการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่เทศบาลและประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หนองกี่ มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 77 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความกลัวและกังวลในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนเองพูด กลัวว่าตนเองจะพูดผิดกลัวใช้ไวยากรณ์ผิด ทำให้ไม่กล้าพูด ภาษาอังกฤษ ไม่กล้าแสดงออก แปลความหมายไม่ได้จึงไม่สามารถสื่อสารเบื้องต้นกับชาวต่างชาติได้ การ พัฒนาภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดทักษะการ เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากการใช้ เทคนิคการฟังพูดอ่านเขียนทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอหนองกี่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารได้ในระดับพื้นฐานและกล้าที่จะเรียนรู้จนนำไปสู่การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจน พัฒนาภาษาอังกฤษให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

วีรยุทธ พงษ์ศิริ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง MONK CHAT: รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับ ชาวต่างชาติ ของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของ โครงการ MONK CHAT ของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งมีความสำเร็จมาก ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิง รุกแก่ชาวต่างชาติ ที่เข้าร่วมในโครงการในระดับดีมาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา เขตเชียงใหม่ 96 % ระดับดีมาก และ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 92% ระดับดี มาก และมีชาวต่างชาติเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 5,019 คน แยกเป็น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ 3,367 คน และ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา 1,652 คน จากข้อมูลในปี 2559 ทางโครงการได้พัฒนารูปแบบการทำงานจากการสื่อสารทางพุทธศาสนาไปสู่ การสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อส่งเสริมชาวต่างชาติให้มีศรัทธาในพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น

มลวิภา ลิขเรศ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเผยแผ่พุทธศาสนาของพระสงฆ์ในยุค Social Media ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีเจริญที่ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งมี เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ที่สามารถถ่ายโอนแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่าง ง่ายดายในขณะที่ พระพุทธศาสนามีแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติขนาดใหญ่คือ พระไตรปิฎกและหนังสือ ตำราจำนวนมากที่พร้อมจะนำเสนอสู่โลกเสมือนจริงโดยผ่านสื่อสังคม ออนไลน์ เมื่อทุกคนสามารถศึกษา

เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาได้ในทุกที่ทุกเวลาโดยไม่จำกัดด้วยกาลและสถานที่ ในเวลาไม่นานก็จะกลายเป็นเครือข่ายสังคม พระพุทธศาสนา ที่ทุกคนสามารถศึกษาพระพุทธศาสนาได้โดยไม่จำกัดกาลเวลาและสถานที่ พระสงฆ์ส่วนหนึ่งก็ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาทางสื่อสังคมออนไลน์ พระสงฆ์อีกส่วนหนึ่ง ก็ยังคงทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในกลุ่มคนที่ยังนิยมไปวัด การที่พระสงฆ์จะมีการนำเสนอหลักคำสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) นั้นน่าจะเหมาะสมกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงพระสงฆ์ที่มีการใช้ เครือข่ายในการสืบทอดศาสนาของพระพุทธองค์ย่อมเป็นสิ่งที่ดีต่อพุทธศาสนิกชน เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำคำสั่งสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันยังดำรงความผาสุกในโลกอนาคต การเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงจะทำให้มีความรู้และมีโอกาสอยู่รอดในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันได้ พระมหาเสนาอ กุศลจิตโต (คงดี), พระมหาสมบัติ ธนปัญญา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรม สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 3 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมมุ่งปลูกพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งปฏิบัติตน เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนาและ เห็นคุณค่าความดีงามของตัวเองและผู้อื่นด้วย ส่วนการสอน พระปริยัติธรรม แผนกธรรม นั้นได้ แบ่งการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 2 ช่วงชั้น ดังนี้ 1) ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นให้ ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดความสนใจของตนเอง ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบการสร้างเสริม สุขภาพของตนเองและชุมชน ความภูมิใจใน ความเป็นไทยเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบ อาชีพหรือการศึกษาต่อ 2) ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เน้นให้ ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านมุ่ง ปลูกฝังความรู้ ความสามารถมีทักษะใน วิทยาการ เน้นความคิดระดับสูง ความถนัด และ ความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทางและการศึกษาต่อการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้เจริญก้าวหน้ามา โดยลำดับมีการกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการสอนมีความเจริญก้าวหน้าก็จริง แต่วยังมีปัญหายุ่ง หลายๆ ด้าน เป็นต้นว่าการใช้สื่อเทคโนโลยี สมัยใหม่มาจัดการศึกษารวมทั้งการประเมินผล และอุปกรณ์สิ่งสนับสนุนในการดำเนินการสอน

พระครูปลัดบุญยัง ทูลลโภ (สุนทรวิภาต), พระมหาสมบัติ ธนปัญญา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ยุคปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพระสงฆ์เข้าใจบทบาทของ ตนเองแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการ อย่างหนึ่งที่พระสงฆ์ควรศึกษาและคณะสงฆ์ควร ส่งเสริมให้พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมพันธ์คือรู้จักความหมาย รู้จักหลักการ รู้จักภาษาหรือศัพท์เฉพาะต่าง ๆ และสามารถคิดต่อได้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างรู้เท่าทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วมสมัยเข้าใจได้ พระสงฆ์ก็จะอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมี

ประสิทธิภาพต่อไปอีกนานและเป็นที่ยังทางจิตวิญญาณให้กับชาวโลกได้อยู่อย่างมีความสุข โดยอาศัยหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผ่านเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยในการเผยแผ่

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Joanna Grela (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พระพุทธศาสนาก้าวสู่ดิจิทัลปรากฏการณ์ใหม่ ในประเพณีเก่า ผลการวิจัยพบว่า การเติบโตของปรากฏการณ์ศาสนาออนไลน์ หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งพุทธศาสนาออนไลน์ กับมีชุมชนออนไลน์ วัดในโลกไซเบอร์ การสวดมนต์อิเล็กทรอนิกส์ (เช่น มนต์ดิจิทัล ล้อสวดมนต์ดิจิทัลในพุทธศาสนาแบบทิเบต) การเสริมพลังวัชรยาน รายการที่แสดงบนหน้าจอขนาดใหญ่ การทำสมาธิแบบกลุ่มออนไลน์ มีเหตุผลเหนือสิ่งอื่นใด จากการสูญเสียความมั่นใจในครูบางคนหรือความไม่สะดวกสบายในการติดต่อกับมนุษย์ ได้กลายเป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลก แม้แต่พิธีทางพุทธศาสนาที่ดำเนินการโดยพระสงฆ์และปรมาจารย์ที่เป็นมนุษย์มานานหลายศตวรรษ ก็อาจถูกควบคุมโดยหุ่นยนต์ เช่น หุ่นยนต์ฮิวแมนนอยด์ของญี่ปุ่น “เปปเปอร์” อัลกอริทึมของการเรียนรู้เชิงลึกและการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์กำลังนำไปสู่คลื่นลูกใหม่ของการปฏิวัติทางเทคโนโลยีและอารยธรรม ซึ่งกำหนดการติดต่อปฏิสัมพันธ์ และกิจกรรมของเราใหม่ แม้ว่าความต้องการศาสนาและความสนใจในพระพุทธศาสนาจะยังมีอยู่ และยุคดิจิทัลมีโอกาสมากมายดังที่กล่าวมาแล้ว ขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงมากขึ้น (1) การนำธรรมะไปแปรรูปเป็นสินค้าเชิงพาณิชย์ (2) การปฏิบัติตน ทำสมาธิออนไลน์หรือเลือกเองเช่น ปรับเปลี่ยนความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาตามความต้องการส่วนบุคคล และ (3) ส่วนใหญ่หันไปหาครูหุ่นยนต์ ช่วยลดความต้องการมนุษย์ สถานที่สำหรับผู้สอนที่เป็นมนุษย์ตามที่สังเกตในลัทธิมหายานและวัชรยานเริ่มลดน้อยลงในศตวรรษที่ 21

Cheonghwan Park and Kyungrae Kim (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พุทธศาสนาเกาหลีในต่างประเทศ: การตรวจสอบเชิงวิพากษ์กลยุทธ์การเผยแผ่ในต่างประเทศของศูนย์ Hanmaum Seon ของ Jogye Order ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงหลายทศวรรษหลังสงครามเกาหลี (พ.ศ. 2493-2496) การสนับสนุนจาก Jogye Order ของเกาหลี ซึ่งเป็นนิกายทางพุทธศาสนาที่ใหญ่ที่สุดในเกาหลี เป็นเครื่องมือในการก่อตั้งศาสนาพุทธของเกาหลีในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ศาสนาพุทธของเกาหลีกำลังเผชิญกับวิกฤตภายในประเทศที่เพิ่มมากขึ้น และจำนวนการรับสมัครพระสงฆ์ประจำปีของคณะ Jogye Order ก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง วิกฤตการเป็นสมาชิกในประเทศนี้ส่งผลกระทบต่อศาสนาพุทธของเกาหลีในต่างประเทศ เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวได้สูญเสียวัดในต่างประเทศไปกว่าครึ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม แม้จะมีแนวโน้มลดลงเหล่านี้ แต่สาขาระหว่างประเทศเก่าแห่งของ Hanmaum Seon Center ซึ่งก่อตั้งโดย Seon Master Daehaeng แห่ง Jogye Order ก็ยังคงแข็งแกร่งจากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของสาขาต่างประเทศของ Hanmaum Seon Center

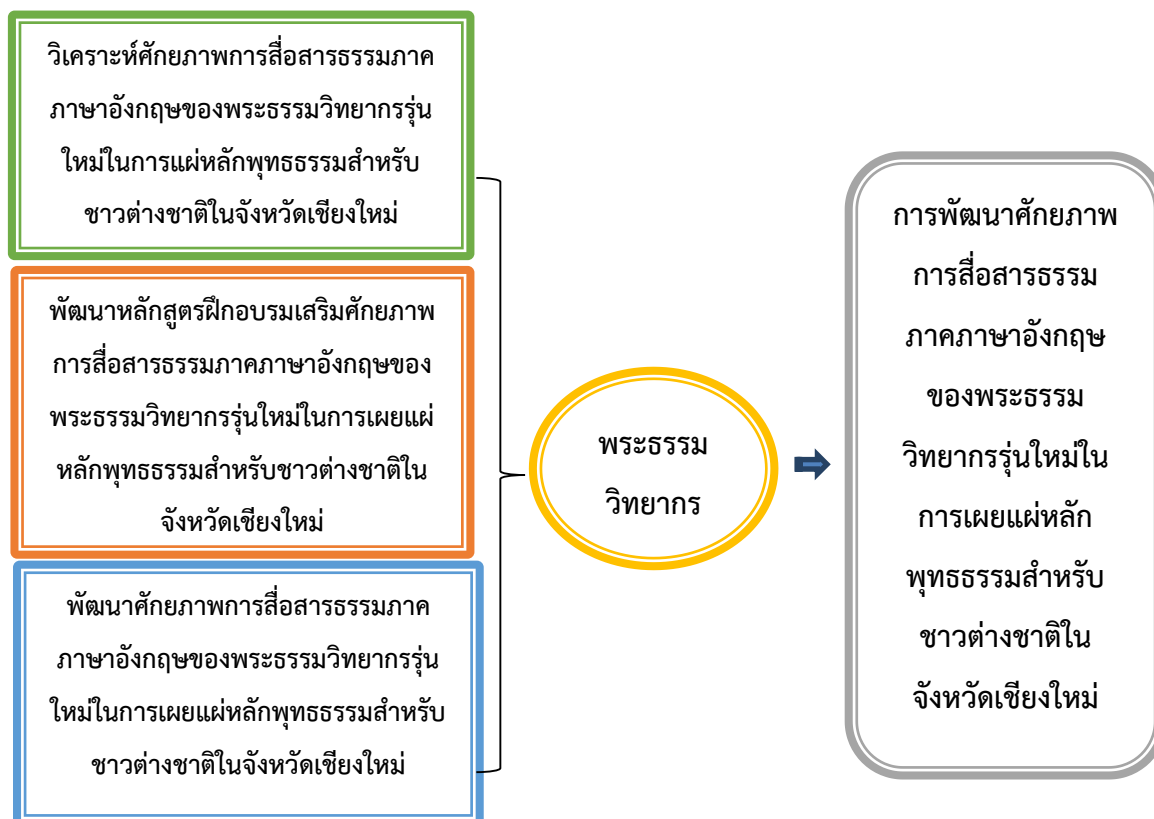
Esti Junining and Group (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การออกแบบหมู่บ้านท่องเที่ยวต้นแบบโดยเพิ่มการรับรู้ด้านภาษาและการท่องเที่ยวเพื่อพยายามเพิ่มเศรษฐกิจท้องถิ่นในบาตู” ผลการวิจัยพบว่า ในฐานะที่เป็นหนึ่งในความพยายามที่จะปลูกเศรษฐกิจท้องถิ่นของ บาตู การศึกษานี้นำเสนอรูปแบบภาษาและหมู่บ้านท่องเที่ยวตามการรับรู้ด้านการท่องเที่ยวที่กำลังสร้างชุมชนการท่องเที่ยวที่สนับสนุนอย่างแข็งขันโครงการท่องเที่ยวของรัฐบาล บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความต้องการของคนในท้องถิ่นเป็นวัสดุสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและหมู่บ้านต้นแบบการท่องเที่ยวได้จัดทำขึ้นในปีที่ 1 ของการศึกษาโปรแกรมในปีที่สองของการศึกษามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาและการดำเนินการของชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนนี้ทำงานเพื่อเพิ่มทักษะในการสื่อสารและการรับรู้ด้านการท่องเที่ยวระหว่างชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มผู้ตื่นตัวด้านการท่องเที่ยว เยาวชน และนักธุรกิจ การเยี่ยมชมและแผนการฝึกอบรมในรูปแบบ การสนทากลุ่ม (FGD) ได้ดำเนินการไปแล้วในสี่หมู่บ้านใน บาตู ได้แก่ ปุนเตน ทูลุงเรโฮ ซัมเบเรโฮ และบันตันเรโฮ ชุมชนแห่งนี้คือจัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อรายได้ทั่วโลกของหมู่บ้านผลปรากฏว่าทั้ง 4 หมู่บ้านเห็นด้วยกับแนวคิดในการฝึกอบรมและสร้างการท่องเที่ยวชุมชนบาตู

Sonia Rocca and Bryan Smith (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปรับปรุงแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษในญี่ปุ่นด้วยแอปพลิเคชันศึกษาเองด้วยตนเอง” ผลการวิจัยพบว่า การขาดแคลนโอกาสในการสื่อสารภาษาอังกฤษในญี่ปุ่นถือเป็นความท้าทายผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (EFL) อย่างมีนัยสำคัญจะไม่เป็นจริงหากไม่มีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและแรงจูงใจในการศึกษา นอกจากนี้ การวิเคราะห์ของคะแนนการทดสอบมาตรฐานแสดงให้เห็นว่าคะแนนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มลดลงหลังจากปีแรกของการศึกษา (Sumida 2015; Mikada 2016) เพื่อเอาชนะความยากลำบากเหล่านี้ ทีมครูที่มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นเปิดตัวแอปพลิเคชันแซดโด้การเรียนรู้ภาษาผ่านมือถือ (MALL) ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกหูในขณะเดียวกันก็ฝึกพูดโดยใช้เงาซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการพัฒนาการพูดและการฟัง (Kadota 2014; Hamada 2016) กระดาษแผ่นนี้อธิบายถึงการแนะนำแอปพลิเคชันนี้ในชั้นเรียนภาษาอังกฤษสำหรับการศึกษาทั่วไป จากนั้นพิจารณาผลกระทบต่อแรงจูงใจ ทักษะติดต่อการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และการรับรู้ของความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,001 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ใช้มากกว่าหนึ่งภาคการศึกษา ผลลัพธ์เบื้องต้นของแบบสอบถาม Likert ก่อนและหลังการแทรกแซงระบุว่าผ่านระบบนี้ ความมั่นใจในตนเองทางภาษา ความสนใจในภาษาอังกฤษ ตัวตน L2 ในอุดมคติ ทักษะติดต่อการสื่อสารใน L2 และการรับรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษอาจเพิ่มขึ้น

Hyun Mee Kim (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลายเป็นเมืองพุทธในหมู่คนรุ่นใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ในกรุงโซลการแสวงหาจิตวิญญาณในหมู่เยาวชนที่อาศัยอยู่ในเมืองแสดงถึงรูปแบบการผลิตซ้ำทางสังคมที่แปลกใหม่และโดดเด่นอย่างมากในเกาหลีใต้ร่วมสมัย ในขณะที่คนหนุ่มสาวถูกบังคับโดยสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีการแข่งขันสูง ครอบครัวแตกแยก และการว่างงานสูงของเยาวชน พวกเขาพยายามเอาชนะความรู้สึกเครียดและวิตกกังวลของผู้เข้าร่วม โดยหันมาใช้ค่านิยมต่อต้านวัตถุนิยมของพุทธศาสนา ภายในบริบทนี้ การเกิดขึ้นของ “พุทธศาสนาแบบมีส่วนร่วม” ของพุทธศาสนานิกายมหายาน - ดังที่ปรากฏในสังคมจุงโต - ให้กรณีศึกษาที่น่าสนใจเพื่อตรวจสอบวิธีการที่วัฒนธรรมการบำบัดกำลังเป็นที่นิยมในหมู่คนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่ในเมือง สิ่งที่น่าสนใจคนรุ่นนี้เป็นพิเศษคือการผสมผสานระหว่างการปฏิบัติแบบปัจเจกบุคคลกับการกระทำทางสังคมของ จุงโตโซไซตี้ ซึ่งทำให้แตกต่างจากองค์กรทางพุทธศาสนาอื่น ๆ จากการสังเกตของผู้เข้าร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเยาวชนชาวเมืองที่มีส่วนร่วมในการทำสมาธิและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ว่าประชากรหนุ่มสาวในเมืองพยายามที่จะกระทบยอดความรู้และการจัดการจิตใจของตนซึ่งส่งเสริมโดยศาสนาพุทธกับลัทธิเสรีนิยมใหม่อย่างไร ผลของการพัฒนาตนเองบทความนี้ให้เหตุผลว่าแนวคิดพื้นฐานทางพุทธศาสนาก่อให้เกิดการสะท้อนตัวตนรูปแบบหนึ่งในหมู่นักปฏิบัติที่ขยายความคิดทางศาสนาและความคิดของพลเมือง

2.9 สรุปกรอบแนวความคิด

การเผยแผ่หลักพุทธธรรมในบริบทสากลมีความสำคัญยิ่งในยุคที่วัฒนธรรมและศาสนามีบทบาทในการสร้างความเข้าใจระหว่างประเทศ การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่จึงเป็นหัวใจสำคัญในการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษากระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรเพื่อให้สามารถถ่ายทอดหลักธรรมและคุณค่าทางศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและความหลากหลายของชาวต่างชาติ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและวิธีวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่” คณะผู้วิจัยได้วางกรอบและแนวทางการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่าง 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร และงานวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก การฝึกรอบม การสนทนากลุ่ม นำเสนอข้อมูลแบบบรรยายเชิงพรรณนา 2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

- (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รับข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพร้อมทั้งนำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณา และให้ความเห็นชอบ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามจำนวน 3 ท่านและจัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
- (3) ประสานขอความร่วมมือลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (4) ดำเนินการแจกแบบสอบถามการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

- (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รับข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพร้อมทั้งนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณา และให้ความเห็นชอบส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ท่าน และจัดพิมพ์ แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
- (3) ส่งหนังสือเอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (4) ลงพื้นที่สัมภาษณ์การวิจัย (In-Depth Interview) กับบุคลากรในเขตพื้นจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธรรมวิฑูรย์กร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 9 รูป/คน ที่เกี่ยวข้องโดยนัดวันเวลาในการมาพูดคุยกันซึ่งผู้วิจัยเองได้เตรียมเนื้อหา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์การวิจัย เช่น เครื่องบันทึกเสียง กระดาษปรู๊ฟ ปากกาเมจิก สมุด ปากกา โดยผู้วิจัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการสนทนาร่วมกัน ภายใต้กรอบประเด็นการวิจัยที่กำหนดไว้ สำหรับการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้พยายามสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล ทั้งการสร้างความเป็นกันเองเป็นรายบุคคลและการสร้างความคุ้นเคยในลักษณะกลุ่มจากนั้นจึงเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น เป็นคำถามแบบไม่มีโครงสร้างและแบบมีโครงสร้างด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึก มีความครอบคลุม และมีความน่าเชื่อถือ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้นอกจากการศึกษาเอกสารแล้ว ยังมุ่งเน้นการวิจัยภาคสนาม (Field Study) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา นักวิจัยจึงได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และผู้ร่วมปฏิบัติการ (Participants) อย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ครอบคลุมบริบทของการวิจัยอย่างรอบด้าน กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษานี้ ได้แก่ พระสงฆ์และบุคลากรในจังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบเขตที่กำหนดไว้

1) วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ พระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) วิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร คือ บุคลากรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 9 รูป/คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ ดังนี้

1. พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์	4	รูป
2. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	3	รูป/คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ	2	คน

รวมทั้งสิ้น 9 รูป/คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 วิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติใน

จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1) **แบบสอบถาม** เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างแบ่งเป็น 3 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) อายุ
- 2) พรรษา
- 3) การศึกษาสามัญระดับสูงสุด
- 4) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม
- 5) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี
6. ตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Rensis Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยกำหนดคะแนนไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3.2 วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกล้องถ่ายรูป สมุดจดและเครื่องบันทึกเสียงใช้บันทึกข้อมูลจากผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์

ประเด็นข้อคิดเห็นต่างๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกตและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยเอง ในแต่ละช่วงของการลงพื้นที่เก็บข้อมูลดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้สัมภาษณ์มีโครงสร้าง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1) พระธรรมวิทยากรมีการดำเนินงานในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมอย่างไร

2) องค์กรมีวิธีในการพัฒนาหรือส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ อย่างไร

3) มีการอบรมหรือไม่/อย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคำถามการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

1) ท่านมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ อย่างไร

2) มีหลักสูตรอะไรบ้าง/อย่างไร

3) สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างไร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1) ท่านมีข้อเสนอแนะต่อการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไร

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้ คือ

3.4.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยกรอบแนวคิดกระบวนการทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1) ทำการศึกษาค้นคว้า เอกสาร หนังสือ วรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2) นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมประเมินผลร่วมกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามประเด็นต่าง ๆ และสรุปผล

1.3) สร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมผล ได้เป็นข้อคำถามสำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัยที่กำหนดไว้โดยเน้นให้มีลักษณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบตามข้อเท็จจริง

2) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและเนื้อหา (Construct and Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วจึงจะนำมาวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of item Objective Congruence) เพื่อให้ได้ข้อคำถามมีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาชัดเจนรายนามของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสมของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตรดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความเหมาะสมระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ + 1 = แน่ใจว่าเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจ

- 1 = แน่ใจว่าไม่เหมาะสม

นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่ามีคำถามข้อใดที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสงสัยหรือไม่เข้าใจ แล้วนำมาปรับปรุงให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีคุณภาพ แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .905

3.4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงคุณภาพ

ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1) เป็นการสร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เรื่องการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้วิจัยอาศัยหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลด้านเอกสารและข้อมูลจากการแบบสอบถามเพื่อที่จะนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน

2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างในขั้นที่ 2 นี้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (face validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาตัดทอนเพิ่มเติมสำนวนภาษาในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

3) การตรวจสอบและประเมินหลักสูตรฝึกอบรม คณะผู้วิจัยตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พร้อมแบบประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นตามกรอบการวิจัย เพื่อขอความคิดเห็นในการประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการร่างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมที่ร่างขึ้นต่อไป

4) นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้พัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่พร้อมด้วยการประเมินผลหลักสูตร

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น นักวิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แก่ พระสงฆ์ระดับ พระสังฆาธิการ อาทิ เลขาณุกรฯ เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล

รองเจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะอำเภอ เป็นต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป โดยประสานขอความร่วมมือลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ผู้วิจัยลงภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีการจัดทำหนังสือขออนุญาตจากผู้บริหารโครงการวิจัยลงเก็บข้อมูลติดต่อประสานขอความร่วมมือนักสัมภาษณ์เชิงลึก พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการงานธรรมวิทยากรและงานเผยแผ่ของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 รูป/คน โดยการนัดพบประชุม และทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและการจดบันทึกข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพได้แก่

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว นำมาตรวจความครบถ้วนสมบูรณ์และนำผลมาทำการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยมีวิธีการดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์
2. นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. นำข้อมูลคะแนนที่ได้มาด้วยวิธีดังกล่าว นำมาเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้นผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาในเนื้อหาสาระ (Content Analysis) ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นจัดประเภท/กลุ่มข้อมูลเพื่อให้ได้ชุดข้อมูล ที่สามารถเสนอเป็นข้อเท็จจริงและใช้ประกอบการวิเคราะห์อภิปรายซึ่งมีการให้เหตุผลเชิงตรรกะนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่สถิติที่ใช้ ได้แก่

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ได้แก่

- 1) ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร P ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

สูตร

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

- 2) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน โดยใช้สูตรของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

สูตร

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย

- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร S.D. ของบุญชมศรีสะอาด (2545, หน้า 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

สูตร

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X^2 แทน คะแนน

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มเป้าหมาย

\sum แทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูลดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในสิ่งที่สื่อความหมายข้อมูลผู้รายงานค้นคว้าได้กำหนดความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนพระธรรมวิทยากร
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t – test)
Sig.	แทน	ค่าทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

4.2.2 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

4.2.3 พัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 วิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับประชาคมโลกและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในกลุ่มพระธรรมวิทยากรจึงมีความสำคัญในการแผ่หลักพุทธธรรมสู่ชาวต่างชาติ แม้ว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษในระบบการศึกษา แต่ปัญหายังคงมีอยู่ในด้านการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มพระธรรมวิทยากรที่มีกขาดทักษะพื้นฐานและประสบการณ์ในการสื่อสาร การขาดเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษและความกลัวในการใช้ภาษาเป็นอุปสรรคสำคัญ นอกจากนี้การขาดการฝึกฝนในสถานการณ์จริงและทักษะการเรียบเรียงความคิดในการนำเสนอข้อความ ทำให้พระธรรมวิทยากรหลายท่านไม่สามารถแสดงความคิดหรือสื่อสารหลักพุทธธรรมได้อย่างคล่องแคล่ว การพัฒนาทักษะการสื่อสารจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี การฝึกฝนการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ และการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามพบว่า ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ แสดงดังตาราง 4.1 และ ตาราง 4.2

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
1. อายุ		
1) 20-30 ปี	147	46.96
2) 31-40 ปี	56	17.89
3) 41-50 ปี	42	13.41
4) 50-60 ปี	36	11.50
5) 60 ปีขึ้นไป	32	10.22

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
2. พรรษา		
1) 1-5 พรรษา	72	23.00
2) 6-10 พรรษา	57	18.21
3) 11-15 พรรษา	42	13.41
4) 16-20 พรรษา	36	11.50
5) 21-25 พรรษา	33	10.54
6) 26-30 พรรษา	31	9.90
7) 31-35 พรรษา	29	9.26
8) 36 พรรษาขึ้นไป	13	4.15
3. ท่านสำเร็จการศึกษาสามัญระดับสูงสุด		
1) ประถมศึกษา	11	3.51
2) มัธยมศึกษาตอนต้น	37	11.82
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/อนุปริญญา	136	43.45
4) ปริญญาตรี	81	25.87
5) ปริญญาโท	37	11.82
6) ปริญญาเอก	11	3.51
4. ท่านสำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ระดับ		
1) นักธรรมชั้นตรี	34	10.86
2) นักธรรมชั้นโท	58	18.53
3) นักธรรมชั้นเอก	221	70.60
5. ท่านสำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ระดับ		
1) ไม่มีเปรียญธรรม	209	66.77
2) เปรียญธรรม 1- 2 ประโยค	37	11.82
3) เปรียญธรรม 3 ประโยค	29	9.26
4) เปรียญธรรม 4-5 ประโยค	18	5.75
5) เปรียญธรรม 6-7 ประโยค	13	4.15
6) เปรียญธรรม 8-9 ประโยค	7	2.23

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=313)	ร้อยละ
6. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์		
ระดับ		
1) ไม่มีตำแหน่ง	138	44.08
2) เลขานุการฯ	42	13.41
3) ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	37	11.82
4) เจ้าอาวาส	53	16.93
5) เจ้าคณะตำบล	21	6.70
6) รองเจ้าคณะอำเภอ	15	4.79
7) เจ้าคณะอำเภอ	7	2.23
8) ตำแหน่งอื่นๆระบุ.....	0	0.0

จากตาราง 4.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 313 รูป ส่วนใหญ่อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.96 พรรษา 1-5 พรรษา คิดเป็นร้อยละ 23.00 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 43.45 สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ระดับนักธรรมชั้นเอก คิดเป็นร้อยละ 70.60 ไม่มีเปรียญธรรม คิดเป็นร้อยละ 66.77 และไม่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 44.08

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
1. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้	2.39	0.75	น้อย
2. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ศึกษาพระธรรมวินัยและสามารถถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติได้	2.41	0.76	น้อย

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.	ระดับศักยภาพ
3. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถถ่ายทอดธรรมะภาคภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติได้	2.37	0.74	น้อย
4. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถเผยแผ่ภาคภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติได้	2.29	0.78	น้อย
5. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถนำสิ่งที่เรียนมาปฏิบัติแก่ชาวต่างชาติได้	2.25	0.72	น้อย
6. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้แก่ชาวต่างชาติได้	2.37	0.70	น้อย
7. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาจิตใจแก่ชาวต่างชาติได้	2.23	0.68	น้อย
8. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสงเคราะห์แก่ชาวต่างชาติได้	2.20	0.80	น้อย
9. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถมีการศึกษาคนควาและพัฒนาการการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	2.42	0.72	น้อย
10. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลแก่ชาวต่างชาติได้	2.35	0.69	น้อย
11. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาและศึกษาวิจัยการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้	2.26	0.80	น้อย
12. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาทักษะการพูดเพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้	2.30	0.76	น้อย
13. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่พัฒนาศักยภาพตนเองผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน	2.33	0.72	น้อย

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.	ระดับศัภยภาพ
14. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีการฝึกอบรมพัฒนาศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	2.31	0.79	น้อย
14. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีการฝึกอบรมพัฒนาศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	2.31	0.79	น้อย
15. องค์กรมีการส่งเสริมสนับสนุนพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการพัฒนาศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	2.24	0.83	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.31	0.49	น้อย

จากตาราง 4.2 พบว่า ศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.31$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.42$, S.D.=0.72) พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ศึกษาพระธรรมวินัยและสามารถถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติได้ ($\bar{X} = 2.41$, S.D.=0.76) พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้ ($\bar{X} = 2.39$, S.D.=.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสงเคราะห์แก่ชาวต่างชาติได้ ($\bar{X} = 2.20$, S.D.=0.80)

จากปัญหาที่พบ จากการใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศัภยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลดังนี้

4.3.1.1 พระธรรมวิทยากรมีการดำเนินงานในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติอย่างไร?

1) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นพันธกิจที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัยให้แก่พุทธศาสนิกชน

อย่างถูกต้อง ถ่องแท้ สามารถเลือกนำหลักธรรมมาปรับใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนได้อย่างเป็นสุข

2) พระธรรมวิทยากรมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติ โดยมีการดำเนินงานในหลายด้านดังนี้:

การจัดกิจกรรมเผยแผ่ พระธรรมวิทยากรจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เช่น การจัดสัมมนา การบรรยายธรรม การจัดค่ายอบรมธรรมะ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ การจัดกิจกรรมเหล่านี้มักจะมีการแปลและจัดทำสื่อให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและภาษาของผู้เข้าร่วม

การแปลและจัดทำเอกสาร การแปลหนังสือธรรมะและเอกสารต่างๆ เป็นภาษาต่างประเทศเพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงหลักธรรมได้ง่ายขึ้น โดยมีการแปลบทความพระไตรปิฎก และหนังสือธรรมะสำคัญอื่นๆ

การใช้สื่อออนไลน์ พระธรรมวิทยากรใช้สื่อออนไลน์เพื่อเผยแพร่ธรรมะไปยังทั่วโลก เช่น การทำวิดีโอการบรรยายธรรม การเผยแพร่บทความธรรมะบนเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย การจัดทำพอดแคสต์หรือการสัมมนาผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์เพื่อให้เข้าถึงผู้คนที่ไม่สามารถเดินทางมาได้

การสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและองค์กรต่างประเทศ การสร้างความร่วมมือกับวัดหรือองค์กรทางศาสนาที่ต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การจัดการอบรมหรือการบรรยายธรรมในต่างประเทศ

การสร้างเครือข่ายศิษย์และผู้สนใจในต่างประเทศ ผ่านการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่มสนทนาธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้สนใจได้มีโอกาสศึกษาหลักธรรมและปฏิบัติธรรมร่วมกัน

การฝึกอบรมพระธรรมวิทยากรและนักแปลเพื่อให้สามารถทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารหลักธรรมในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

การส่งเสริมการศึกษาและการวิจัย การสนับสนุนการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เช่น การจัดให้มีทุนสนับสนุนการศึกษาหรือการวิจัยด้านพุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

การดำเนินงานเหล่านี้ช่วยให้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้รับการเผยแผ่ไปยังทั่วโลก และสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้คนจากวัฒนธรรมและภูมิหลังที่หลากหลาย

3) พระธรรมวิทยากรหรือผู้ที่มีบทบาทในการเผยแผ่ธรรมะมีการดำเนินงานในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติในหลายวิธี โดยมีการปรับเปลี่ยนและปรับใช้เทคนิคและ

วิธีการต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้ฟังที่เป็นชาวต่างชาติ บางวิธีที่ใช้ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติ ได้แก่

การใช้ภาษาพระธรรมวิทยากรมักมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ ที่ชาวต่างชาติเข้าใจ เพื่ออธิบายหลักธรรม และนำเสนอสื่อการเรียนการสอนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ

การจัดคอร์สหรือเวิร์กช็อปการจัดคอร์สฝึกสมาธิ เวิร์กช็อป หรือการบรรยายธรรมในสถานที่ที่เข้าถึงง่ายสำหรับชาวต่างชาติ เช่น วัดที่ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่หรือศูนย์ปฏิบัติธรรมที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ

การใช้สื่อออนไลน์มีการเผยแพร่ธรรมะผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ยูทูป พอดแคสต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีการแปลหรือสร้างเนื้อหาในภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงหลักพุทธธรรมได้ง่ายขึ้น

การจัดทำหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์มีการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะ แปลเป็นภาษาต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่อธิบายหลักธรรมสำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งสามารถเผยแพร่ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยวิธีการเหล่านี้ พระธรรมวิทยากรจึงสามารถเผยแพร่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วโลก

4) พระธรรมวิทยากรมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้กับชาวต่างชาติ โดยมีวิธีการและแนวทางที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งรวมถึง

การสอนหลักธรรมโดยตรง เช่น การบรรยาย:การจัดบรรยายในรูปแบบต่างๆ เช่น สัมมนา คอร์สเรียน เพื่ออธิบายหลักธรรมคำสอนที่สำคัญ เช่น อริยสัจจ ปฏิบัติธรรม ศิล สมาธิ ปัญญา การตอบข้อซักถาม:การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถามเกี่ยวกับข้อสงสัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และการอภิปราย:การจัดเวทีอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม

การนำไปปฏิบัติ เช่น การฝึกสมาธิ: การสอนวิธีการฝึกสมาธิขั้นพื้นฐานและขั้นสูง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ฝึกฝนจิตใจให้สงบและเกิดปัญญา การปฏิบัติธรรม: การจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรม เช่น การเดินจงกรม การนั่งสมาธิ การทำวัตรเย็น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้สัมผัสประสบการณ์จริงในการปฏิบัติธรรม และการศึกษาคัมภีร์: การศึกษาคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เช่น พระไตรปิฎก อภิธรรม เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมคำสอนอย่างลึกซึ้ง

การใช้สื่อต่าง ๆ เช่น การแปลพระธรรม: การแปลพระธรรมคำสอนเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น การจัดทำหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์: การจัดทำหนังสือ

บทความ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพื่อเผยแพร่หลักธรรมคำสอน การใช้สื่อออนไลน์: การใช้เว็บไซต์ บล็อก โซเชียลมีเดีย เพื่อเผยแพร่หลักธรรมคำสอนและตอบข้อซักถาม

การสร้างเครือข่าย เช่น การจัดตั้งกลุ่มปฏิบัติธรรม: การจัดตั้งกลุ่มปฏิบัติธรรม เพื่อให้ผู้สนใจได้มาพบปะกันและปฏิบัติธรรมร่วมกัน และการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ: การสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เพื่อร่วมมือกันเผยแพร่หลักธรรมคำสอน และ

การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม เช่น การศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม: การศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ เพื่อให้สามารถสื่อสารและถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนได้อย่างเหมาะสม การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย: การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและหลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางเทคนิคที่ซับซ้อน และการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ส่วนตัว: การให้ความสำคัญกับประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ฟังและเชื่อมโยงหลักธรรมคำสอนเข้ากับชีวิตประจำวันของผู้ฟัง

ตัวอย่างโครงการเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่ประสบความสำเร็จ: โครงการ Monk Chat: เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติได้สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับพระสงฆ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โครงการวิปัสสนากรรมฐานนานาชาติ: เป็นโครงการจัดคอร์สวิปัสสนากรรมฐานนานาชาติ เพื่อให้ผู้สนใจจากทั่วโลกได้มาปฏิบัติธรรมร่วมกัน

สิ่งสำคัญที่พระธรรมวิทยากรควรคำนึงถึง: ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอน: ต้องมีความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนอย่างลึกซึ้ง ทักษะการสื่อสาร: ต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นได้ ความอดทนและเมตตา: ต้องมีความอดทนและเมตตาต่อผู้ฟังทุกคน และการปรับตัว: ต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และผู้ฟังที่แตกต่างกัน

สรุป การเผยแพร่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจของพระธรรมวิทยากร โดยการใช้หลากหลายวิธีการและแนวทาง เพื่อให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจและนำหลักธรรมคำสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นสุข

5) พระธรรมวิทยากรทำงานร่วมกับวัดและชุมชนชาวพุทธในต่างประเทศเพื่อสร้างกิจกรรมทางศาสนาและสังคม ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันและการจัดงานเทศกาลทางศาสนา พระธรรมวิทยากรตอบคำถามและให้คำปรึกษาทางธรรมแก่ชาวต่างชาติ ทั้งผ่านทางออนไลน์ และในชีวิตจริง เพื่อช่วยให้ผู้สนใจสามารถเข้าใจและประยุกต์ใช้หลักธรรมในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) พระธรรมวิทยากรทำงานร่วมกับวัดและชุมชนชาวพุทธในต่างประเทศเพื่อสร้างกิจกรรมทางศาสนาและสังคม ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันและการจัดงานเทศกาลทางศาสนา

7) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นพันธกิจที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัยให้แก่พุทธศาสนิกชนอย่างถูกต้อง ถ่องแท้ สามารถเลือกนำหลักธรรมมาปรับใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนได้อย่างเป็นสุข

4.3.1.2 คณะสงฆ์หรือองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีวิธีในการพัฒนาได้การจัดการอบรมหรือส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติหรือไม่/อย่างไร?

1) การบรรยาย อภิปราย ซักถาม การประชุมกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความรู้ การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติ 1) การฝึกปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน 2) งานสาธารณูปการ เช่น ฝึกปฏิบัติงานก่อสร้าง 3) การฝึกทักษะและประสบการณ์พิเศษ เช่น ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม

2) คณะสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องมีหลายวิธีในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่เพื่อการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติ ดังนี้:

- การจัดอบรมและสัมมนา เช่น การอบรมภาษาอังกฤษเฉพาะทาง: มีการจัดอบรมที่เน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านศาสนาและธรรมะ โดยเฉพาะการเรียนรู้คำศัพท์และการสื่อสารในบริบทของพุทธศาสนา

- การสัมมนาการสื่อสาร: การจัดสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการบรรยายธรรมและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในภาษาอังกฤษ รวมถึงการสอนวิธีการตีความและแปลหลักธรรมให้เข้าใจง่าย

- การพัฒนาสื่อการสอนและการเรียนรู้: การสร้างและจัดทำเอกสารการสอน, หนังสือธรรมะ, และบทความในภาษาอังกฤษ เพื่อให้พระธรรมวิทยากรมีเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการสื่อสาร

- การใช้สื่อดิจิทัล: การสร้างและเผยแพร่วิดีโอ, พอดแคสต์, และบทความออนไลน์ที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถเข้าถึงชาวต่างชาติได้ง่าย

การสนับสนุนการศึกษาและการฝึกอบรมระดับสูง

- **ทุนการศึกษาและการฝึกอบรม:** การสนับสนุนให้พระธรรมวิทยากรได้เรียนรู้ และฝึกอบรมเพิ่มเติมในต่างประเทศหรือภายในประเทศ โดยการให้ทุนการศึกษาเพื่อการศึกษาในด้านพุทธศาสตร์หรือการเรียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น

- **การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา:** การส่งพระธรรมวิทยากรไปฝึกอบรมในสถาบันที่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับการสอนและการเผยแผ่พุทธธรรมในภาษาอังกฤษ

การสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

- **การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรนานาชาติ:** การจัดประชุม, การบรรยาย, หรือกิจกรรมร่วมกับองค์กรพุทธศาสนาในต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการเผยแผ่ธรรมะ

- **การสร้างกลุ่มสนทนา:** การจัดตั้งกลุ่มหรือฟอรัมออนไลน์สำหรับพระธรรมวิทยากรที่พูดภาษาอังกฤษเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์

การสนับสนุนด้านจิตใจและการพัฒนาอาชีพ

- **การให้คำปรึกษา:** การจัดให้มีการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร และการจัดการกับอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะ

- **การพัฒนาทักษะการพูด:** การฝึกฝนการพูดในสถานการณ์จริง เช่น การบรรยายธรรมในงานประชุมหรือการสัมมนาต่างประเทศ

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

- **การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้:** การสร้างศูนย์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอนและการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

- **สนับสนุนการฝึกปฏิบัติ:** การจัดค่ายอบรมหรือการฝึกปฏิบัติที่เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาคภาษาอังกฤษ

การดำเนินงานในด้านเหล่านี้ช่วยให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารหลักธรรมภาคภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่น่าสนใจของชาวต่างชาติ ซึ่งจะช่วยในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3) คณะสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยมีการดำเนินงานหลายประการ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้:

- **การจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษเฉพาะทาง** หลายวัดหรือสถาบันการศึกษาในพุทธศาสนา เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) ได้จัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ โดยเน้นที่การสอนธรรมะในภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผยแผ่ธรรมะสู่ชาวต่างชาติ

- **การจัดการอบรมและเวิร์กช็อป** คณะสงฆ์บางแห่งและองค์กรพุทธศาสนาได้จัดการอบรมและเวิร์กช็อปให้แก่พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ โดยเชิญอาจารย์ที่มีความชำนาญในการสื่อสารภาษาอังกฤษและการเผยแผ่ธรรมะมาสอน รวมถึงการฝึกฝนทักษะการบรรยายธรรมในภาษาอังกฤษ

- **การศึกษาต่อต่างประเทศ** พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่หลายรูปได้รับโอกาสให้ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือ ออสเตรเลีย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการเผยแผ่ธรรมะในบริบทสากล

- **การแลกเปลี่ยนประสบการณ์** การส่งพระธรรมวิทยากรไปปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศเป็นระยะเวลาหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับพระสงฆ์ในประเทศนั้น ๆ และฝึกฝนการสื่อสารกับชาวต่างชาติในชีวิตประจำวัน ซึ่งช่วยให้สามารถนำกลับมาใช้ในการเผยแผ่ธรรมะในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **การใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยี** มีการส่งเสริมให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีในการเผยแผ่ธรรมะ โดยมีการสร้างเนื้อหาและเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบวิดีโอ บล็อก หรือพอดแคสต์ที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิธีที่เข้าถึงผู้ฟังชาวต่างชาติได้อย่างกว้างขวาง

- **การสนับสนุนจากองค์กรพุทธนานาชาติ** องค์กรพุทธศาสนานานาชาติ เช่น World Fellowship of Buddhists (WFB) และ International Network of Engaged Buddhists (INEB) ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรผ่านการจัดการอบรม การสัมมนา และการสร้างเครือข่ายกับพระสงฆ์และผู้เผยแผ่ธรรมะในต่างประเทศผ่านกิจกรรมเหล่านี้ คณะสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถเสริมสร้างศักยภาพของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่พุทธธรรมในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่สากล และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชาวต่างชาติที่สนใจในพระพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น คณะสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการในหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมศักยภาพดังกล่าว ได้แก่:

- **การจัดหลักสูตรอบรม** เช่น **หลักสูตรภาษาอังกฤษเชิงปฏิบัติ**: เน้นการฝึกพูด อ่าน เขียน และฟังภาษาอังกฤษในบริบททางพระพุทธศาสนา เช่น การบรรยายธรรม การสนทนาธรรม การแปลพระสูตร **หลักสูตรการสอนพระพุทธศาสนา**: สอนวิธีการนำเสนอหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ชาวต่างชาติเข้าใจง่าย โดยใช้ภาษาอังกฤษที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย และ **หลักสูตรการใช้สื่อ**: สอนการใช้สื่อต่างๆ เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ

- การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนกับพระสงฆ์ต่างชาติ: ส่งเสริมให้พระธรรมวิทยากรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับพระสงฆ์ต่างชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และการเข้าร่วมสัมมนานานาชาติ: ส่งเสริมให้เข้าร่วมสัมมนาและการประชุมทางพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เพื่อเรียนรู้แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากนานาชาติประเทศ

- การสนับสนุนการศึกษาต่อ เช่น การมอบทุนการศึกษา: ให้อุปการะการศึกษาแก่พระธรรมวิทยากรเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาพระพุทธศาสนา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนการศึกษาศิษษาภิธรรม: สนับสนุนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการจัดหาหนังสือ วารสาร และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- การสร้างเครือข่าย เช่น การจัดตั้งเครือข่ายพระธรรมวิทยากร: สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกับองค์กรนานาชาติ: ร่วมมือกับองค์กรนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อขยายผลการดำเนินงาน

- การใช้เทคโนโลยี เช่น การผลิตสื่อการสอน: ผลิตสื่อการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดีโอ อินโฟกราฟิก และแอปพลิเคชัน และการสร้างเว็บไซต์และช่องทางออนไลน์: สร้างเว็บไซต์และช่องทางออนไลน์เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาและให้บริการข้อมูลแก่ชาวต่างชาติ

- ตัวอย่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: มีหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ และส่งเสริมการวิจัยทางพระพุทธศาสนา สภာธรรมกายสากล: มีโครงการสอนภาษาอังกฤษและหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้กับชาวต่างชาติ และ วัดต่างๆ: หลายวัดมีโครงการสอนภาษาอังกฤษและจัดกิจกรรมสำหรับชาวต่างชาติ

- สิ่งที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม เช่น ความหลากหลายของภาษา: ควรพิจารณาภาษาอื่นๆ ที่เป็นที่ยอมรับ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส การปรับเนื้อหาให้เหมาะสม: ควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและความสนใจของผู้เรียน และการประเมินผล: ควรมีการประเมินผลการอบรมและการเผยแผ่ เพื่อพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความร่วมมือจากหลายภาคส่วน แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะส่งผลดีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่สากล และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวพุทธกับชาวโลก

5) คณะสงฆ์และองค์กรที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาสื่อการสอนธรรมะเป็นภาษาอังกฤษทั้งในรูปแบบหนังสือ วิดีโอ และสื่อออนไลน์ เพื่อใช้ในการศึกษาและสอนธรรมะ อาจรวมถึงการสร้างคู่มือสำหรับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่ธรรมะในภาษาอังกฤษมีการสนับสนุนให้พระธรรม

วิทยากรเข้าร่วมเครือข่ายการเผยแพร่ธรรมะระดับนานาชาติ เช่น การเข้าร่วมงานประชุมพุทธศาสนานานาชาติหรือการแลกเปลี่ยนกับพระสงฆ์จากประเทศอื่นๆ ซึ่งช่วยให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการเผยแพร่ธรรมะในบริบทต่างชาติ

6) คณะสงฆ์หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยสงฆ์ต่างๆ มักจัดหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร เพื่อให้สามารถสื่อสารธรรมะได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ หลักสูตรเหล่านี้อาจครอบคลุมทักษะการพูด การเขียน และการแปลธรรมะ

7) การบรรยาย อภิปราย ซักถาม การประชุมกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความรู้ การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติ 1) การฝึกปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน 2) งานสาธารณูปการ เช่น ฝึกปฏิบัติงานก่อสร้าง 3) การฝึกทักษะและประสบการณ์พิเศษ เช่น ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม

4.3.1.3 ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมะภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติอย่างไรบ้าง?

1) ถ่ายวิดีโอแสดงพระธรรม เป็นภาษาอังกฤษ แล้วตัดต่อให้สั้นน่าสนใจแล้วอัปโหลดสื่อต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้คนทั่วโลกเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมะภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่เพื่อการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ สามารถพิจารณาและนำเสนอแนวทางดังนี้:

- การออกแบบหลักสูตรตามความต้องการ เช่น การสำรวจความต้องการ: ทำการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของพระธรรมวิทยากรและกลุ่มเป้าหมายในการเรียนรู้ เช่น ความท้าทายในการสื่อสารที่พบและความต้องการเฉพาะในด้านภาษาและการสอน **การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน:** กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้ชัดเจน เช่น การพัฒนาทักษะการพูด, การบรรยาย, การแปลหลักธรรม, และการตอบคำถามในภาษาอังกฤษ

- การบูรณาการเนื้อหาศาสนาและทักษะภาษา เช่น การสอนศัพท์เฉพาะทาง: การรวมการเรียนรู้คำศัพท์และภาษาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและธรรมะ เช่น คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักของพุทธศาสนา, ศัพท์ที่ใช้ในพระธรรมเทศนา, และศัพท์ที่ใช้ในการตีความหลักธรรม และการศึกษาตัวอย่างการบรรยาย: การใช้ตัวอย่างการบรรยายธรรมจากพระธรรมวิทยากรที่มีประสบการณ์ในระดับนานาชาติ เพื่อให้พระธรรมวิทยากรได้เรียนรู้จากตัวอย่างที่ดี

- การใช้เทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การเรียนรู้แบบการปฏิบัติ: ใช้การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ เช่น การจำลองสถานการณ์การบรรยายธรรม, การทำงานกลุ่ม, และการ

ฝึกตอบคำถาม และการฝึกการแปล: การจัดให้มีการฝึกแปลหลักธรรมและการตีความให้เหมาะสมกับผู้ฟังที่เป็นชาวต่างชาติ

- การจัดการอบรมและการเรียนรู้ เช่น การอบรมระยะสั้นและระยะยาว: จัดหลักสูตรอบรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้พระธรรมวิทยากรมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์: การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น การจัดหลักสูตรออนไลน์, การบรรยายสดผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์, และ การใช้เครื่องมือการศึกษาออนไลน์ อื่น ๆ

- การสนับสนุนและการประเมินผล เช่น การให้คำปรึกษาและการโค้ช: จัดให้มีการให้คำปรึกษาและการโค้ชส่วนบุคคลเพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะและแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร และการประเมินผลและการปรับปรุง: มีการประเมินผลการเรียนรู้ของพระธรรมวิทยากรอย่างสม่ำเสมอ และใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- การสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยน เช่น การสร้างเครือข่ายผู้เรียน: การสร้างเครือข่ายหรือกลุ่มสนทนาออนไลน์สำหรับพระธรรมวิทยากรที่เรียนรู้อาจารย์สื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนกับพระธรรมวิทยากรต่างประเทศ: การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับพระธรรมวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการเผยแผ่หลักธรรมในภาษาอังกฤษ

- การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เช่น การสร้างแอปพลิเคชันการเรียนรู้: การพัฒนาแอปพลิเคชันหรือเครื่องมือดิจิทัลที่สามารถช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการสื่อสารธรรมะ และการใช้สื่อวิดีโอและพอดแคสต์: การจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบวิดีโอและพอดแคสต์ที่สอนการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษนี้จะช่วยให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความพร้อมในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้กับชาวต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่น่าสนใจในระดับสากล

3) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติสามารถพิจารณาจากหลายแง่มุมเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการได้มากที่สุด ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้

- การปรับเนื้อหาหลักสูตรเน้นการสอนหลักธรรมที่เป็นสากลควรให้ความสำคัญกับการสอนหลักธรรมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชาวต่างชาติ เช่น ความเมตตา กรุณา สติ สมาธิ และการใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกวัฒนธรรมผสมผสานการเรียนรู้ทางภาษาและการเผยแผ่ธรรมะรวมเนื้อหาการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เน้นการ

ใช้คำศัพท์และวลีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ และฝึกการบรรยายธรรมเป็นภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติการสอนปรัชญาและศาสนาเปรียบเทียบเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาและศาสนาอื่น ๆ เพื่อให้พระธรรมวิทยากรสามารถเปรียบเทียบและเชื่อมโยงหลักธรรมพุทธศาสนากับศาสนาอื่นได้ ซึ่งจะช่วยในการสื่อสารกับผู้ที่มีพื้นฐานทางศาสนาหรือความเชื่อที่แตกต่างกัน

- การพัฒนาทักษะการสอนและการสื่อสารการฝึกสอนโดยใช้กรณีศึกษาใช้กรณีศึกษาจริง ๆ จากการเผยแพร่ธรรมะในต่างประเทศ เพื่อให้พระธรรมวิทยากรได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และปรับวิธีการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วม เช่น การสนทนา การใช้สื่อมัลติมีเดีย หรือการใช้คำถามเชิงโต้ตอบเพื่อดึงดูดความสนใจและทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้นการฝึกฝนทักษะการเล่าเรื่อง (Storytelling) เน้นการฝึกเล่าเรื่องธรรมะที่สามารถเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของผู้ฟังต่างชาติได้อย่างง่าย ๆ และสามารถทำให้หลักธรรมมีความหมายและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

- การส่งเสริมประสบการณ์จริงการฝึกงานในต่างประเทศ จัดโครงการฝึกงานหรือปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้พระธรรมวิทยากรได้มีประสบการณ์จริงในการเผยแพร่ธรรมะในบริบทสากลและเรียนรู้การปรับตัวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง

- การจัดค่ายฝึกอบรมที่มีการจำลองสถานการณ์: สร้างสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกับการเผยแพร่ธรรมะในต่างประเทศ เพื่อฝึกการแก้ไขปัญหาและการสื่อสารในสภาพแวดล้อมที่อาจพบเจอจริง

- การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลการสร้างเนื้อหาธรรมะในรูปแบบดิจิทัลส่งเสริมให้พระธรรมวิทยากรสามารถสร้างสื่อธรรมะในรูปแบบดิจิทัล เช่น วิดีโอ พอดแคสต์ หรือบล็อก เพื่อเผยแพร่ธรรมะในวงกว้างและสามารถเข้าถึงชาวต่างชาติได้ง่ายขึ้น

- การฝึกใช้เครื่องมือออนไลน์: อบรมการใช้เครื่องมือออนไลน์ต่าง ๆ เช่น แพลตฟอร์มการสอนออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย เพื่อเผยแพร่ธรรมะผ่านช่องทางออนไลน์และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่างประเทศได้

- การสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนความรู้การสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ: สนับสนุนการสร้างเครือข่ายกับพระสงฆ์หรือผู้เผยแพร่ธรรมะในต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และวิธีการเผยแพร่ธรรมะที่เหมาะสมกับผู้ฟังต่างชาติ

- การเชิญวิทยากรต่างชาติมาร่วมอบรม: เชิญวิทยากรจากต่างประเทศมาร่วมสอนหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเผยแพร่ธรรมะ เพื่อเปิดโอกาสให้พระธรรมวิทยากรได้เรียนรู้จากมุมมองที่หลากหลาย

การนำข้อเสนอแนะเหล่านี้มาปรับใช้จะช่วยพัฒนาหลักสูตรการเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ให้มีความพร้อมและมี

ความสามารถในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเข้าใจในศาสนาพุทธในระดับสากลมากขึ้น

4) สอนวิธีการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการเผยแผ่ธรรมะ เช่น การสร้างวิดีโอธรรมะ การทำพอดแคสต์ หรือการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารธรรมะเป็นภาษาอังกฤษสร้างสื่อการสอนที่เป็นแบบโต้ตอบ เช่น คอร์สสอนออนไลน์ที่สามารถตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะได้ทันที เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อข้อสงสัยของผู้เรียนได้ทันที

5) จัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษที่เน้นการใช้คำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องกับธรรมะและศาสนาพุทธ โดยเฉพาะการอธิบายหลักธรรมต่างๆ และการใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจง่ายสอนทักษะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เน้นความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและวิธีการปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารให้สอดคล้องกับภูมิหลังของผู้ฟังจากหลากหลายเชื้อชาติ

6) ถ่ายวิดีโอแสดงพระธรรม เป็นภาษาอังกฤษ แล้วตัดต่อให้สั้นน่าสนใจแล้วอัปโหลดสื่อต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้คนทั่วโลกเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

4.3.1.4 ท่านคิดว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง?

1) ช่วยให้การเผยแผ่พระธรรม นั้นครอบคลุม คนทั้งโลก และ ช่วยให้ผู้คนดำเนินชีวิตอยู่บนทางสายกลางอย่างสติ

2) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมมีศักยภาพในการสร้างประโยชน์ในหลายด้าน ดังนี้:

- การเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแผ่ธรรมะ เช่น การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น: พระธรรมวิทยากรที่มีทักษะการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสามารถเข้าถึงชาวต่างชาติและกลุ่มผู้สนใจที่พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมให้เป็นที่รู้จักและเข้าใจมากขึ้นในระดับนานาชาติ และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง: การสื่อสารธรรมะในภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเหมาะสมสามารถช่วยในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมและปรัชญาของพุทธศาสนา

- การส่งเสริมการศึกษาพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เช่น การสร้างศูนย์การศึกษาและการวิจัย: การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาคภาษาอังกฤษช่วยให้พระธรรมวิทยากรสามารถจัดตั้งศูนย์การศึกษาหรือโปรแกรมการศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งสามารถส่งเสริมการศึกษาและ

การวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนา และการจัดสัมมนาและกิจกรรมทางวิชาการ: สามารถจัดสัมมนา, การประชุม, หรือการวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างการศึกษาและการวิจัยด้านพุทธศาสนา

- การสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ เช่น การสร้างความร่วมมือระหว่างวัดและองค์กรพุทธศาสนา: พระธรรมวิทยากรที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสามารถสร้างความร่วมมือกับวัดและองค์กรพุทธศาสนาในต่างประเทศ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างชุมชนชาวพุทธในต่างประเทศ: การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยในการสร้างและเสริมสร้างชุมชนชาวพุทธที่พูดภาษาอังกฤษในต่างประเทศ

- การส่งเสริมการเจริญเติบโตส่วนบุคคลและอาชีพของพระธรรมวิทยากร เช่น การพัฒนาทักษะและความมั่นใจ: พระธรรมวิทยากรที่ได้รับการฝึกอบรมจะมีความมั่นใจในการสื่อสารและการบรรยายในภาษาอังกฤษ ซึ่งช่วยในการเติบโตส่วนบุคคลและอาชีพ และการเปิดโอกาสในการทำงาน: ทักษะการสื่อสารที่ดีในภาษาอังกฤษสามารถเปิดโอกาสให้พระธรรมวิทยากรเข้าร่วมกิจกรรมระดับนานาชาติ, การอบรม, หรือการเป็นวิทยากรในการประชุมต่างประเทศ

- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างวัฒนธรรม เช่น การลดช่องว่างทางวัฒนธรรม: การสื่อสารธรรมะอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดช่องว่างทางวัฒนธรรมและสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างผู้คนจากภูมิหลังที่หลากหลาย และการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดี: การสื่อสารที่ดีช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความเข้าใจที่ลึกซึ้งระหว่างชาวพุทธและชาวต่างชาติ

- การพัฒนาและส่งเสริมโครงการทางสังคม เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม: พระธรรมวิทยากรที่มีทักษะภาษาอังกฤษสามารถจัดกิจกรรมทางสังคม เช่น การสัมมนาเกี่ยวกับการเจริญสติ, การทำงานร่วมกับชุมชน, และการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม และการสร้างโครงการช่วยเหลือ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษช่วยให้พระธรรมวิทยากรสามารถเข้าร่วมในโครงการช่วยเหลือและกิจกรรมทางสังคมในต่างประเทศ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมะภาคภาษาอังกฤษนี้ จึงมีศักยภาพในการสร้างผลกระทบเชิงบวกทั้งในระดับบุคคล, องค์กร, และสังคมในระดับนานาชาติ ทำให้หลักพุทธธรรมสามารถเผยแพร่และสร้างผลกระทบที่ดีได้ในวงกว้าง

3) เพื่อให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะบางประการ:

- **เน้นการปฏิบัติจริง** คือ การฝึกพูด: จัดกิจกรรมให้พระได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง เช่น การบรรยายธรรมสั้นๆ การตอบคำถาม การสนทนาแบบกลุ่ม **การฝึกฟัง:** ใช้สื่อต่างๆ เช่น วิดีโอ บทสนทนาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพื่อฝึกการฟังและทำความเข้าใจ **และการฝึกเขียน:** ให้พระได้ฝึกเขียนบทความ บทบรรยาย หรือสคริปต์สำหรับการนำเสนอ

- **ผสมผสานทฤษฎีและปฏิบัติ** คือ การเรียนรู้ภาษา: สอนไวยากรณ์และคำศัพท์ที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารธรรม รวมถึงการใช้ภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ **การเรียนรู้หลักธรรม:** สอนหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่สำคัญและวิธีการนำเสนอให้เข้าใจง่าย และ**การเรียนรู้เทคนิคการสอน:** สอนเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การใช้สื่อการสอน การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน การตอบคำถาม

- **เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะทาง** คือ การแปลพระคัมภีร์: สอนวิธีการแปลพระคัมภีร์จากภาษาบาลีหรือภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง **การอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนา:** สอนวิธีการอธิบายแนวคิดทางพุทธศาสนาที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เช่น ไตรลักษณ์ อนัตตา และ**การใช้ภาษาที่เหมาะสม:** สอนการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เช่น ชาวต่างชาติที่เป็นนักศึกษา นักธุรกิจ หรือผู้สนใจทั่วไป

- **สร้างสรรคสื่อการเรียนรู้** เช่น วิดีโอสอน: สร้างวิดีโอสอนภาษาอังกฤษและหลักธรรมคำสอน **Podcast:** ผลิต Podcast เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และ**เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน:** สร้างเว็บไซต์และแอปพลิเคชันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ตลอดเวลา

- **จัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์** เช่น การเข้าร่วมสัมมนานานาชาติ: ส่งเสริมให้พระได้เข้าร่วมสัมมนานานาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับพระสงฆ์จากประเทศอื่น ๆ **การจัดค่ายภาษาอังกฤษ:** จัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์โดยเฉพาะ และ**การจัดกิจกรรมเผยแพร่:** สนับสนุนให้พระได้มีโอกาสเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กับชาวต่างชาติ

- **ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง** เช่น การสอบ: จัดสอบเพื่อวัดความรู้และทักษะของผู้เรียน **การสำรวจความคิดเห็น:** สำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตร **สังเกตการปฏิบัติ:** สังเกตการปฏิบัติจริงของพระในการสื่อสารธรรม

- **นอกจากนี้ ควรมีการพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ** เช่น **กลุ่มเป้าหมาย:** กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น พระสงฆ์ระดับปริญญาตรี โท หรือเอก **ระยะเวลา:** กำหนดระยะเวลาในการอบรมให้เหมาะสม **งบประมาณ:** วางแผนงบประมาณสำหรับการจัดอบรม และ**ทรัพยากร:** จัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เช่น วิทยากร สื่อการเรียนรู้ สถานที่

- **ตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถนำไปปรับใช้ได้** เช่น **การอภิปรายกลุ่ม:** อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นทางพระพุทธศาสนาที่เป็นที่สนใจ **การนำเสนอผลงาน:** นำเสนอผลงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และ**การทำโครงการ:** ทำโครงการเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

4) พระธรรมวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารและมีความเข้าใจในบริบทสากลจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในหลักพุทธธรรมและสร้างภาพลักษณ์ที่เป็นบวกให้กับพุทธศาสนาในสายตาชาวต่างชาติเมื่อพระธรรมวิทยากรสามารถสื่อสารและอธิบายหลักธรรมได้ดี ชาวต่างชาติจะสามารถเห็นคุณค่าของการปฏิบัติธรรมและนำหลักธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่ายขึ้น

- พระธรรมวิทยากรจะสามารถสื่อสารหลักธรรมในภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ทางพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง การเผยแผ่ธรรมะในภาษาอังกฤษช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาไทยสามารถเข้าถึงและเรียนรู้หลักธรรมะได้มากขึ้น ซึ่งจะส่งเสริมการขยายตัวของพุทธศาสนาในระดับสากล

- ช่วยให้การเผยแผ่พระธรรม นั้นครอบคลุมคนทั้งโลก และช่วยให้ผู้คนดำเนินชีวิตอยู่บนทางสายกลางอย่างสติ

- หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ นั้น สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล เช่น เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น:
สามารถสื่อสารหลักธรรมกับชาวต่างชาติได้โดยตรง ไม่จำกัดเพียงกลุ่มที่สามารถเข้าใจภาษาไทย **สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง:** ช่วยให้ชาวต่างชาติเข้าใจหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง ลดความเข้าใจผิดและภาพลักษณ์ที่คลาดเคลื่อน และ **สร้างเครือข่ายสากล:** สร้างความสัมพันธ์กับพระสงฆ์และชาวพุทธจากนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา เช่น เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ: เสริมสร้างความรู้ภาษาอังกฤษและทักษะการสื่อสารให้กับพระธรรมวิทยากร **พัฒนาทักษะการนำเสนอ:** ช่วยให้สามารถนำเสนอหลักธรรมได้อย่างน่าสนใจและเข้าใจง่าย และ **สร้างความมั่นใจ:** เพิ่มความมั่นใจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับสากล

การส่งเสริมภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนา เช่น สร้างภาพลักษณ์ที่ดี: ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของพระพุทธศาสนาในสายตาชาวต่างชาติ **แสดงให้เห็นถึงความเป็นสากล:** แสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สามารถเข้าถึงได้โดยทุกคน ไม่ว่าจะมาจากวัฒนธรรมใด และ **ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ:** ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาและวัฒนธรรมต่างๆ

การพัฒนาประเทศ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา: ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้มาเยือนประเทศไทย **สร้างรายได้ให้กับประเทศ:** สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และ **ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย:** ช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล

ตัวอย่างการนำไปใช้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมนานาชาติ: เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติได้มาปฏิบัติธรรมและเรียนรู้หลักธรรมคำสอน **การจัดอบรมคอร์สภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์:** เพื่อให้พระสงฆ์สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างคล่องแคล่ว **การผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา:** เช่น วิดีโอ

บทความ เว็บไซต์ และการจัดกิจกรรมเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ: เช่น การบรรยายธรรม การจัดงานวันมาฆบูชา

4.3.2 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากนโยบายการพัฒนาการศึกษาของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2562 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565 – 2569) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการพูด และความต้องการและข้อข้อยกเว้นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ จากบุคคลที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ฉบับร่างตั้งแต่ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง และการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง

ความนำ

ตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาการศึกษาของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตราที่ 49 รัฐต้องส่งเสริมจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2562 มาตราที่ 22 บัญญัติไว้ว่าในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และในมาตราที่ 23 ข้อ (4) ให้มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความสอดคล้องกับ รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่

6) พ.ศ.2562 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

4.3.2.1 หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่าง

1) หลักการและเหตุผล

ในยุคที่โลกก้าวเข้าสู่ความเป็นสากลอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้คนจากหลากหลายชาติพันธุ์และวัฒนธรรม การเผยแผ่พุทธศาสนาซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของพระธรรมวิทยากร จึงไม่จำกัดเพียงแค่การสื่อสารกับผู้พูดภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วย

หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พุทธศาสนาจึงถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการนี้ หลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษให้กับพระธรรมวิทยากร ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้สามารถสื่อสารและเผยแผ่พุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่ชาวต่างชาติ

การฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษจะช่วยให้พระธรรมวิทยากรสามารถทำความเข้าใจและถ่ายทอดหลักธรรม คำสอน และแนวคิดทางพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน อีกทั้งยังสามารถตอบข้อสงสัยและแนะนำการปฏิบัติธรรมให้กับชาวต่างชาติที่มีความสนใจในพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสมจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พุทธศาสนาในเวทีสากล เพื่อให้สามารถดำเนินภารกิจการเผยแผ่พุทธศาสนาได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจทางพระพุทธศาสนากับสังคมพหุวัฒนธรรม
- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

3) ลักษณะของหลักสูตร

- ภาควิชาการ อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในการใช้เผยแผ่พุทธศาสนาตามโครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชาที่เรียน

- ภาควิชาศาสนาธรรมฐาน ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐานโดยการใช้ภาษาอังกฤษในการฝึกปฏิบัติ เพื่อเจริญสติ และเพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอย่างเป็นระบบ

4) กลุ่มเป้าหมาย

- นักศึกษาพระธรรมวิทยากร
- พระธรรมวิทยากรทั่วไปที่สนใจ

5) ระยะเวลา

จำนวน 28 ชั่วโมง

6) การจัดกระบวนการเรียนรู้

- การบรรยาย
- การปฏิบัติ
- การสาธิต
- สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น
- ทำแบบทดสอบ

7) เนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชาที่	ชื่อรายวิชา	สังเขปรายวิชา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรฝึกอบรม เสริมศักยภาพการ สื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษของพระ ธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลัก พุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ - (ก่อน เรียน - Pre-test)	- ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระ ธรรม - ธรรมะภาคภาษา อังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร - วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน เบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร - บทบาทของพระสงฆ์ กับประเพณี วัฒนธรรมและสังคมไทย - ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการ พุทธศาสนาในอินเดียและไทย	ทำข้อสอบ	1.30
1.	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน สำหรับ พระธรรม	ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา	บรรยาย และฝึก ปฏิบัติ	5

	วิทยาการ	ภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสาร ให้เหมาะกับวัฒนธรรมการใช้ ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ		
2.	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยาการ	ศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอังกฤษหลักธรรมที่สำคัญ ฝึกการให้ศีล การอนุโมทนา สุนทรพจน์ ปาฐกถา อภิปราย บรรยาย ธรรม และการสนทนาธรรมในโอกาสต่างๆ	บรรยาย และฝึกปฏิบัติ ฝึกท่องจำเป็นชุด	5
3.	วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยาการ	ศึกษาแนวทาง วิธีการ เทคนิคการปฏิบัติกรรมฐาน และการสอบอารมณ์ การแนะนำการปฏิบัติกรรมฐาน และฝึกปฏิบัติการส่ง และการสอบอารมณ์กรรมฐานภาคภาษาอังกฤษ	บรรยาย ถามตอบ และฝึกปฏิบัติจริง และการสอบอารมณ์	5
4.	บทบาทของพระสงฆ์ กับ ประเพณีวัฒนธรรม และ สังคมไทย	ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทย	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น และทำแบบฝึกหัด	5
5	ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย	ศึกษาประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนายุคพุทธกาลและหลังพุทธกาลจนกระทั่งในประเทศไทย	บรรยาย ถามตอบ อภิปราย และ ทำแบบฝึกหัด	5
-	ขอสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยาการรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลัก	-ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรม -ธรรมะภาคภาษา อังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยาการ - วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยาการ	ทำข้อสอบ	1.30

	พุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ - (หลัง เรียน - Post-test)	- บทบาทของพระสงฆ์ กับประเพณี วัฒนธรรมและสังคมไทย - ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการ พุทธศาสนาในอินเดียและไทย		
	รวม			28

4.3.2.2 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ฉบับร่าง

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระ
ธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่าง
จากการนำโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรม
วิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาค
ภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัด
เชียงใหม่ มีค่าดัชนีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ของผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนประเมินผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ด้านเนื้อหาหลักสูตร						
1.	เนื้อหาหลักสูตรมีความครอบคลุมและ เหมาะสมกับการสื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษ	5	5	4	5	5
2.	หลักสูตรมีการอธิบายหลักธรรมที่สำคัญใน พุทธศาสนาอย่างละเอียดและชัดเจน	5	5	5	5	5
3.	เนื้อหา มีการเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมกับ	4	5	5	5	4

	ชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติ					
4.	หลักสูตรมีการปรับเนื้อหาตามความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	5
5.	เนื้อหาของหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมได้จริง	5	5	5	5	5
ด้านการออกแบบและโครงสร้างของหลักสูตร						
6.	การออกแบบหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระยะเวลาและความสามารถของผู้เรียน	5	5	5	5	4
7.	โครงสร้างของหลักสูตรมีความชัดเจนและไม่ซับซ้อน	5	5	5	5	5
8.	หลักสูตรมีการแบ่งปันกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ	5	5	5	5	4
9.	มีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ละขั้นตอน	5	5	5	5	5
10.	การออกแบบหลักสูตรช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและอยากเรียนรู้มากขึ้น	5	4	5	4	4
ด้านการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน						
11.	หลักสูตรมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนที่มีประสิทธิภาพ	5	5	5	5	5
12.	สื่อการสอนที่ใช้ในหลักสูตรเหมาะสมและช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ	5	5	4	5	4
13.	การใช้สื่อดิจิทัลช่วยเสริมการเรียนรู้และทำให้น่าสนใจ	5	5	5	4	5
14.	มีการใช้เทคโนโลยีในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	4	5	4
15.	สื่อการสอนมีความทันสมัยและเข้ากับแนวโน้มการสอนในยุคปัจจุบัน	5	5	4	5	5

ด้านการประเมินและการติดตามผลการเรียนรู้						
16.	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้มีความหลากหลายและยุติธรรม	5	5	5	4	5
17.	หลักสูตรมีการติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	5	5	4	4	5
18.	การประเมินผลช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคืบหน้าของตนเอง	5	4	5	4	5
19.	มีการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารธรรม	5	5	5	5	5
20.	ระบบการประเมินผลมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	4	5	4	5
ด้านผลกระทบและประโยชน์ของหลักสูตร						
21.	หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	5	5	5	4
22.	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอธิบายหลักพุทธธรรมได้ดีขึ้น	4	5	5	5	5
23.	หลักสูตรช่วยเสริมสร้างทักษะการเผยแผ่หลักธรรมแก่ชาวต่างชาติ	4	5	5	5	4
24.	หลักสูตรช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ	5	5	5	5	5
25.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติธรรมและเผยแผ่หลักธรรมได้	5	5	4	5	5
	คะแนนรวม	121	122	119	119	117
	ค่าเฉลี่ย	4.84	4.88	4.76	4.76	4.68
	ค่าเฉลี่ย	4.78				
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.08				

4.3.2.3 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษฉบับร่าง

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องและเหมาะสม แต่มีผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะว่า ด้านเนื้อหาเรื่องการพูดควรตั้งชื่อในแผนการจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ซึ่งเนื้อหาที่มีเรื่อง 1. ความสำคัญของการสื่อสาร 2. การพูดสรุปความ 3. การพูดเชิงสร้างสรรค์ 4. การพูดบรรยาย

4.3.3 พัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 รูป จำแนกไว้ 2 ขั้นตอนคือ

1) การเตรียมการก่อนทดลองใช้รูปแบบหลังจากผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบเป็นรูปแบบฉบับทดลองใช้ และกำหนดวันที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว ได้เตรียมการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- เตรียมการเพื่อทดลองใช้รูปแบบ โดยจัดเตรียมโครงการจัดการเรียนการสอนงบประมาณ สถานที่ เอกสารที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สื่อ/อุปกรณ์ เครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบวัดทักษะ แบบสังเกต และแบบวัดเจตคติ พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

- ประชุมผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดจัดการเรียนการสอนและผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งประสานงานกับผู้เป็นวิทยากรและผู้เข้ารับการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวล่วงหน้า

- ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบตามตารางจัดการเรียนการสอนไปจนแล้วเสร็จ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตามกำหนด

- ดำเนินการเตรียมเอกสารที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน แบบวัดความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินเจตคติที่มีต่อรูปแบบ และเกียรติบัตรสำหรับผู้ผ่านการจัดการเรียนการสอน

2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 คน ที่กำหนดไว้ ซึ่งดำเนินการขณะดำเนินการทดลองใช้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในด้านทดสอบความรู้ของพระธรรมวิทยากรใน 5 ประการคือ

- ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร
- ธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร
- วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร
- บทบาทขอพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย
- ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย

การนำเอาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 รูป เพื่อทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามรายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4- 8 และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบ รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	15	24	9	81
2	16	25	9	81
3	15	21	6	36
4	15	23	8	64
5	15	26	11	121
6	16	23	7	49
7	14	22	8	64
8	15	24	9	81

9	15	25	10	100
10	14	23	9	81
11	16	24	8	64
12	15	25	10	100
13	15	22	7	49
14	14	23	9	81
15	15	24	9	81
16	14	23	9	81
17	19	29	10	100
18	15	23	8	64
19	16	22	6	36
20	15	25	10	100
21	14	24	10	100
22	18	27	9	81
23	15	22	7	49
24	14	23	9	81
25	17	26	9	81
รวม	382	598	216	1906
เฉลี่ย	15.28	23.92		
S.D.	1.24	1.80		
ร้อยละ	50.93	79.73		

จากตาราง 4.4 ผลการทดสอบ รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรม
 วิทยากรหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 23.92 ส่วน
 คะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15.28 ซึ่งมี ค่า t = 33.5634 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพ

การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบ รายวิชา ธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	12	22	10	100
2	16	23	7	49
3	14	24	10	100
4	15	26	11	121
5	14	23	9	81
6	16	25	9	81
7	16	27	11	121
8	15	24	9	81
9	15	23	8	64
10	15	25	10	100
11	16	26	10	100
12	14	22	8	64
13	15	24	9	81
14	15	25	10	100
15	14	23	9	81
16	13	23	10	100
17	19	28	9	81
18	15	23	8	64
19	16	27	11	121
20	15	25	10	100

21	15	25	10	100
22	15	26	11	121
23	14	23	9	81
24	15	24	9	81
25	16	26	10	100
รวม	375	612	237	2273
เฉลี่ย	15.00	24.48		
S.D.	1.29	1.64		
ร้อยละ	50.00	81.60	ค่า $t=45.3317$	

จากตาราง 4.5 ผลการทดสอบ รายวิชา ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 24.48 ส่วนคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15.00 ซึ่งมี ค่า $t = 45.3317$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมะภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบ รายวิชา วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษ สำหรับพระธรรมวิทยากร

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	15	24	9	81
2	14	24	10	100
3	17	27	10	100
4	16	24	8	64
5	13	22	9	81
6	15	24	9	81

7	16	25	9	81
8	14	23	9	81
9	15	26	11	121
10	14	23	9	81
11	16	24	8	64
12	16	25	9	81
13	15	23	8	64
14	15	24	9	81
15	15	26	11	121
16	14	24	10	100
17	18	27	9	81
18	15	22	7	49
19	14	23	9	81
20	17	26	9	81
21	15	25	10	100
22	15	26	11	121
23	14	23	9	81
24	16	25	9	81
25	16	24	8	64
รวม	380	609	229	2121
เฉลี่ย	15.20	24.36	ค่า t=46.4232	
S.D.	1.15	1.41		
ร้อยละ	50.67	81.20		

จากตาราง 4.6 ผลการทดสอบ รายวิชา วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้น
ภาค ภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนน

เฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 24.36 ส่วนคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15.20 ซึ่งมี ค่า $t = 46.4232$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบผล รายวิชา บทบาทของพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	15	24	9	81
2	14	23	9	81
3	17	25	8	64
4	16	25	9	81
5	13	26	13	169
6	13	24	11	121
7	16	25	9	81
8	14	22	8	64
9	16	26	10	100
10	14	23	9	81
11	14	23	9	81
12	19	28	9	81
13	15	23	8	64
14	16	22	6	36
15	15	25	10	100
16	14	24	10	100
17	18	27	9	81

18	15	23	8	64
19	14	23	9	81
20	17	26	9	81
21	15	25	10	100
22	14	26	12	144
23	13	23	10	100
24	15	25	10	100
25	16	27	11	121
รวม	378	613	235	2257
เฉลี่ย	15.12	24.52		
S.D.	1.54	1.64		
ร้อยละ	50.40	81.73	ค่า $t=33.2340$	

จากตาราง 4.7 ผลการทดสอบผล รายวิชา บทบาทของพระสงฆ์กับประเพณี วัฒนธรรมและสังคมไทย หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 72.52 ส่วนคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15.12 ซึ่งมี ค่า $t = 33.2340$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตร ฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่ หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบ รายวิชา ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและ ไทย

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	15	24	9	81
2	16	25	9	81
3	15	21	6	36
4	15	23	8	64

5	15	26	11	121
6	16	24	8	64
7	15	25	10	100
8	15	22	7	49
9	14	23	9	81
10	15	24	9	81
11	14	23	9	81
12	19	29	10	100
13	15	23	8	64
14	16	22	6	36
15	15	25	10	100
16	14	24	10	100
17	18	27	9	81
18	15	22	7	49
19	14	23	9	81
20	17	26	9	81
21	15	25	10	100
22	14	26	12	144
23	14	23	9	81
24	15	25	10	100
25	16	24	8	64
รวม	382	604	222	2020
เฉลี่ย	15.28	24.16		
S.D.	1.24	1.80		
ร้อยละ	50.93	80.53	ค่า t=31.1883	

จากตาราง 4.8 ผลการทดสอบ รายวิชา ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.16 ส่วนคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15.28 ซึ่งมี ค่า $t = 31.1883$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่

ลำดับ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง (D)	ผลต่าง (D ²)
1	46	78	32	1024
2	40	72	32	1024
3	36	68	32	1024
4	34	74	40	1600
5	48	78	30	900
6	42	74	32	1024
7	28	72	44	1936
8	46	75	29	841
9	34	72	38	1444
10	42	74	32	1024
11	30	64	34	1156
12	40	76	36	1296
13	50	84	34	1156
14	40	75	35	1225
15	46	78	32	1024

16	36	68	32	1024
17	42	76	34	1156
18	36	72	36	1296
19	42	76	34	1156
20	48	80	32	1024
21	42	72	30	900
22	32	72	40	1600
23	52	82	30	900
24	42	78	36	1296
25	40	74	34	1156
รวม	1014	1866	850	29206
เฉลี่ย	40.56	74.64		
S.D.	6.21	4.42		
ร้อยละ	40.56	74.64		

จากตาราง 4. 9 ผลการทดสอบ รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระ
 ธรรมวิทยากรหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 74.64
 ส่วนคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 40.56 ซึ่งมี ค่า $t = 48.2093$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริม
 ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม
 สำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมี
 นัยสำคัญ

ผลการประเมินความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
 เสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธ
 ธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ แสดงดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคาภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาและหลักสูตร		4.21	0.49	มาก
1.	ความเหมาะสมของเนื้อหาในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	4.13	0.63	มาก
2.	การจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการ	4.30	0.53	มาก
3.	ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของเนื้อหา	4.27	0.52	มาก
4.	ความหลากหลายของหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่หลักพุทธธรรม	4.23	0.50	มาก
5.	การเชื่อมโยงเนื้อหากับการเผยแผ่ธรรมในสถานการณ์จริง	4.13	0.57	มาก
ด้านผู้สอน/วิทยากร		4.29	0.42	มาก
6.	ความสามารถในการสอนของผู้สอน/วิทยากร	4.23	0.50	มาก
7.	การใช้ตัวอย่างและกิจกรรมที่น่าสนใจ	4.37	0.61	มาก
8.	การอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย	4.30	0.53	มาก
9.	ความเอาใจใส่และการให้คำแนะนำ	4.37	0.72	มาก
10.	การกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	4.20	0.48	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน		4.21	0.49	มาก
11.	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	4.17	0.65	มาก
12.	ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน	4.20	0.48	มาก
13.	ความสะดวกในการใช้งานสื่อ	4.20	0.55	มาก
14.	การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอน	4.27	0.52	มาก
15.	การจัดเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.20	0.48	มาก
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน		4.25	0.47	มาก
16.	ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม	4.13	0.57	มาก

17.	บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.27	0.52	มาก
18.	ความสะดวกสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก	4.33	0.55	มาก
19.	การจัดการเวลาของกิจกรรมต่าง ๆ	4.27	0.52	มาก
20.	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน	4.23	0.50	มาก
ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม		4.27	0.50	มาก
21.	การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.17	0.59	มาก
22.	การเพิ่มความมั่นใจในการเผยแพร่ธรรมเป็นภาษาอังกฤษ	4.27	0.52	มาก
23.	การนำความรู้ไปใช้ในการเผยแพร่ธรรม	4.33	0.55	มาก
24.	การบรรลุเป้าหมายของการฝึกอบรม	4.30	0.53	มาก
25.	ความพึงพอใจโดยรวมต่อการฝึกอบรม	4.27	0.52	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย		4.25	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผู้สอน/วิทยากร ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.42) ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.50) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.47) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.49)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ 1) การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมะเป็นภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยแบ่งออกเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการกับพระสงฆ์ที่พำนักอยู่วัดในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 313 รูป โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย พระธรรมวิทยากร/พระนักเทศน์ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ รวมทั้งสิ้น 9 รูป/คน ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ข้อเท็จจริงและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา ซึ่งการเก็บข้อมูลวิจัยได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ นักวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ระดับต่าง ๆ พร้อมขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ นักวิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้และประสบการณ์ โดยใช้การบันทึกเสียงและการจดบันทึก โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณถูกวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม

สำเร็จรูป โดยแสดงผลในรูปแบบตารางและสถิติพื้นฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพถูกวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และประเด็นการศึกษา และผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองรูปแบบถูกนำมาผสมผสานเพื่อเสนอข้อค้นพบที่ครอบคลุมและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับประชาคมโลกและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในกลุ่มพระธรรมวิทยากรจึงมีความสำคัญในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสู่ชาวต่างชาติ แม้ว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาอังกฤษในระบบการศึกษา แต่ปัญหายังคงมีอยู่ในด้านการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มพระธรรมวิทยากรที่มักขาดทักษะพื้นฐานและประสบการณ์ในการสื่อสาร การขาดเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษและความกลัวในการใช้ภาษาเป็นอุปสรรคสำคัญ นอกจากนี้การขาดการฝึกฝนในสถานการณ์จริงและทักษะการเรียบเรียงความคิดในการนำเสนอข้อความ ทำให้พระธรรมวิทยากรหลายท่านไม่สามารถแสดงความคิดหรือสื่อสารหลักพุทธธรรมได้อย่างคล่องแคล่ว การพัฒนาทักษะการสื่อสารจึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี การฝึกฝนการพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ และการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.31, S.D.=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=2.42, S.D.=0.72$) พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ศึกษาพระธรรมวินัยและสามารถถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติได้ ($\bar{X}=2.41, S.D.=0.76$) พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้

($\bar{X}=2.39$, S.D.=.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสงเคราะห์แก่ชาวต่างชาติได้ ($\bar{X}=2.20$, S.D.=0.80)

สรุปจากปัญหาที่พบจากการใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.31, S.D. = 0.49) โดยพระธรรมวิทยากรมีความสามารถด้านการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 2.42, S.D. = 0.72) รองลงมาคือการศึกษาพระธรรมวินัยและการถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษและการสื่อสารธรรมในบริบทของการเผยแผ่หลักพุทธธรรม อย่างไรก็ตาม ความสามารถด้านการสงเคราะห์ชาวต่างชาติยังอยู่ในระดับต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.20, S.D. = 0.80) และจากการสัมภาษณ์พบว่า การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความร่วมมือจากหลายภาคส่วน แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะส่งผลดีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่สากล และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวพุทธกับชาวโลกซึ่งได้พัฒนาสื่อการสอนธรรมะเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในรูปแบบหนังสือ วิดีโอ และสื่อออนไลน์ เพื่อใช้ในการศึกษาและสอนธรรมะ อาจรวมถึงการสร้างคู่มือสำหรับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่ธรรมะในภาษาอังกฤษมีการสนับสนุนให้พระธรรมวิทยากรเข้าร่วมเครือข่ายการเผยแผ่ธรรมะระดับนานาชาติ เช่น การเข้าร่วมงานประชุมพุทธศาสนานานาชาติหรือการแลกเปลี่ยนกับพระสงฆ์จากประเทศอื่นๆ ซึ่งช่วยให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการเผยแผ่ธรรมะในบริบทต่างชาติ โดยการพัฒนาลัทธิสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ ผลการศึกษานี้มีความสำคัญต่อแวดวงวิชาการเนื่องจากสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษเชิงธรรมะของพระธรรมวิทยากรเพื่อรองรับการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสู่ชาวต่างชาติและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการพัฒนาลัทธิสูตรฝึกอบรมและสร้างเครือข่ายการเผยแผ่ธรรมะในระดับสากลอย่างยั่งยืน

5.1.2 การพัฒนาลัทธิสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาลัทธิสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากนโยบายการพัฒนาการศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2562 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565 – 2569) เอกสารลัทธิสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาลัทธิสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสาร

ธรรมภาคภาษาอังกฤษ และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการพูด และความต้องการและข้อบ่งชี้
 เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ และ
 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสาร
 ธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่างตั้งแต่ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียน
 การสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1)
 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง 2) การ
 ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง และ 3) การ
 ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง

5.1.2.1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ฉบับร่าง

คณะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาค
 ภาษาอังกฤษฉบับร่าง โดยหลักสูตรฉบับร่างเกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและ
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดโยงกับองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 7 องค์ประกอบ
 ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบ
 การจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) การ
 ประเมินหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง จะ
 ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ลักษณะของหลักสูตร 4)
 กลุ่มเป้าหมาย 5) ระยะเวลา 6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 7) เนื้อหาสาระของหลักสูตร

5.1.2.2 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ฉบับร่าง

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ
 ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่
 ฉบับร่าง จากการนำโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของ
 พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ให้
 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสาร
 ธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ
 ในจังหวัดเชียงใหม่ หลักสูตรมีค่าดัชนีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสม
 มากที่สุด และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.08

5.1.2.3 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษ ฉบับร่าง

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องและเหมาะสม แต่มีผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะว่า ด้านเนื้อหาเรื่องการพูดควรตั้งชื่อในแผนการจัด กิจกรรมจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ซึ่งเนื้อหามีเรื่อง 1. ความสำคัญของการสื่อสาร 2. การพูดสรุปความ 3. การพูดเชิงสร้างสรรค์ 4. การพูดบรรยาย

สรุปผลจากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษเริ่มจากการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสู่การออกแบบหลักสูตรที่ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผล เมื่อได้มีการนำหลักสูตรฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน พบว่า หลักสูตรมีค่าดัชนีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.08 แต่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตั้งชื่อเนื้อหา ด้านการพูด เช่น ความสำคัญของการสื่อสาร การพูดสรุปความ การพูดเชิงสร้างสรรค์ และการพูด บรรยาย เพื่อให้เนื้อหาน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่ช่วยในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมนี้ให้มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ

5.1.3 การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมาภิบาลภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 คน จำแนกไว้ 2 ขั้นตอนคือ

5.1.3.1 การเตรียมการก่อนทดลองใช้รูปแบบหลังจากผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไข รูปแบบเป็นรูปแบบฉบับทดลองใช้ และกำหนดวันที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว ได้เตรียมการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) เตรียมการเพื่อทดลองใช้รูปแบบ โดยจัดเตรียมโครงการจัดการเรียนการสอน งบประมาณ สถานที่ เอกสารที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สื่อ/อุปกรณ์ เครื่องมือวัดและ ประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบวัดทักษะ แบบสังเกต และแบบวัดเจตคติ พร้อมทั้งสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

2) ประชุมผู้ช่วยวิจัยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการจัดการเรียนการสอน และผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งประสานงานกับผู้เป็นวิทยากรและผู้เข้ารับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเตรียมตัวล่วงหน้า

3) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบตามตารางจัดการเรียนการสอนไปจนแล้วเสร็จ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตามกำหนด

4) ดำเนินการเตรียมเอกสารที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการกิจกรรมจัดการเรียนการสอน แบบวัดความรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินเจตคติที่มีต่อรูปแบบ และเกียรติบัตรสำหรับผู้ผ่านการจัดการเรียนการสอน

5.1.3.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 คน ที่กำหนดไว้ ซึ่งดำเนินการขณะดำเนินการทดลองใช้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในด้านทดสอบความรู้ของพระธรรมวิทยากรใน 5 ประการคือ

- 1) ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร
- 2) ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร
- 3) วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร
- 4) บทบาทขอพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย
- 5) ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย

การนำเอาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 คน เพื่อทดสอบความสามารถด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ พบว่า ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 74.66 ส่วนคะแนนก่อนเรียน 40.56 ซึ่งมี ค่า $t = 48.2093$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลการทดสอบรายวิชาทุกวิชามีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งหมด

ส่วนความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ

ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผู้สอน/วิทยากร ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.42) ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.50) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.47) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.49)

สรุปว่าในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ไปปฏิบัติจริงในภาคสนามกับพระธรรมวิทยากร 25 รูป โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การเตรียมการก่อนทดลองใช้ เช่น จัดเตรียมโครงการงบประมาณ เอกสาร สื่อการเรียนการสอน และการประชุมผู้เกี่ยวข้อง และ (2) การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยเน้น 5 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ วิปัสสนากรรมฐาน บทบาทพระสงฆ์กับวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์พุทธศาสนา ผลการทดสอบพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (74.66) สูงกว่าก่อนเรียน (40.56) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 48.2093$) ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($= 4.38$, S.D. = 0.33) โดยคะแนนสูงสุดในด้านวิธีการสอน ($= 4.43$, S.D. = 0.37)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ในการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามพบว่า ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จากปัญหาที่พบ จากการใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความร่วมมือจากหลายภาคส่วน แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะส่งผลดีต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่สากล และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวพุทธกับชาวโลกซึ่งได้พัฒนาสื่อการเรียนธรรมะเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในรูปแบบหนังสือ วิดีโอ และสื่อออนไลน์ เพื่อใช้ในการศึกษาและสอนธรรมะ อาจารย์รวมถึงการสร้างคู่มือสำหรับพระธรรมวิทยากรในการเผยแพร่ธรรมะในภาษาอังกฤษมีการสนับสนุนให้พระธรรมวิทยากรเข้าร่วมเครือข่ายการเผยแผ่ธรรมะระดับนานาชาติ เช่น การเข้า

ร่วมงานประชุมพุทธศาสนานานาชาติหรือการแลกเปลี่ยนกับพระสงฆ์จากประเทศอื่นๆ ซึ่งช่วยให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการเผยแผ่ธรรมะในบริบทต่างชาติ โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งสอดคล้องกับชมพู อิศริยวัฒน์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพ่อค้า แม่ค้าเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหนองกี่ อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่เทศบาลและประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองกี่ มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 77 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความกลัวและกังวลในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนเองพูด กลัวว่าตนเองจะพูดผิดกลัวใช้ไวยากรณ์ผิด ทำให้ไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษ ไม่กล้าแสดงออก แปลความหมายไม่ได้จึงไม่สามารถสื่อสารเบื้องต้นกับชาวต่างชาติได้ การพัฒนาภาษาอังกฤษจำเป็นต้องพัฒนาทักษะให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดทักษะการเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากการใช้เทคนิคการฟังพูดอ่านเขียนทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอนองกี่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ในระดับพื้นฐานและกล้าที่จะเรียนรู้จนนำไปสู่การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนพัฒนาภาษาอังกฤษให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

5.2.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษฉบับร่าง โดยหลักสูตรฉบับร่างเกิดจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดโยงกับองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) การประเมินหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ C. W. Storey (2007) ที่ได้ทำการศึกษากระบวนการการพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย 3 แห่งในประเทศญี่ปุ่น เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์และ ความต้องการจำเป็น 2) การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การทดสอบ 4) การวางแผนของรายวิชา 5) การเลือกและพัฒนาเนื้อหา 6) การเลือกและพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ 7) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ 8) การประเมินหลักสูตร และสอดคล้องกับ Cui, Han และ Wang, Yu (2021) ที่ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะ การพูดของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาดังกล่าวจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายและหลักการของ หลักสูตร 2) การเตรียมสื่อการจัดการ

เรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) การเลือกสื่อแบบผสมผสาน 4) การวางแผน รายวิชาและโครงสร้างรายวิชา และ 5) การออกแบบการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ บันดาลสิน และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้าง ความสามารถ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สำหรับการ วิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสร้าง ความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ด้วยวิธีวิจัยและ พัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นการพัฒนา หลักสูตร ขั้น การนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อศึกษานำร่อง และขั้นการประเมินประสิทธิผลของ หลักสูตร สำหรับการสร้างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเสริม ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม สำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่าง จากการนำโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพ การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตร ฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่ หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าดัชนีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับพระมหากษัตริย์ จุฬาลงกรณ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความ พร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูต สำหรับสามเณร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นคือหลักสูตร เตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูต สำหรับสามเณร ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ปัญหาและความจำเป็น 2. หลักการของหลักสูตร 3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4. โครงสร้าง/เนื้อหา สาระของหลักสูตร 5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6. ระยะเวลา 7. ผู้เข้ารับการอบรม 8. สื่อและแหล่ง การเรียนรู้ 9. การประเมินผลการฝึกอบรม ในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.63, S.D. = 0.52) และคู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.39) ผลการใช้หลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูตสำหรับสามเณรสามเณรมีคะแนนสอบหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เมื่อการดำเนินการจัดการ เรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรม ภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติใน จังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามกับประชากร คือ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ จำนวน 25 คน ที่กำหนดไว้ พบว่า ผลการทดสอบความสามารถด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ พบว่า ผล การทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ หลังเรียน

มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 74.64 ส่วนคะแนนก่อนเรียน 41.28 ซึ่งมี ค่า $t = 54.873$ ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลการทดสอบรายวิชาทุกวิชามีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งหมด และส่วนความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับชาญวิทย์ สุริพันธ์ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาจำนวน 285 คน อยู่ในระดับมากที่สุด หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักสูตร 7 ด้าน ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมและการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้สูตร $E1/E2$ คือ $81.11/82.67$ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมบทบาทของพระสงฆ์ไทยในการเผยแผ่พุทธธรรมสู่ชาวต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ดังต่อไปนี้

5.3.1.1 มหาวิทยาลัยสงฆ์และสถาบันการศึกษา

นโยบาย:

- 1) จัดตั้งโครงการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรในมหาวิทยาลัยสงฆ์
- 2) สนับสนุนการบูรณาการหลักสูตรภาษาอังกฤษกับวิชาพุทธศาสนาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
- 3) ส่งเสริมงานวิจัยด้านการเผยแผ่ธรรมะในบริบทสากล

การนำไปใช้:

- 1) จัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและธรรมะเป็นผู้ฝึกอบรม
- 2) จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษและเผยแผ่ธรรมะในมหาวิทยาลัยสงฆ์
- 3) ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ หรือมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ในการพัฒนาหลักสูตร
- 4) ใช้ผลการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรในรอบถัดไป
- 5) ส่งเสริมให้นักศึกษาและพระธรรมวิทยากรมีโอกาสเผยแผ่ธรรมะผ่านโครงการแลกเปลี่ยนระดับนานาชาติ

5.3.1.2 หน่วยงานภาครัฐ

นโยบาย:

- 1) พัฒนานโยบายการเผยแผ่พุทธศาสนาในภาษาอังกฤษเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติ
- 2) สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากร
- 3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมไทยผ่านการเผยแผ่ธรรมะ

การนำไปใช้:

- 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- 2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเผยแผ่ธรรมะในภาษาอังกฤษ เช่น การประชุมธรรมะนานาชาติ หรือกิจกรรมปฏิบัติธรรม
- 3) สนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนและสื่อออนไลน์

- 4) บูรณาการแผนพัฒนาศักยภาพพระธรรมวิทยากรเข้ากับแผนพัฒนาประเทศด้านศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) จัดตั้งพื้นที่เผยแพร่ธรรมะในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น วัดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่
- 6) สนับสนุนการเผยแพร่ธรรมะเชิงรุกผ่านสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์
- 7) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรพุทธนานาชาติและภาคเอกชน
- 8) สนับสนุนโครงการแลกเปลี่ยนด้านศาสนาและวัฒนธรรม

การนำไปใช้:

- 1) ผลิตและเผยแพร่คอนเทนต์ออนไลน์ เช่น วิดีโอ, พอดแคสต์, และแอปพลิเคชันที่เน้นการเผยแพร่ธรรมะในภาษาอังกฤษ
- 2) ร่วมมือกับองค์กรระดับโลก เช่น Buddhist Global Relief หรือ สมาคมพุทธศาสนาในยุโรปและอเมริกาเพื่อจัดงานสัมมนาและกิจกรรมเผยแพร่ธรรมะ
- 3) สนับสนุนทุนและทรัพยากรสำหรับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 4) สร้างระบบแปลภาษาที่ทันสมัยและเทคโนโลยี VR/AR สำหรับการเผยแพร่ธรรมะในรูปแบบใหม่
- 5) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมระดับนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเพิ่มบทบาทของไทยในฐานะศูนย์กลางพุทธศาสนาโลก

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ในการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ควรทำการวิจัยโดยนำรูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ มาใช้ในการพัฒนา

5.3.2.2 ควรทำการวิจัยโดยเน้นการประยุกต์เทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพการเผยแพร่ธรรมควรศึกษาและพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันมือถือ เว็บไซต์ หรือสื่อออนไลน์ เพื่อช่วยพระธรรมวิทยากรในการเผยแพร่ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายชาวต่างชาติที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

5.3.2.3 ควรทำการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของชาวต่างชาติที่สนใจพุทธธรรม ควรสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ฟังชาวต่างชาติให้ละเอียดขึ้น เช่น การศึกษาความเข้าใจในหลักธรรม ความคาดหวังเกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรม และประสบการณ์ที่พวกเขาได้รับเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงวิธีการสื่อสารและเนื้อหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กัญญาณ อินทว้าง. (2554). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาองค์กร*. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.thaihealth.or.th/blog/myblog/topic>.
- ขวัญฤทัย เชิดชู. (2545). *การศึกษาทวิวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โปรแกรมภาษาอังกฤษสถาบันเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรียา เรื่องเดชสกุล. (2552). *Story telling เรื่องกุญแจสู่ความสำเร็จในการทำงาน*. สืบค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 256, จาก www.km.mut.ac.th/index.php?view=article.
- จารุเนตร เกื้อภักดิ์. (2559). *แนวทางพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชมพู อิศริยวัฒน์. (2560). *ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับพ่อค้า แม่ค้า เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหนองกิ้ง อำเภอนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*.
- ชลชาติ พุโธ, วิไลวรรณ วรคามิน. (ม.ป.ป). *แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2565, จาก <https://sites.google.com/site/hbcandt2016/naewkhid-laea-thvsdi-kar-phathna-thraphyagr-mnusy>
- ชาญชัย อภิญญาบุรุษ. (2564). "การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา." *วารสารการศึกษาพระพุทธศาสนา*, 8(2), 28-35.
- ชาญวิทย์ สุริพันธ์, อิศระ มะระแอะ, และ อรุมา แก้วมะเร็ง. (2561). *ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชูชัย สมितिไกร. (2544). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชูชัย สมितिไกร. (2551). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2550). *มารู้จัก Competency กันเถอะ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ณัฐธินิชา รักษาวงศ์.(2558). *การพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.ประเภท วิชาชีพ. (2540). การพัฒนาพลังสร้างสรรค์องค์กร. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- दनัย เทียนพุด .(2527). *กลยุทธ์การพัฒนาคณะ: สิ่งท้าทายความสำเร็จของธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล สุวรรณรงค์. (2566). *กลยุทธ์การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา*. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(1), 78-95.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรารังรัตน์ เกียรติทรงศักดิ์. (2560). *เทคนิคและวิธีการบรรยายธรรมในยุคปัจจุบัน*. ใน เอกสาร ประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากร (หน้า 12-13). กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริม และเผยแพร่งานพระศาสนาแห่งประเทศไทย.
- พระครูปลัดบุญยัง ทูลโลภ (สุนทรวิภาต), พระมหาสมบัติ ธนปัญญา. (2558). *บทบาทพระสงฆ์กับการเผยแผ่ยุคปัจจุบัน*. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดสุวัฒนวิชิตคุณ (สรราช ชยปาโล). (2561). *การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล: ความท้าทายและโอกาส*. *วารสารพุทธศาสนศึกษา*, 25(2), 12-28.
- พระครูปลัดสุวัฒนวิชิตคุณ. (2561). *พระธรรมวิทยากร 4.0*. สืบค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/556271/>.
- พระครูวิจิตรธรรมโกศล. (2537). *นิทานสนุกปลุกใจ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี้ยวเชียงใหม่ .พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.9, ราชบัณฑิต). (2550). *ศัพท์วิเคราะห*. (พิมพ์ครั้งที่ 1).กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยวเชียงใหม่.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2541). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.

- พระพรหมคุณาภรณ์. (2553). *การเผยแผ่พุทธศาสนาในสังคมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระพิภพ แพงท้าว, สุพจน์ ทรายแก้ว. (2563). การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พระมหากฤษณา กิตติโสภโณ. (2562). รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวัยรุ่นไทยยุคใหม่ตามหลักพุทธธรรมผ่านกลไกการขับเคลื่อนโครงการคลินิกคุณธรรม ของพระธรรมวิทยากร. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 8(1), 61-62.
- พระมหาจักรพล สิริธโร. (2563). การเผยแผ่พุทธศาสนา ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*.
- พระมหาชัยวัฒน์ ฒมขีโว. (2556). *การเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านพระธรรมวิทยากร*. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระมหาปรีชา ฒมวโร. (2564). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล. *วารสารพุทธศาสนศึกษา*, 29(2), 65-82.
- พระมหาภาณุวัฒน์ ลุใจคำ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพระธรรมทูตสำหรับสามเณร. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*
- พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา. (2547). วิพากษ์แนวคิดพระพุทธศาสนาสำหรับโลกหลังยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุริยา จนทาโก. (2564). การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล. *วารสารพุทธศาสนศึกษา*, 15(2), 42-58.
- พระมหาเสนอ กุศลจิตโต (คงดี), พระมหาสมบัติ ธนปัญญา. (2558). การพัฒนาหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกธรรม สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 3. *วารสารครูศาสตร์ปริทรรศน์*, หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ). (2549). *พุทธศาสตร์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ: บริษัทถาดตา พับลิเคชั่น จำกัด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรา บุตรสุวรรณ. (2563). *การศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พุทธศาสนา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย พุทธศาสตร์แห่งชาติ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย. พระวินัยปิฎกเล่มที่ 10 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มณฑิรา ยีนนาน. (2544). *ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนในการส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม :กรณีศึกษาตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี*.
- มลวิภา ลิขเรศ. (2559). การเผยแผ่พุทธศาสนาของพระสงฆ์ในยุค Social Media. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่.
- มลิวัลย์ ธรรมแสง. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะความพิการ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*, 11(2), 10-11.
- มานัส ทารัตน์ใจ. (2560). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากรในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. หน้า 8-9.
- มาลี ผลไม้. (2558). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- แมนมาส ขวลิต. (2553). *เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8*, นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, หน้า 6.
- ระวีวรรณ ประกอบผล. (2540). “องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร” ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1 – 8. หน้า 134 – 140. (พิมพ์ครั้งที่ 13). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- รุ่งทิพย์ ชำนาญพานิชย์. (2557). *การพัฒนาบุคลากรในสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม*. ค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรัตน์ เขียวโพธิ์. (ม.ป.ป). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรฝึกอบรมบุคลากรใน องค์กร*. คณะวิทยาการจัดการ.มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- วิจิตร อาวะกุล (2540). *การฝึกอบรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2541). *การบริหารงานแบบคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เอเชียเพรส. วัฒนาพร
ระงับทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วีรยุทธ พงษ์ศิริ. (2560). MONK CHAT: รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติ ของ พระสงฆ์
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมเด็จพระพุฒาจารย์. (2560). *โอวาทธรรมแด่พระธรรมวิทยากร*. กรุงเทพฯ: วัดไตรมิตรวิทยาราม. หน้า
25-26.
- สมบูรณ์ สุภัทร. (2561). "ภาษาอังกฤษสำหรับการเผยแผ่พุทธศาสนาในโลกยุคใหม่." *วารสารภาษาและ
วัฒนธรรม*, 15(3), 8-14.
- สรินสา ตระกูลวงษ์. (2540). *ศักยภาพและกลไกการปรับตัวขององค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อ พัฒนาเด็ก
และ เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิต พัฒน
บริหารศาสตร์.
- สวณิต ยมาภัย. (2526). *การสื่อสารของมนุษย์*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ 2667 (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่วันที่ 25 มกราคม 2567 จาก
<https://cmi.onab.go.th/th/page/item/index/id/18>
- สุจิตรา ธนานันท์ (2551). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ทีพี
เอ็น เพรส.
- อุทิส ศิริวรรณ. (2560). การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล: บทบาทพระธรรมวิทยากรกับไทยแลนด์
4.0. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 24(2), 45-47.
- Cheonghwan Park and Kyungrae Kim. (2022). Korean Buddhism Abroad: A Critical
Examination of Overseas Propagation Strategies of Jogye Order’s Hanmaum Seon
Center. *Religions*. 13(297),13.
- Esti Junining, Isti Purwaningtyas, Didik Hartono, and Ismatul Khasanah. (2017). Designing a
model of tourism village by augmenting language and tourism awareness as an

attempt to increase local economy in batu. *international Journal of Social and Local Economic Governance*. 3(1), 9-11.

Hyun Mee Kim. (2014). Becoming a city Buddhist among the young generation in Seoul. *International Sociology*. 31(4), 462.

Joanna Grela. (2018). *Buddhism Goes Digital*. New Phenomena in the Old Tradition. *Journal of Ñānāsamvara Centre for Buddhist Studies*. Vol.IV, 80-81.

Sonia Rocca and Bryan Smith. (2017). Improving Motivation to Learn English in Japan with a Self-Study Shadowing Application. *Jennifer Louise Teeter*. 2(19), 19.

Valette, Rebecca M. (1977). *Modern language testing*, a handbook 1. New York Harcourt,Brace.

ภาคผนวก

ภาคผนวก - ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่ได้จะแปลผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร. ประดิษฐ์ คำมุงคุณ

นักวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกรอกรายละเอียดและทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. อายุ

☐ 1) 20-30 ปี	☐ 2) 31-40 ปี	☐ 3) 41-50 ปี
☐ 4) 50-60 ปี	☐ 5) 60 ปีขึ้นไป	
2. พรรษา

☐ 1) 1-5 พรรษา	☐ 2) 6-10 พรรษา	☐ 3) 11-15 พรรษา
☐ 4) 16-20 พรรษา	☐ 5) 21-25 พรรษา	☐ 6) 26-30 พรรษา
☐ 7) 31-35 พรรษา	☐ 8) 36 พรรษาขึ้นไป	
3. ท่านสำเร็จการศึกษาสามัญระดับสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา	☐ 2) มัธยมศึกษา	3) อาชีวศึกษา/อนุปริญญา
☐ 4) ปริญญาตรี	5) ปริญญาโท	6) ปริญญาเอก
4. ท่านสำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ระดับ

☐ 1) นักธรรมชั้นตรี	☐ 2) นักธรรมชั้นโท	☐ 3) นักธรรมชั้นเอก
--	---	--
5. ท่านสำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ระดับ

☐ 1) ไม่มีเปรียญธรรม	☐ 2) เปรียญธรรม 1-2 ประโยค
☐ 3) เปรียญธรรม 3 ประโยค	☐ 4) เปรียญธรรม 4-5 ประโยค
☐ 5) เปรียญธรรม 6-7 ประโยค	☐ 6) เปรียญธรรม 8-9 ประโยค
6. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ระดับ

☐ 1) ไม่มีตำแหน่ง	2) เลขานุการฯ	☐ 3) ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
4) เจ้าอาวาส	4) เจ้าคณะตำบล	5) รองเจ้าคณะอำเภอ
6) เจ้าคณะอำเภอ	7) ตำแหน่งอื่นๆ ระบุ.....	

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่
ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแบ่งระดับ
ความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง	มากที่สุด
4 หมายถึง	มาก
3 หมายถึง	ปานกลาง
2 หมายถึง	น้อย
1 หมายถึง	น้อยที่สุด

ข้อที่ / คำถาม ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่	5	4	3	2	1
1. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษใน การแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้					
2. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ศึกษาพระธรรมวินัยและสามารถถ่ายทอด เป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติได้					
3. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถถ่ายทอดธรรมะภาคภาษาอังกฤษ แก่ชาวต่างชาติได้					
4. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถเผยแพร่ภาคภาษาอังกฤษแก่ ชาวต่างชาติได้					
5. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถนำสิ่งที่เรียนมาปฏิบัติแก่ ชาวต่างชาติได้					
6. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถประพฤติปฏิบัติเป็น แบบอย่างได้แก่ชาวต่างชาติได้					
7. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาจิตใจแก่ชาวต่างชาติได้					
8. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสงเคราะห์แก่ชาวต่างชาติได้					
9. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการ การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ					

ข้อที่ / คำถาม ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของ พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่	5	4	3	2	1
10. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ ข้อมูลแก่ชาวต่างชาติได้					
11. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาและศึกษาวิจัยการสื่อสาร ธรรมภาคภาษาอังกฤษในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้					
12. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาทักษะการพูด เพื่อให้ สามารถโต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้					
13. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่พัฒนาศักยภาพตนเองผ่านทางสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน					
14. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพสื่อสาร ธรรมภาคภาษาอังกฤษ					
15. องค์กรมีการส่งเสริมสนับสนุนพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการ พัฒนาศักยภาพสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่
หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อคำถามการพัฒนาหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่ได้ จะแปลผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร. ประดิษฐ์ คำมุงคุณ

นักวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ที่อยู่.....

ตำแหน่ง.....

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรม
วิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่**

1) พระธรรมวิทยากรมีการดำเนินงานในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

2) องค์กรมีวิธีในการพัฒนาหรือส่งเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรม
วิทยากรรุ่นใหม่ในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

3) มีการอบรมหรือไม่/อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อคำถามการพัฒนาหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษ
ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติใน
จังหวัดเชียงใหม่

1) ท่านมีการพัฒนาหลักสูตรเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) มีหลักสูตรอะไรบ้าง/อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาฯ

1) ท่านมีข้อเสนอแนะต่อการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์

**แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาค
ภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ
ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาว่า มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดหรือไม่ และ
ให้คะแนน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
5, 4, 3, 2 หรือ 1 โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านเนื้อหาหลักสูตร					
1.	เนื้อหาหลักสูตรมีความครอบคลุมและเหมาะสมกับการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ					
2.	หลักสูตรมีการอธิบายหลักธรรมที่สำคัญในพุทธศาสนาอย่างละเอียดและชัดเจน					
3.	เนื้อหา มีการเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมกับชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติ					
4.	หลักสูตรมีการปรับเนื้อหาตามความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน					
5.	เนื้อหาของหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมได้จริง					
	ด้านการออกแบบและโครงสร้างของหลักสูตร					
6.	การออกแบบหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระยะเวลาและความสามารถของผู้เรียน					
7.	โครงสร้างของหลักสูตรมีความชัดเจนและไม่ซับซ้อน					

8.	หลักสูตรมีการแบ่งปันกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ					
9.	มีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ละขั้นตอน					
10.	การออกแบบหลักสูตรช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและอยากเรียนรู้มากขึ้น					
	ด้านการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน					
11.	หลักสูตรมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนที่มีประสิทธิภาพ					
12.	สื่อการสอนที่ใช้ในหลักสูตรเหมาะสมและช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ					
13.	การใช้สื่อดิจิทัลช่วยเสริมการเรียนรู้และทำให้เนื้อหาน่าสนใจ					
14.	มีการใช้เทคโนโลยีในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
15.	สื่อการสอนมีความทันสมัยและเข้ากับแนวโน้มการสอนในยุคปัจจุบัน					
	ด้านการประเมินและการติดตามผลการเรียนรู้					
16.	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้มีความหลากหลายและยุติธรรม					
17.	หลักสูตรมีการติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
18.	การประเมินผลช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคืบหน้าของตนเอง					
19.	มีการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารธรรม					
20.	ระบบการประเมินผลมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ด้านผลกระทบและประโยชน์ของหลักสูตร					
21.	หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
22.	ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอธิบายหลักพุทธธรรมได้ดีขึ้น					
23.	หลักสูตรช่วยเสริมสร้างทักษะการเผยแผ่หลักธรรมแก่ชาวต่างชาติ					
24.	หลักสูตรช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ					
25.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติธรรมและเผยแผ่หลักธรรมได้					
	รวม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ที่มีต่อการเข้ารับการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) เนื้อหาและหลักสูตร 2) ผู้สอน/วิทยากร 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนและ 5) ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม จำนวนทั้งหมด 25 ข้อ และผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ วัดระดับของความพึงพอใจไว้ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ขอความกรุณาให้ท่านได้ตอบแบบวัดฉบับนี้ทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับ ความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน มา ณ โอกาสนี้

ดร. ประดิษฐ์ คำมุงคุณ

นักวิจัย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	เนื้อหาและหลักสูตร					
1.	ความเหมาะสมของเนื้อหาในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ					
2.	การจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการ					
3.	ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของเนื้อหา					
4.	ความหลากหลายของหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่หลัก พุทธธรรม					
5.	การเชื่อมโยงเนื้อหากับการเผยแพร่ธรรมในสถานการณ์จริง					
	ผู้สอน/วิทยากร					
6.	ความสามารถในการสอนของผู้สอน/วิทยากร					
7.	การใช้ตัวอย่างและกิจกรรมที่น่าสนใจ					
8.	การอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย					
9.	ความเอาใจใส่และการให้คำแนะนำ					
10.	การกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน					
	ด้านสื่อการเรียนการสอน					
11.	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน					
12.	ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน					
13.	ความสะดวกในการใช้งานสื่อ					
14.	การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสื่อการสอน					
15.	การจัดเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
	ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน					
16.	ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม					
17.	บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้					
18.	ความสะดวกสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก					
19.	การจัดการเวลาของกิจกรรมต่าง ๆ					
20.	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน					

	ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม					
21.	การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ					
22.	การเพิ่มความมั่นใจในการเผยแพร่ธรรมเป็นภาษาอังกฤษ					
23.	การนำความรู้ไปใช้ในการเผยแพร่ธรรม					
24.	การบรรลุเป้าหมายของการฝึกอบรม					
25.	ความพึงพอใจโดยรวมต่อการฝึกอบรม					
	รวม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความกรุณาตอบแบบประเมิน

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 ศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ใน
 การเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	32.33	46.983	.656	.897
a2	32.31	46.752	.668	.896
a3	32.35	46.675	.705	.895
a4	32.43	48.220	.506	.902
a5	32.47	47.942	.590	.899
a6	32.35	47.401	.671	.896
a7	32.49	49.212	.491	.902
a8	32.52	48.744	.444	.905
a9	32.30	47.776	.604	.899
a10	32.37	47.881	.622	.898
a11	32.46	47.640	.545	.901
a12	32.42	47.154	.631	.898
a13	32.39	47.494	.631	.898
a14	32.41	47.358	.582	.899
a15	32.48	47.250	.562	.900

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.905	15

ภาคผนวก - ข

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของ
พระธรรมวิฑฒากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม
สำหรับชาวต่างชาติ

หลักสูตรฝึกอบรมเสริมศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรม วิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ

1. หลักการและเหตุผล

ในยุคที่โลกก้าวเข้าสู่ความเป็นสากลอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้คนจากหลากหลายชาติพันธุ์และวัฒนธรรม การเผยแผ่พุทธศาสนาซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของพระธรรมวิทยากร จึงไม่จำกัดเพียงแค่การสื่อสารกับผู้พูดภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วย

หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พุทธศาสนาจึงถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการนี้ หลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษให้กับพระธรรมวิทยากร ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้สามารถสื่อสารและเผยแผ่พุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่ชาวต่างชาติ

การฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษจะช่วยให้พระธรรมวิทยากรสามารถทำความเข้าใจและถ่ายทอดหลักธรรม คำสอน และแนวคิดทางพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน อีกทั้งยังสามารถตอบข้อสงสัยและแนะนำการปฏิบัติธรรมให้กับชาวต่างชาติที่มีความสนใจในพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พุทธศาสนาในเวทีสากล เพื่อให้สามารถดำเนินภารกิจการเผยแผ่พุทธศาสนาได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น
2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจทางพระพุทธศาสนากับสังคมพหุวัฒนธรรม
3. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

3. ลักษณะของหลักสูตร

1. ภาควิชาการ อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในการใช้เผยแผ่พุทธศาสนาตามโครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชาที่เรียน

2. ภาควิชาปริญญาตรี ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐาน โดยการใช้ภาษาอังกฤษในการฝึกปฏิบัติ เพื่อเจริญสติ และเพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานอย่างเป็นระบบ

4. กลุ่มเป้าหมาย

1. นักศึกษาพระธรรมวิทยากร
2. พระธรรมวิทยากรทั่วไปที่สนใจ

5. ระยะเวลา

จำนวน 28 ชั่วโมง

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การปฏิบัติ
3. การสาธิต
4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น
5. ทำแบบทดสอบ

7. เนื้อหาสาระของหลักสูตร

วิชา ที่	ชื่อรายวิชา	สังเขปรายวิชา	กิจกรรม/วิธีการ	ชั่วโมง
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรฝึกอบรม เสริมศักยภาพการ	-ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระ ธรรมวิทยากร -ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร	ทำข้อสอบ	1.30

	<p>สื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษของพระ ธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธ ธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ - (ก่อน เรียน - Pre-test)</p>	<p>- วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน เบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร - บทบาทของพระสงฆ์ กับ ประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย -ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการ พุทธศาสนาในอินเดียและไทย</p>		
1.	<p>ภาษาอังกฤษพื้นฐาน สำหรับพระธรรม วิทยากร</p>	<p>ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษมาใช้ในการ สื่อสาร ให้เหมาะกับวัฒนธรรมการ ใช้ ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ</p>	<p>บรรยาย และฝึก ปฏิบัติ</p>	5
2.	<p>ธรรมะภาคภาษา อังกฤษสำหรับพระ ธรรมวิทยากร</p>	<p>ศึกษาฝึกปฏิบัติการใช้ ภาษาอังกฤษ หลักธรรมที่สำคัญ ฝึกการให้ศีล การอนุโมทนา สุนทรพจน์ ปาฐกถา อภิปราย บรรยาย ธรรม และการสนทนา ธรรมในโอกาสต่างๆ</p>	<p>บรรยาย และฝึก ปฏิบัติ ฝึกท่องจำ เป็นชุด</p>	5
3.	<p>วิธีการสอนวิปัสสนา กรรมฐานเบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร</p>	<p>ศึกษาแนวทาง วิธีการ เทคนิคการ ปฏิบัติกรรมฐาน และการสอบ อารมณ์ การแนะนำการปฏิบัติ กรรมฐาน และฝึกปฏิบัติการส่ง และการสอบอารมณ์กรรมฐาน ภาคภาษาอังกฤษ</p>	<p>บรรยาย ถาม ตอบ และฝึก ปฏิบัติจริง และ การสอบอารมณ์</p>	5
4.	<p>บทบาทของพระสงฆ์ กับประเพณีวัฒนธรรม และสังคมไทย</p>	<p>ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทย</p>	<p>บรรยาย ถาม ตอบ แสดงความ คิดเห็น และทำ แบบฝึกหัด</p>	5

5	ประวัติศาสตร์และ วิวัฒนาการพุทธ ศาสนาในอินเดียและ ไทย	ศึกษาประวัติความเป็นมาของพุทธ ศาสนายุคพุทธกาลและหลัง พุทธกาลจนกระทั่งในประเทศไทย	บรรยาย ถาม ตอบ อภิปราย และทำ แบบฝึกหัด	5
-	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลักสูตรฝึกอบรม เสริมศักยภาพการ สื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษของพระ ธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ ในการเผยแผ่หลักพุทธ ธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติ - (หลัง เรียน - Post-test)	-ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระ ธรรมวิทยากร - ธรรมะภาคภาษา อังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร - วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน เบื้องต้นภาค ภาษาอังกฤษสำหรับ พระธรรมวิทยากร - บทบาทของพระสงฆ์ กับ ประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย - ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการ พุทธศาสนาในอินเดียและไทย	ทำข้อสอบ	1.30
		รวม		28

8. แผนการจัดการเรียนรู้

1. ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร

(Basic English for Buddhist Preachers)

1.1 รายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรนี้มีเป้าหมายเพื่อเตรียมทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับพระธรรมวิทยากรในการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ทั้งในสถานการณ์ชีวิตประจำวันและการสอนธรรมะ หลักสูตรนี้จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับไวยากรณ์พื้นฐาน คำศัพท์ การออกเสียง และการฝึกสนทนา โดยเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

Course Description

This course aims to provide Buddhist preachers with essential English language skills needed for basic communication, both in everyday situations and in the context of teaching Dhamma. The course will cover foundational grammar,

vocabulary, pronunciation, and conversation practice, with a focus on Buddhist-related content.

1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อจบหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. เข้าใจและใช้ไวยากรณ์และคำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานได้
2. สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ชีวิตประจำวันทั่วไป
3. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษได้
4. ทำการสนทนาขั้นพื้นฐานกับผู้ฟังที่พูดภาษาอังกฤษได้

Course Objective

By the end of this course, students will be able to:

1. Understand and use basic English grammar and vocabulary.
2. Communicate effectively in common everyday situations.
3. Explain simple Buddhist concepts in English.
4. Conduct basic conversations with English-speaking audiences.

1.3 เนื้อหาและแผนการเรียนรู้ (Course Content and plan)

ชั่วโมงที่	เนื้อหา	วิธีการ/ กิจกรรม	สื่อการสอน	ชั่วโมง
1	Pre-test	ทำแบบทดสอบ	ข้อสอบ	30 นาที
2	Introduction to Basic English - Alphabet and pronunciation. - Basic greetings and introductions. - Practice: Introducing oneself and others. Common Nouns and Verbs - Vocabulary: Common nouns and verbs used in daily life. - Simple sentence structure: Subject + Verb + Object.	บรรยาย ถามตอบ จับคู่สนทนา กิจกรรมกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเดี่ยว ทำแบบฝึกหัด	PowerPoint หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด	1

	- Practice: Forming basic sentences and questions.			
3	Talking About Time and Daily Activities - Vocabulary: Days of the week, months, telling time. - Grammar: Present simple tense for daily routines. - Practice: Describing daily activities and routines.	บรรยาย ถามตอบ จับคู่สนทนา กิจกรรมกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเดี่ยว ทำแบบทดสอบ	PowerPoint หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด	1
4	Basic Buddhist Vocabulary - Key Buddhist terms in English (e.g., Buddha, Dhamma, Sangha, meditation). - Practice: Describing simple Buddhist practices in English.	บรรยาย ถามตอบ จับคู่สนทนา กิจกรรมกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเดี่ยว ทำแบบฝึกหัด	PowerPoint หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด	1
5	Asking and Answering Questions - Forming yes/no questions and WH-questions. - Practice: Role-playing common conversations (e.g., asking for directions, making requests). Basic Dhamma Talk Structure - Vocabulary and phrases for structuring a Dhamma talk. - Introduction to giving short talks on simple topics like	บรรยาย ถามตอบ จับคู่สนทนา กิจกรรมกลุ่ม ฝึกปฏิบัติเดี่ยว ทำแบบฝึกหัด	PowerPoint หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด	1

	mindfulness, compassion, or generosity.			
6	Post-test	ทำแบบทดสอบ	ข้อสอบ	30 นาที

1.4 บททดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test)

Pre-test

Part 1: Vocabulary (10 points)

Match the following English words with their correct Thai meanings.

1. Temple	a) สมาธิ
2. Meditation	b) พระสงฆ์
3. Monk	c) กรรม
4. Karma	d) วัด
5. Compassion	e) ความเมตตา

เฉลย:

1. Temple	d) วัด
2. Meditation	a) สมาธิ
3. Monk	b) พระสงฆ์
4. Karma	c) กรรม
5. Compassion	e) ความเมตตา

Part 2: Grammar (10 points)

Fill in the blanks with the correct form of the verb "to be" (am, is, are).

- The Buddha _____ a great teacher.
- We _____ practicing meditation every day.
- He _____ a monk from Thailand.
- I _____ learning English.
- They _____ students of Dhamma.

เฉลย: 1. is 2. are 3. is 4. am 5. are

Part 3: Short Answer (10 points)

Answer any two questions in simple English:

1. What is the purpose of meditation?
2. Describe your daily routine as a monk.
3. What does the word "Dhamma" mean?
4. Name three objects you can find in a temple.

เฉลย:

1. The purpose of meditation is to calm the mind and develop wisdom.
2. My daily routine as a monk includes waking up early, chanting, meditating, studying, and teaching Dhamma.
3. The word "Dhamma" means the teachings of the Buddha or the truth of life.
4. Three objects you can find in a temple are a Buddha statue, an incense burner, and a monk's robe.

Post-test

Part 1: Vocabulary (10 points)

Match the following English words with their correct Thai meanings.

1. Wisdom	a) อริยสัจสี่
2. Buddha	b) ปญญา
3. Precepts	c) ศีล
4. Nirvana	d) พระพุทธเจ้า
5. Four Noble Truths	e) นิพพาน

เฉลย:

1. Wisdom	b) ปญญา
2. Buddha	d) พระพุทธเจ้า
3. Precepts	c) ศีล
4. Nirvana	e) นิพพาน
5. Four Noble Truths	a) อริยสัจสี่

Part 2: Grammar (10 points)

Choose the correct answer to complete each sentence.

1. The monks ___ chanting in the temple.

- a) is
- b) are
- c) am

2. He ___ a student of Buddhism.

- a) are
- b) is
- c) am

3. We ___ learning about the Four Noble Truths.

- a) is
- b) are
- c) am

4. I ___ very interested in Dhamma.

- a) are
- b) is
- c) am

5. They ___ teaching the Dhamma to laypeople.

- a) is
- b) are
- c) am

ឆ្លើយ: 1. b) are 2. b) is 3. b) are 4. c) am 5. b) are

Part 3: Short Answer (10 points)

Answer any two following questions in simple English:

1. Explain what "Karma" is in your own words.
2. How do you ask someone to sit down in English?
3. Describe a Buddhist ceremony you have participated in.
4. What does the word "Sangha" mean?

5. Explain the importance of "compassion" in Buddhism.

เฉลย:

1. **Karma** means that what we do, good or bad, will come back to us in the future. If we do good things, we will receive good things. If we do bad things, bad things will happen to us.

2. You can say, "**Please sit down.**" or "**Have a seat, please.**"

3. I have participated in a **morning alms-giving** ceremony. In this ceremony, people wake up early to give food to monks. They do this to make merit and show respect to the monks.

4. **Sangha** means the community of Buddhist monks and nuns. They follow the Buddha's teachings and help people learn about Buddhism.

5. **Compassion** is very important in Buddhism because it means caring for others and helping them. The Buddha taught that we should be kind to all living beings. When we have compassion, we make the world a better place.

Scoring and Evaluation:

Pre-test: Designed to assess students' initial understanding and identify areas that need focus.

Post-test: Used to evaluate the students' progress and mastery of the course content.

Evaluation Criteria:

Vocabulary: Correct matching and understanding of key terms.

Grammar: Correct usage of basic English grammar.

Short Answers: Clarity and accuracy in answering questions in simple English.

Implementation:

Pre-test: Administer at the beginning of the course.

Post-test: Administer at the end of the course.

2. ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

(English Dhamma Studies for Buddhist Preachers)

2.1 รายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรนี้ถูกออกแบบมาเพื่อเตรียมทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ทางพระพุทธศาสนา (ธรรมะ) ที่จำเป็นให้กับพระธรรมวิทายกร เพื่อให้สามารถสื่อสารและสอนธรรมะในบริบทที่ใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรนี้ครอบคลุมแนวคิดสำคัญทางธรรมะ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง และเทคนิคการเทศนาภาษาอังกฤษเชิงปฏิบัติ

Course Description

This course is designed to equip Buddhist preachers with the necessary English language skills and knowledge of Buddhist teachings (Dhamma) to effectively communicate and teach in English-speaking contexts. The course covers key Dhamma concepts, relevant vocabulary, and practical preaching techniques in English.

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อจบหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. เข้าใจและอธิบายคำสอนพื้นฐานของพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษได้
2. ใช้คำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับธรรมะได้อย่างเหมาะสม
3. แสดงธรรมและบรรยายธรรมะเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจและชัดเจน
4. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังที่พูดภาษาอังกฤษในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาได้

Course Objectives

By the end of this course, students will be able to:

1. Understand and explain fundamental Buddhist teachings in English.
2. Use appropriate English vocabulary and expressions related to Dhamma.
3. Deliver sermons and Dhamma talks in English with confidence and clarity.
4. Engage with an English-speaking audience on topics related to Buddhism.

2.3 เนื้อหาและแผนการเรียนรู้ (Course Content and Plans)

ชั่วโมงที่	เนื้อหา	วิธีการ/กิจกรรม	สื่อการสอน	ชั่วโมง
1	Pre-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที

2	<p>Introduction to Dhamma in English</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basic English vocabulary related to Buddhism (e.g., Buddha, Dhamma, Sangha). <p>The Noble Eightfold Path</p> <ul style="list-style-type: none"> - Detailed study of the Noble Eightfold Path. - Vocabulary related to ethics, meditation, and wisdom. - Practice: Discussing each aspect of the Eightfold Path in English. 	<p>บรรยาย ถามตอบ อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	1
3	<p>The Life of the Buddha</p> <ul style="list-style-type: none"> - Key events in the life of the Buddha. - Vocabulary and sentence structures for describing historical events. - Practice: Summarizing the life of the Buddha in English. 	<p>บรรยาย ถามตอบ อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	1
4	<p>The Four Noble Truths</p> <ul style="list-style-type: none"> - Detailed study of the Four Noble Truths. - Vocabulary and phrases for explaining suffering, its 	<p>บรรยาย ถามตอบ อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	1

	<p>cause, cessation, and the path.</p> <p>- Practice: Explaining the Four Noble Truths to a lay audience.</p>			
5	<p>The Three Marks of Existence</p> <p>- Understanding impermanence (Anicca), suffering (Dukkha), and non-self (Anatta).</p> <p>- Vocabulary for discussing philosophical concepts.</p> <p>- Practice: Engaging in discussions about the nature of existence.</p> <p>Summarizing: Preparing and Delivering a Dhamma Talk</p> <p>- Structuring a Dhamma talk in English.</p> <p>- Practice: Students prepare and deliver a short Dhamma talk.</p>	<p>บรรยาย</p> <p>ถามตอบ</p> <p>อภิปรายกลุ่ม</p> <p>ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>PPT</p> <p>หนังสือ</p> <p>เอกสาร</p> <p>วิดีโอ</p> <p>เทปเสียง</p> <p>แบบฝึกหัด</p>	1
6	Post-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที

2.4 บททดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test)

Pre-test:

Part 1: Vocabulary (10 points)

Match the following English words with their correct definitions in the context of Buddhism.

1. Anicca	a) The path to the cessation of suffering
2. Dukkha	b) Non-self or the absence of a permanent self
3. Sangha	c) The principle of impermanence
4. Anatta	d) The community of monks and nuns
5. Magga	e) Suffering or dissatisfaction

ឆ្លើយ:

1. Anicca	c) The principle of impermanence
2. Dukkha	e) Suffering or dissatisfaction
3. Sangha	d) The community of monks and nuns
4. Anatta	b) Non-self or the absence of a permanent self
5. Magga	a) The path to the cessation of suffering

Part 2: Short Answer (10 points)

Choose and answer only two questions:

1. What are the Four Noble Truths?
2. Explain the concept of "Dependent Origination" in your own words.
3. What is the importance of meditation in Buddhism?

ឆ្លើយ:

1. The Four Noble Truths are the fundamental teachings of Buddhism, explaining the nature of suffering and the path to liberation:

Dukkha (Suffering): Life is filled with suffering, dissatisfaction, and impermanence.

Samudaya (Origin of Suffering): The cause of suffering is craving, attachment, and ignorance.

Nirodha (Cessation of Suffering): Suffering can end by eliminating craving and attachment.

Magga (Path to the Cessation of Suffering): The way to end suffering is by following the Noble Eightfold Path.

2. Dependent Origination (Paticca Samuppada) is the Buddhist principle that everything arises due to causes and conditions. It explains how suffering continues through a cycle of twelve interdependent links, such as ignorance, craving, and rebirth. In simple terms, it means that nothing exists independently; everything depends on something else to arise and cease. Understanding this helps break the cycle of suffering by removing ignorance and attachment.

3. Meditation is essential in Buddhism as it helps cultivate mindfulness, wisdom, and inner peace. Through meditation, practitioners develop concentration (Samadhi) and insight (Vipassana), which lead to a deeper understanding of the mind and reality. Meditation also helps in reducing stress, overcoming negative emotions, and achieving enlightenment by seeing the true nature of existence.

Part 3: Practical Application (10 points)

Translate the following Pali phrases into English and briefly explain their significance:

1. Dhamma
2. Samatha
3. Vipassana
4. Bodhi
5. Kamma

เฉลย:

1. Dhamma (ธรรม) – Truth, Teaching, Natural Law

Dhamma refers to the teachings of the Buddha, which guide individuals toward enlightenment. It also signifies the universal truth or natural law that governs existence.

2. Samatha (สมาธิ) – Calmness, Tranquility Meditation

Samatha is a form of meditation that focuses on concentration and mental stillness. It helps practitioners develop a peaceful and focused mind, serving as a foundation for deeper insight.

3. Vipassana (วิปัสสนา) – Insight, Clear Seeing

Vipassana is a meditation practice aimed at developing deep understanding and wisdom. It enables one to see the true nature of reality, leading to liberation from suffering.

4. Bodhi (โพธิ์) – Awakening, Enlightenment

Bodhi refers to the ultimate spiritual awakening attained by the Buddha and his enlightened disciples. It signifies the realization of the Four Noble Truths and the cessation of suffering.

5. Kamma (กรรม) – Action, Cause and Effect

Kamma (Karma in Sanskrit) refers to intentional actions that lead to corresponding results, shaping one's future experiences. It is a fundamental concept in Buddhist ethics and rebirth.

Post-test:

Part 1: Vocabulary (10 points)

Match the following English words with their correct definitions in the context of Buddhism.

1. Samadhi	a) Loving-kindness
2. Kusala	b) Mental concentration or meditative absorption
3. Panna	c) Skillful or wholesome actions
4. Karuna	d) Wisdom
5. Metta	e) Compassion

เฉลย:

1. Samadhi	(b) Mental concentration or meditative absorption (สมาธิ)
2. Kusala	(c) Skillful or wholesome actions (กุศล)
3. Panna	(d) Wisdom (ปัญญา)

4. Karuna (e) Compassion (กรุณา)
 5. Metta (a) Loving-kindness (เมตตา)

Part 2: Short Answer (10 points)

Choose and answer only two questions :

1. How does the concept of "Anatta" influence Buddhist practice?
2. Describe the significance of the Noble Eightfold Path in achieving enlightenment.
3. What are the differences between Samatha and Vipassana meditation?

เฉลย:

1. Anatta: The concept of "Anatta" (non-self) teaches that there is no permanent, unchanging self or soul. This understanding helps practitioners let go of attachment and ego, leading to greater peace and freedom from suffering.

2. Noble Eightfold Path: The Noble Eightfold Path is a guide for ethical living, mental discipline, and wisdom, which leads to the cessation of suffering and the attainment of enlightenment. It consists of Right View, Right Intention, Right Speech, Right Action, Right Livelihood, Right Effort, Right Mindfulness, and Right Concentration.

3. Samatha vs. Vipassana Meditation: Samatha meditation focuses on concentration and calming the mind, often using a single object of meditation. Vipassana meditation, on the other hand, is aimed at gaining insight into the true nature of reality, particularly impermanence, suffering, and non-self, by observing the body and mind.

Part 3: Practical Application (10 points)

Deliver a short explanation in English on one of the following topics:

1. The Four Noble Truths
2. The role of the Sangha in Buddhism
3. How to apply the teachings of "Anicca" in daily life

លទ្ធផល:

1. The Four Noble Truths: The Four Noble Truths are the foundation of Buddhist teachings. They are:

1.1 Suffering (Dukkha) exists in life.

1.2 Suffering is caused by craving and attachment (Samudaya).

1.3 Suffering can be overcome (Nirodha).

1.4 The way to end suffering is by following the Eightfold Path (Magga).

2. The Role of the Sangha in Buddhism: The Sangha refers to the community of monks and nuns who practice and preserve the teachings of the Buddha. They play a crucial role in guiding practitioners, maintaining Buddhist teachings, and serving as role models of mindfulness and discipline.

3. How to Apply the Teachings of "Anicca" in Daily Life: "Anicca" means impermanence, the understanding that everything is constantly changing. By accepting that nothing lasts forever, we can reduce attachment to people, possessions, and experiences, which leads to a more peaceful and balanced life.

Scoring and Evaluation:

Pre-test: The pre-test is primarily diagnostic, helping to identify students' initial understanding and areas that need focus.

Post-test: The post-test assesses the students' progress and mastery of the course content.

Evaluation Criteria:

- Vocabulary: Correct matching and understanding of key terms.
- Short Answers: Clarity, accuracy, and depth of understanding.
- Practical Application: Ability to articulate and explain concepts in English, with coherence and confidence.

Implementation:

1. Pre-test: Administer at the beginning of the course to gauge baseline knowledge.

2. Post-test: Administer at the end of the course to assess learning outcomes.

3. วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

(Basic Vipassana Meditation in English for Buddhist Preachers)

3.1 รายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้พระธรรมวิทยากรมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการสอนและแนะนำการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นภาษาอังกฤษ หลักสูตรนี้ครอบคลุมหลักการพื้นฐานของวิปัสสนากรรมฐาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง และเทคนิคเชิงปฏิบัติในการสื่อสารคำสอนเหล่านี้แก่ผู้ฟังที่พูดภาษาอังกฤษ

Course Description

This course is designed to provide Buddhist preachers with the knowledge and skills necessary to teach and guide Vipassana meditation in English. The course covers the fundamental principles of Vipassana, relevant English vocabulary, and practical techniques for communicating these teachings to an English-speaking audience.

3.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อจบหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ:

1. เข้าใจและอธิบายหลักการและการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นภาษาอังกฤษได้
2. ใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการทำสมาธิและคำสอนทางพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

3. นำการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานขั้นพื้นฐานเป็นภาษาอังกฤษได้

4. ตอบคำถามทั่วไปเกี่ยวกับวิปัสสนากรรมฐานเป็นภาษาอังกฤษได้

Course Objectives

By the end of this course, students will be able to:

1. Understand and explain the principles and practices of Vipassana meditation in English.
2. Use appropriate English vocabulary related to meditation and Buddhist teachings.
3. Guide a basic Vipassana meditation session in English.

4. Answer common questions about Vipassana in English.

3.3 เนื้อหาและแผนการเรียนรู้ (Course Content and Plans)

ชั่วโมงที่	เนื้อหา	วิธีการ/กิจกรรม	สื่อการสอน	ชั่วโมง
1	Pre-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที
2	Introduction to Vipassana Meditation - Overview of the course and objectives. - History and significance of Vipassana meditation in Buddhism. - Basic vocabulary related to meditation (e.g., mindfulness, insight, concentration). - Practice: Explaining the concept of Vipassana in simple English.	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น ฝึกปฏิบัติตาม และให้ปฏิบัติเอง ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แบบฝึกหัด	1
3	The Foundations of Mindfulness (Satipatthana) - Introduction to the Four Foundations of Mindfulness. - Vocabulary and phrases for describing mindfulness of body, feelings, mind, and mental objects. - Practice: Describing the Four Foundations of Mindfulness in English.	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น ฝึกปฏิบัติตาม และให้ปฏิบัติเอง ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แบบฝึกหัด	1
4	The Practice of Observing the Breath	บรรยาย ถามตอบ	PPT หนังสือ	1

	<ul style="list-style-type: none"> - Techniques for observing the breath in Vipassana meditation. - Vocabulary: Terms related to breathing, awareness, and concentration. - Practice: Guiding a simple breath observation meditation in English. 	<p>แสดงความคิดเห็น ฝึกปฏิบัติตาม และให้ปฏิบัติเอง ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>เอกสาร วิดีโอ แบบฝึกหัด</p>	
5	<p>Guiding a Full Meditation Session</p> <ul style="list-style-type: none"> - Combining all elements learned: breath observation, insight development - Practice: Students guide a full 20-minute Vipassana session in English. - Feedback and discussion on the guided sessions. 	<p>บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น ฝึกปฏิบัติตาม และให้ปฏิบัติเอง ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แบบฝึกหัด</p>	1
6	Post-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที

3.4 บททดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test)

Pre-test

Part 1: Vocabulary Matching (5 points)

จับคู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิปัสสนากรรมฐานกับความหมายในภาษาไทย:

1. Mindfulness	a) ความไม่เที่ยง
2. Insight	b) การเจริญสติ
3. Concentration	c) สมาธิ
4. Impermanence	d) ปัญญาเห็นแจ้ง
5. Meditation posture	e) อิริยาบถในการนั่งสมาธิ

เฉลย:

1. Mindfulness	b) การเจริญสติ
2. Insight	d) ปัญญาเห็นแจ้ง
3. Concentration	c) สมาธิ
4. Impermanence	a) ความไม่เที่ยง
5. Meditation posture	e) อริยาบถในการนั่งสมาธิ

Part 2: Multiple Choice Questions (5 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. What is the primary focus of Vipassana meditation?
 - a) Concentrating on a single object
 - b) Developing insight into the true nature of reality
 - c) Chanting mantras
 - d) Physical relaxation
2. Which of the following is not a key element of mindfulness practice in Vipassana?
 - a) Observing thoughts without judgment
 - b) Focusing on the breath
 - c) Suppressing emotions
 - d) Noting bodily sensations
3. What does the term "Anicca" refer to in the context of Vipassana meditation?
 - a) The mind's tendency to wander
 - b) The concept of non-self
 - c) The impermanent nature of all things
 - d) The practice of loving-kindness
4. In Vipassana, what is the purpose of observing the breath?
 - a) To control the breathing pattern
 - b) To induce a state of deep sleep
 - c) To develop mindfulness and awareness of the present moment

- d) To count the number of breaths per minute
5. Which of the following is a recommended posture for sitting meditation?
- a) Lying flat on the back
 - b) Cross-legged on the floor
 - c) Standing with arms raised
 - d) Walking in circles

เฉลย:

1. b) Developing insight into the true nature of reality
2. c) Suppressing emotions
3. c) The impermanent nature of all things
4. c) To develop mindfulness and awareness of the present moment
5. b) Cross-legged on the floor

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

จงเลือกตอบคำถามต่อไปนี้มาเพียง 2 ข้อ เป็นภาษาอังกฤษ:

1. What are the benefits of practicing Vipassana meditation?
2. How does mindfulness help in developing insight?
3. Explain the significance of observing the impermanent nature of thoughts and sensations.

เฉลย:

1. **Benefits of practicing Vipassana meditation:** It helps in developing mindfulness, reduces stress, increases self-awareness, enhances emotional regulation, and cultivates insight into the nature of reality, leading to liberation from suffering.
2. **How mindfulness helps in developing insight:** Mindfulness allows for non-judgmental awareness of the present moment, helping one observe the true nature of phenomena, such as impermanence, suffering, and non-self, which are key to gaining insight.
3. **Significance of observing the impermanent nature of thoughts and sensations:** Observing impermanence helps in detaching from attachments, reducing suffering,

and fostering a deeper understanding that all phenomena arise and pass away, leading to liberation from craving and clinging.

Part 4: Translation Exercise (10 points)

แปลข้อความต่อไปนี้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเลือกทำมาเพียง 2 ข้อ:

1. การฝึกวิปัสสนากรรมฐานช่วยให้เราเห็นความเป็นจริงของสังขารและจิตใจ
2. สติเป็นเครื่องมือสำคัญในการเจริญปัญญาในวิปัสสนากรรมฐาน
3. การฝึกสมาธิช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจและลดความเครียด
4. การพิจารณาถึงความไม่เที่ยงของสังขารช่วยให้เราปล่อยวางจากความยึดมั่นถือมั่น

เฉลย:

1. Vipassana meditation practice helps us to see the truth of impermanence and the mind.
2. Mindfulness is an important tool in cultivating wisdom in Vipassana meditation.
3. Meditation practice helps to strengthen mental stability and reduce stress.
4. Contemplating the impermanence of phenomena helps us let go of attachment and clinging.

Post-test

Part 1: Vocabulary Matching (5 points)

จับคู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิปัสสนากรรมฐานกับความหมายในภาษาไทย:

1. Equanimity	a) การพิจารณา
2. Mental formations	b) อนัตตา
3. Clarity	c) อุเบกขา
4. Non-self	d) สังขาร
5. Contemplation	e) ความชัดเจน

เฉลย:

1. Equanimity	c) อุเบกขา

2. Mental formations	d) สังขาร
3. Clarity	e) ความชัดเจน
4. Non-self	b) อนัตตา
5. Contemplation	a) การพิจารณา

Part 2: Multiple Choice Questions (5 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. Which of the following describes the concept of "Anatta" in Vipassana meditation?
 - a) The nature of suffering
 - b) The impermanence of all things
 - c) The absence of a permanent self
 - d) The process of purification
2. How is "equanimity" developed through Vipassana meditation?
 - a) By avoiding unpleasant sensations
 - b) By accepting all experiences without attachment or aversion
 - c) By focusing on positive thoughts
 - d) By chanting specific mantras
3. What is the purpose of noting mental formations during meditation?
 - a) To control the mind
 - b) To identify and release mental patterns
 - c) To achieve deep concentration
 - d) To focus on physical sensations
4. In Vipassana, what does observing "Dukkha" lead to?
 - a) Increased suffering
 - b) Greater attachment to worldly pleasures
 - c) Understanding the nature of suffering and the path to liberation
 - d) Temporary relief from stress
5. What is the significance of practicing mindfulness of breathing?
 - a) To eliminate thoughts

- b) To achieve a trance state
- c) To maintain awareness of the present moment
- d) To improve physical health

เฉลย:

1. c) The absence of a permanent self
2. b) By accepting all experiences without attachment or aversion
3. b) To identify and release mental patterns
4. c) Understanding the nature of suffering and the path to liberation
5. c) To maintain awareness of the present moment

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

ตอบคำถามต่อไปนี้มา 2 ข้อ เป็นภาษาอังกฤษ:

1. How does Vipassana meditation help in understanding the nature of suffering?
2. What is the role of "Anatta" in developing insight during meditation?
3. Describe the practice of mindfulness of breathing and its importance.

เฉลย:

1. Vipassana meditation helps in understanding the nature of suffering by allowing practitioners to observe their sensations and mental states, revealing the impermanence, unsatisfactory nature, and non-self of experiences, leading to insight into suffering.
2. "Anatta" (non-self) plays a crucial role in developing insight during meditation by helping practitioners understand that there is no permanent, unchanging self, which reduces attachment and leads to the cessation of suffering.
3. The practice of mindfulness of breathing involves focusing attention on the breath, observing its natural rhythm. It helps cultivate concentration, awareness, and calmness, and is essential for developing deeper insight during meditation.

Part 4: Translation Exercise (10 points)

แปลข้อความต่อไปนี้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเลือกทำ 2 ข้อ:

1. อุเบกขาเป็นภาวะของจิตที่ไม่หวั่นไหวต่อสุขหรือทุกข์
2. การพิจารณาอนัตตาช่วยให้เราปลดปล่อยจากความยึดมั่นในตัวตน
3. ความชัดเจนในการเจริญสติเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาปัญญา
4. การฝึกสมาธิช่วยสร้างความสงบในจิตใจและความเข้าใจในธรรมชาติของจิต

เฉลย:

1. Upekkhā is a state of mind that is unaffected by pleasure or pain.
2. Contemplating non-self helps free us from attachment to the notion of self.
3. Clarity in practicing mindfulness is crucial in developing wisdom.
4. Meditation practice helps cultivate calmness in the mind and understanding of the nature of the mind.

4. บทบาทของพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย

(The role of Monks and Thai Traditions, Culture, and Society)

4.1 รายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้พระธรรมวิทยกรมีความเข้าใจอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม และสังคมไทย หลักสูตรนี้จะสำรวจพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ การปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และโครงสร้างทางสังคมของประเทศไทย โดยเน้นบทบาทของพุทธศาสนาและพระสงฆ์ ผู้เรียนยังจะได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารแนวคิดเหล่านี้เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Course Description

This course is designed to provide Buddhist preachers with a comprehensive understanding of Thai traditions, culture, and society. The course will explore the historical background, key cultural practices, and social structures of Thailand, with a focus on the role of Buddhism and the monastic community. Students will also learn how to communicate these concepts effectively in English.

4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อจบหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ

1. เข้าใจและอธิบายประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม และโครงสร้างทางสังคมของไทยได้
2. อภิปรายเกี่ยวกับบทบาทของพุทธศาสนาและพระสงฆ์ในสังคมไทยได้
3. สื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติทางวัฒนธรรมและบรรทัดฐานทางสังคมของไทยเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เตรียมและนำเสนอเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยแก่ผู้ฟังที่พูดภาษาอังกฤษได้

Course Objective

By the end of this course, students will be able to:

1. Understand and explain key aspects of Thai traditions, culture, and social structures.
2. Discuss the role of Buddhism and monks in Thai society.
3. Communicate effectively about Thai cultural practices and social norms in English.
4. Prepare and deliver presentations or talks on Thai culture to English-speaking audiences.

4.3 เนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้ (Course Content and Plans)

ชั่วโมงที่	เนื้อหา	วิธีการ/กิจกรรม	สื่อการสอน	ชั่วโมง
1	Pre-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที
2	Introduction to Thai Culture and Society - Overview of Thai history and its influence on culture. - Key elements of Thai culture: respect for elders, social hierarchy, and collectivism. - Practice: Introducing basic concepts of Thai culture in English.	บรรยาย ถามตอบ ฝึกปฏิบัติ ทำแบบฝึกหัด	หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด	1
3	Thai Traditions and Festivals	บรรยาย	หนังสือ	1

	<ul style="list-style-type: none"> - Exploration of major Thai festivals: Songkran, Loy Krathong, and Visakha Bucha. - The significance of these festivals in Thai culture and religion. - Vocabulary: Key terms related to Thai festivals. - Practice: Describing Thai festivals and their significance in English. 	<p>ถามตอบ ฝึกปฏิบัติ ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	
4	<p>Buddhism in Thai Society</p> <ul style="list-style-type: none"> - The historical development of Buddhism in Thailand. - The role of the Sangha (monastic community) in Thai society. - Vocabulary: Terms related to Buddhist practices and institutions. - Practice: Explaining the relationship between Buddhism and Thai culture in English. 	<p>บรรยาย ถามตอบ ฝึกปฏิบัติ ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	1
5	<p>Monastic Life and the Role of Monks in Thai Society</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daily life of monks in Thailand. - The social and religious responsibilities of monks. 	<p>บรรยาย ถามตอบ ฝึกปฏิบัติ ทำแบบฝึกหัด</p>	<p>หนังสือ เอกสาร วิดีโอ เทปเสียง แบบฝึกหัด</p>	1

	<p>Thai Social Structure and Family Life</p> <ul style="list-style-type: none"> - The structure of Thai families and social units. - The concept of “Bun Khun” (Gratitude to Parents) and its role in Thai society. - Vocabulary: Terms related to family, social roles, and responsibilities. - Practice: Describing the life of a Thai monk in English. - Practice: Discussing family values and social structures in English. 			
6	Post-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที

4.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test)

Pre-test

Part 1: Vocabulary Matching (5 points)

จับคู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษกับความหมายที่ถูกต้องในภาษาไทย:

1. Merit-making	a) ลำดับชั้นทางสังคม
2. Social hierarchy	b) การทำบุญ
3. Filial piety	c) ความกตัญญู
4. Ordination ceremony	d) งานวัด
5. Temple fair	e) การบวช

เฉลย:

1. Merit-making	b) การทำบุญ
2. Social hierarchy	a) ลำดับชั้นทางสังคม
3. Filial piety	c) ความกตัญญู

4. Ordination ceremony e) การบวช
5. Temple fair – d) งานวัด

Part 2: Multiple Choice Questions (5 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. Which festival in Thailand is known as the Thai New Year?
 - a) Loy Krathong
 - b) Songkran
 - c) Visakha Bucha
 - d) Magha Puja
2. What is the main purpose of making merit in Thai culture?
 - a) To receive blessings from elders
 - b) To accumulate good karma
 - c) To celebrate the end of the year
 - d) To show respect to ancestors
3. What does "Bun Khun" refer to in Thai society?
 - a) A religious ceremony
 - b) Social harmony
 - c) Gratitude to parents
 - d) Respect for monks
4. Which of the following is a common Thai Buddhist ritual?
 - a) Lighting incense at the temple
 - b) Playing traditional music
 - c) Dancing during festivals
 - d) Cooking special dishes
5. What is the significance of a temple fair in Thai culture?
 - a) It marks the end of the monsoon season.
 - b) It is a gathering for community worship.
 - c) It is a social and religious event for making merit.

d) It is a ceremony for ordaining new monks.

เฉลย:

1. b) Songkran
2. b) To accumulate good karma
3. c) Gratitude to parents
4. a) Lighting incense at the temple
5. c) It is a social and religious event for making merit.

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

ตอบคำถามต่อไปนี้เป็นภาษาอังกฤษเลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. What is the importance of the Songkran festival in Thai culture?
2. How do monks contribute to Thai society?
3. Explain the role of family in Thai social structure.

เฉลย:

1. It marks the Thai New Year and is a time for family reunions, paying respect to elders, and making merit.
2. They teach Buddhism, provide moral guidance, and lead religious ceremonies.
3. Family is the core unit of Thai society, providing emotional, financial, and social support.

Part 4: Translation Exercise (10 points)

แปลข้อความต่อไปนี้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. การทำบุญถือเป็นการสร้างกุศลและเพิ่มพูนความสุขในชีวิต
2. พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ธรรมะและรักษาวัฒนธรรมไทย
3. เทศกาลลอยกระทงเป็นเทศกาลที่ผู้คนขอขมาต่อพระแม่คงคา
4. สังคมไทยมีลำดับชั้นทางสังคมที่ชัดเจนซึ่งแสดงออกในความเคารพผู้ใหญ่

เฉลย:

1. Making merit is considered a way to generate good karma and increase happiness in life.
2. Monks play an important role in spreading the Dhamma and preserving Thai culture.
3. The Loy Krathong Festival is a celebration where people express their apologies to the Goddess of the River.
4. Thai society has a clear social hierarchy, which is reflected in the respect shown toward elders.

Post-test**Part 1: Vocabulary Matching (5 points)**

จับคู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษกับความหมายที่ถูกต้องในภาษาไทย:

1. Karma	a) กรรม
2. Gratitude	b) การเคารพ
3. Mindfulness	c) ความกตัญญู
4. Ritual	d) พิธีกรรม
5. Respect	e) สติ

เฉลย:

1. Karma	a) กรรม
2. Gratitude	c) ความกตัญญู
3. Mindfulness	e) สติ
4. Ritual	d) พิธีกรรม
5. Respect	b) การเคารพ

Part 2: Multiple Choice Questions (5 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. What is the purpose of an ordination ceremony in Thai Buddhism?

- a) To celebrate a harvest
- b) To make merit for ancestors

- c) To initiate a person into the monastic life
- d) To honor the king

2. Which of the following is a key element of Thai social hierarchy?

- a) Equality among all individuals
- b) Respect for elders and superiors
- c) Encouraging independence
- d) Prioritizing personal achievements

3. What is the significance of the Loy Krathong festival?

- a) To mark the start of the Buddhist Lent
- b) To honor the river goddess and ask for forgiveness
- c) To celebrate the Thai New Year
- d) To commemorate the birth of the Buddha

4. In Thai culture, what is the main reason for making offerings to monks?

- a) To ensure a good harvest
- b) To accumulate merit and good karma
- c) To celebrate family events
- d) To show off wealth

5. Which of the following best describes the practice of "Metta Bhavana"?

- a) Cultivating loving-kindness
- b) Performing daily rituals
- c) Observing silence
- d) Practicing mindful breathing

ឆ្លើយ:

1. c) To initiate a person into the monastic life
2. b) Respect for elders and superiors
3. b) To honor the river goddess and ask for forgiveness

4. b) To accumulate merit and good karma
5. a) Cultivating loving-kindness

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

ตอบคำถามต่อไปนี้เป็นภาษาอังกฤษเลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. Describe how Thai monks influence the community.
2. What is the cultural significance of "Bun Khun" in Thai families?
3. Explain how Thai festivals reflect the Buddhist beliefs of the people.

เฉลย:

1. Thai monks influence the community by teaching moral values, leading religious ceremonies, and providing spiritual guidance.
2. "Bun Khun" shows gratitude and respect to parents and elders, reflecting the importance of family and moral duty.
3. Thai festivals often involve temple activities, merit-making, and honoring the Buddha, showing the deep connection between culture and Buddhist beliefs.

Part 4: Translation Exercise (10 points)

แปลข้อความต่อไปนี้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. ประเพณีการบวชเป็นการแสดงความเคารพต่อพ่อแม่และเป็นโอกาสสำคัญในชีวิตของชายไทย
2. เทศกาลสงกรานต์เป็นเวลาที่ครอบครัวจะได้พบปะและทำบุญร่วมกัน
3. พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาและการรักษาวัฒนธรรมไทย
4. สติปัฏฐานเป็นการฝึกสมาธิเพื่อความรู้แจ้งในสังขารธรรม

เฉลย:

1. The ordination tradition is a way to show respect to parents and is an important milestone in the life of a Thai man.
2. The Songkran festival is a time for families to gather and make merit together.
3. Monks play an important role in spreading religion and preserving Thai culture.
4. The Satipatthana is a meditation practice aimed at gaining insight into the truth of reality.

5. ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย

(History and changing of Buddhism in India and Thai)

5.1 รายละเอียดรายวิชา (Course Description)

ประวัติศาสตร์และพัฒนาการของพุทธศาสนาตั้งแต่ต้นกำเนิดในอินเดียจนถึงการเผยแผ่และการยอมรับในดินแดนไทย โดยเน้นการเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญและการวิเคราะห์บทบาทของพุทธศาสนาในแต่ละยุคสมัย กำเนิดของพุทธศาสนาในอินเดียตั้งแต่การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า การแสดงปฐมเทศนา และการก่อตั้งพระสงฆ์ การเผยแผ่พุทธศาสนาในอินเดียและเอเชีย บทบาทของพระเจ้าอโศกมหาราช การส่งสมณทูต และการขยายตัวของพุทธศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พุทธศาสนาในดินแดนไทยตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ การรับเอาพุทธศาสนาเถรวาทมาใช้ และการพัฒนาพุทธศาสนาในแต่ละยุค บทบาทของพุทธศาสนาในสังคมไทย การส่งเสริมพุทธศาสนาโดยพระมหากษัตริย์ไทย และบทบาทของพุทธศาสนาในการพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน

5.2 วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objectives)

1. ผู้เรียนสามารถอธิบายประวัติศาสตร์พุทธศาสนาจากอินเดียสู่ไทยได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาของพุทธศาสนาในแต่ละยุคได้
3. ผู้เรียนมีความเข้าใจในสำคัญของพุทธศาสนาต่อสังคมไทยและสามารถนำธรรมะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.3 เนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้ (Course Content and Plans)

ชั่วโมงที่	เนื้อหา	วิธีการ/กิจกรรม	สื่อการสอน	ชั่วโมง
1	Pre-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที
2	การเกิดขึ้นของพุทธศาสนาในอินเดีย - กำเนิดของเจ้าชายสิทธัตถะ และการตรัสรู้ - การเผยแผ่ธรรมะครั้งแรกและพระสาวกสำคัญ	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แผนที่ แบบฝึกหัด	1
3	การเผยแผ่พุทธศาสนาสู่ดินแดนต่างๆ - พุทธศาสนาสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชและการส่งสมณทูต - การเผยแผ่พุทธศาสนาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แผนที่ แบบฝึกหัด	1
4	พุทธศาสนาในดินแดนไทย - พุทธศาสนาในยุคก่อนสุโขทัย - พุทธศาสนาในยุคสุโขทัยและอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย - พุทธศาสนาในยุคอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แผนที่ แบบฝึกหัด	1
5	บทบาทของพุทธศาสนาในสังคมไทย - พุทธศาสนากับสังคมไทยปัจจุบันและการประยุกต์ใช้ธรรมะในชีวิตประจำวัน	บรรยาย ถามตอบ แสดงความคิดเห็น อภิปรายกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด	PPT หนังสือ เอกสาร วิดีโอ แผนที่ แบบฝึกหัด	1
6	Post-test	ทำแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	30 นาที

5.4 บททดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test)

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

Part 1: Multiple Choice Questions (10 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. เจ้าชายสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าเมื่ออายุเท่าไร?
 - a) 29 ปี
 - b) 35 ปี
 - c) 45 ปี
 - d) 50 ปี
2. พระพุทธศาสนาถูกเผยแผ่สู่ดินแดนไทยครั้งแรกในสมัยใด?
 - a) สมัยกรุงศรีอยุธยา
 - b) สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
 - c) สมัยสุโขทัย
 - d) สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
3. พระเจ้าอโศกมหาราชมีบทบาทสำคัญอย่างไรในประวัติศาสตร์พุทธศาสนา?
 - a) เป็นผู้ก่อตั้งกรุงศรีอยุธยา
 - b) เป็นผู้สร้างสถูปพระธาตุ
 - c) เป็นผู้เผยแผ่พุทธศาสนาไปยังดินแดนต่างๆ
 - d) เป็นผู้เริ่มต้นการศึกษาพระไตรปิฎก
4. การเผยแผ่พุทธศาสนาไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดขึ้นในสมัยใด?
 - a) สมัยกรุงสุโขทัย
 - b) สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
 - c) สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
 - d) สมัยพุทธกาล
5. พุทธศาสนาในยุคสุโขทัยมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทยอย่างไร?
 - a) การแต่งกายของชาวไทย
 - b) การก่อสร้างวัดและเจดีย์
 - c) การตั้งกฎเกณฑ์ในการปกครอง
 - d) การประพันธ์วรรณกรรมไทย

เฉลย:

1. a) 29 ปี
2. c) สมัยสุโขทัย
3. c) เป็นผู้เผยแผ่พุทธศาสนาไปยังดินแดนต่างๆ
4. c) สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช
5. b) การก่อสร้างวัดและเจดีย์

Part 2: True or False (10 points)

ตัดสินว่าข้อความต่อไปนี้ถูกหรือผิด:

1. พระเจ้าอโศกมหาราชเป็นผู้ที่ทำให้พุทธศาสนาแพร่หลายไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (True/False)
2. พระพุทธศาสนาในไทยมีต้นกำเนิดจากพุทธศาสนาเถรวาทที่มาจากอินเดีย (True/False)
3. การสร้างสอุปพระธาตุเป็นการแสดงถึงความเชื่อในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด (True/False)
4. ในสมัยอยุธยา พุทธศาสนาได้รับการสนับสนุนจากกษัตริย์อย่างแข็งขัน (True/False)
5. วัดพระธาตุหริภุญชัยเป็นตัวอย่างหนึ่งของสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย (True/False)

เฉลย:

1. True
2. True
3. True
4. True
5. False

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

ตอบคำถามต่อไปนี้เลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. อธิบายบทบาทของพระเจ้าอโศกมหาราชในการเผยแผ่พุทธศาสนา
2. สรุปรูปการเปลี่ยนแปลงของพุทธศาสนาจากอินเดียถึงไทยในยุคต่าง ๆ

3. พุทธศาสนามีบทบาทอย่างไรในสังคมไทยยุคปัจจุบัน?

เฉลย:

1. บทบาทของพระเจ้าอโศกมหาราชในการเผยแผ่พุทธศาสนา: พระเจ้าอโศกมหาราชทรงเป็นผู้นำที่สำคัญในการเผยแผ่พุทธศาสนา โดยส่งพระสงฆ์ไปเผยแผ่ทั่วทั้งอาณาจักรและนอกอาณาจักร เช่น ในเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแอฟริกาเหนือ พร้อมทั้งทรงสนับสนุนการสร้างstupaเจดีย์และการเขียนจารึกธรรม
2. การเปลี่ยนแปลงของพุทธศาสนาจากอินเดียถึงไทยในยุคต่าง ๆ: พุทธศาสนาถูกเผยแผ่จากอินเดียมาที่ไทยผ่านเส้นทางการค้าหรือการทูตในหลายยุค เริ่มจากการเผยแผ่ในช่วงสมัยทวารวดี (พุทธศาสนานิกายเถรวาท) และหลังจากนั้นในยุคสุโขทัยและอยุธยา การนำเสนอพุทธศาสนาในไทยได้รับการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. พุทธศาสนามีบทบาทอย่างไรในสังคมไทยยุคปัจจุบัน: พุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทย ทั้งในการเสริมสร้างจิตใจ การส่งเสริมศีลธรรม การให้คำปรึกษาในเรื่องปัญหาชีวิต และเป็นแหล่งแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

ทดสอบหลังการเรียนการสอน (Post-test)

Part 1: Multiple Choice Questions (10 points)

เลือกคำตอบที่ถูกต้อง:

1. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่สถานที่ใด?
 - a) ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
 - b) ต้นโพธิ์พุทธคยา
 - c) สวนลุมพินี
 - d) เขาคิชฌกูฏ
2. พระเจ้าอโศกมหาราชทรงทำอย่างไรเพื่อเผยแผ่พุทธศาสนา?
 - a) ส่งสมณทูตไปยังดินแดนต่าง ๆ
 - b) สร้างวัดในทุกหมู่บ้าน
 - c) เริ่มต้นการบันทึกพระไตรปิฎก

- d) ก่อตั้งสังฆทาน
3. พุทธศาสนาในสมัยสุโขทัยได้รับอิทธิพลจากประเทศใดมากที่สุด?
- อินเดีย
 - ลังกา
 - พม่า
 - จีน
4. พุทธศาสนาในไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในสมัยรัตนโกสินทร์?
- มีการแปลพระไตรปิฎกเป็นภาษาลาว
 - การสร้างวัดในทุกอำเภอ
 - พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในการส่งเสริมพุทธศาสนา
 - การเผยแพร่พุทธศาสนาไปยังยุโรป
5. การตั้งคณะสงฆ์ในสมัยรัตนโกสินทร์มีความสำคัญอย่างไร?
- การกำหนดข้อกำหนดการบวช
 - การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์
 - การสร้างวัดพุทธในต่างประเทศ
 - การพัฒนาพระไตรปิฎกใหม่

เฉลย:

- b) ต้นโพธิ์พุทธคยา
- a) ส่งสมณทูตไปยังดินแดนต่าง ๆ
- b) ลังกา
- c) พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในการส่งเสริมพุทธศาสนา
- b) การจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์

Part 2: True or False (10 points)

ตัดสินว่าข้อความต่อไปนี้ถูกหรือผิด:

- พุทธศาสนาเถรวาทเป็นนิกายหลักในประเทศไทย (True/False)
- วัดพระแก้วไม่ได้เป็นตัวอย่างหนึ่งของสถาปัตยกรรมพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ (True/False)

3. พุทธศาสนาในสมัยอยุธยาได้รับอิทธิพลจากศาสนาฮินดู (True/False)
4. การเผยแผ่พุทธศาสนาไปยังลังกาไม่ทำให้เกิดนิกายใหม่ในพุทธศาสนา (True/False)
5. พระพุทธรูปในสมัยสุโขทัยมักมีลักษณะที่เรียบง่ายและสงบเงียบ (True/False)

เฉลย:

1. True
2. False
3. True
4. False
5. True

Part 3: Short Answer Questions (10 points)

ตอบคำถามต่อไปนี้เลือกทำเพียง 2 ข้อ:

1. อธิบายการเผยแผ่พุทธศาสนาจากอินเดียถึงไทย?
2. พุทธศาสนาเถรวาทมีความสำคัญอย่างไรต่อสังคมไทย?
3. เปรียบเทียบพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัยและอยุธยา

เฉลย:

1. พุทธศาสนาเริ่มเผยแผ่จากอินเดียสู่ไทยผ่านทางการค้าขายและการติดต่อกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยพุทธศาสนานิกายเถรวาทถูกนำเข้ามาในช่วงสมัยทวารวดีและสุโขทัยในศตวรรษที่ 13 ผ่านทางการเดินทางของพระสงฆ์จากศรีลังกาและพ่อค้าชาวอินเดีย
2. พุทธศาสนาเถรวาทมีบทบาทสำคัญในสังคมไทยทั้งในด้านจิตวิญญาณและวัฒนธรรม โดยเป็นแหล่งความรู้ทางจริยธรรมและวิถีชีวิต ส่งเสริมให้เกิดการรักษาศิลปะและทำความดีในชีวิตประจำวัน
3. สมัยสุโขทัย: พุทธศาสนาในช่วงสุโขทัยเน้นการเผยแผ่และการพัฒนาโดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและสืบทอดความรู้ และ สมัยอยุธยา:

พุทธศาสนาในสมัยอยุธยามีความเข้มแข็งและถูกสนับสนุนโดยราชวงศ์ มีการสร้างวัดและพัฒนาสถาบันการศึกษาให้โดดเด่นและมีอิทธิพลในด้านการศึกษาและการปกครอง

การวัดและประเมินผล

การประเมินก่อนเรียน : เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

การประเมินระหว่างเรียน : ผ่านการอภิปราย การทำงานกลุ่ม และการตอบคำถาม

การประเมินหลังเรียน : เพื่อวัดความเข้าใจของผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบแล้ว

การประเมินงานกลุ่ม : ผ่านการนำเสนอและอภิปรายกลุ่ม

9. การประเมินผลการฝึกอบรม

1. กิจกรรมการอบรมมีลักษณะการบูรณาการระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. อภิปราย ซักถาม และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
3. สอบวัดผลความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แก่ชาวต่างชาติได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ภาคผนวก - ค

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ
ของพระธรรมวิฑยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรม
สำหรับชาวต่างชาติ

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ
ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ
[ข้อสอบก่อนเรียน: Pre-Test]

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 50 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน รวม 100 คะแนนเต็ม
2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดสำหรับแต่ละข้อเพียง 1 ข้อเท่านั้น

1. ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร

(Basic English for Buddhist Monks)

1. How do you say "วัด" in English?

- a) Shrine
- b) Mosque
- c) Church
- d) Temple

2. The word "Pali" refers to:

- a) A religious ceremony
- b) A Buddhist monk
- c) A type of meditation
- d) A type of meditation

3. What is the English word for "การตรัสรู้"?

- a) Salvation
- b) Enlightenment
- c) Ascension
- d) Liberation

4. Which of the following is the English equivalent of "ศีล"?

- a) Morality
- b) Compassion
- c) Mindfulness
- d) Wisdom

5. What is the correct English term for "มรรค"?

- a) The Law
- b) The Truth
- c) The Path
- d) The Faith

6. How would you say "ทำบุญ" in English?

- a) Making merit
- b) Giving alms
- c) Reciting prayers
- d) Observing precepts

7. What is the English translation for "ทุกข์"?

- a) Liberation
- b) Happiness
- c) Contentment
- d) Suffering

8. The English word for "วิปัสสนา" is:

- a) Concentration
- b) Insight Meditation
- c) Contemplation
- d) Reflection

9. What does "ปาฏิโมกข์" refer to in English?

- a) Monastic Code
- b) Ritual Chanting
- c) Meditation Technique
- d) Buddhist Scripture

10. The term "สังฆทาน" is best translated as:

- a) Ritual Offering
- b) Merit-making
- c) Offering to the Sangha
- d) Sacred Chanting

2. ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

(English Dhamma Studies for Buddhist Monks)

11. Which of the following is a key practice in Vipassana meditation?

- a) Chanting mantras
- b) Observing the breath
- c) Offering alms
- d) Reciting sutras

12. What does the term "Anicca" refer to?

- a) Non-self
- b) Suffering
- c) Impermanence
- d) Enlightenment

13. The Eightfold Path is divided into three main categories. Which of the following is not one of them?

- a) Sila (Morality)
- b) Karuna (Compassion)
- c) Samadhi (Concentration)
- d) Panna (Wisdom)

14. Which of the following is the Pali term for "Right Speech"?

- a) Sammakammanta
- b) Sammavayama
- c) Sammavaca
- d) Sammasamadhi

15. What is the main focus of the practice of "Metta"?

- a) Loving-kindness
- b) Renunciation
- c) Mindfulness
- d) Insight

16. The term "Dukkha" is best translated as:

- a) Rebirth
- b) Suffering
- c) Joy
- d) Emptiness

17. What is the primary purpose of observing the Five Precepts?

- a) To accumulate merit
- b) To gain wealth
- c) To purify the mind
- d) To attain Nibbana

18. Which of the following is a characteristic of "Nibbana"?

- a) Rebirth
- b) Impermanence
- c) Ultimate peace
- d) Suffering

19. The "Vinaya" is concerned with:

- a) Meditation practices
- b) Ethical conduct and discipline
- c. The cycle of birth and death
- d) The teachings of the Buddha

20. "Karuna" in Buddhism means:

- a) Wisdom
- b) Compassion
- c) Detachment
- d) Joy

3.วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

21. What is the primary object of observation in Vipassana meditation?

- a) A mantra
- b) A visual image
- c) The breath
- d) A candle flame

22. Which of the following is a key characteristic of Vipassana meditation?

- a) Focused concentration
- b) Insight into the nature of reality
- c) Repetition of a phrase
- d) Visualization

23. What is the recommended posture for practicing Vipassana meditation?

- a) Standing with eyes closed
- b) Lying down
- c) Walking slowly
- d) Sitting with a straight back

24. How should one respond to distractions during Vipassana meditation?

- a) Focus on them until they go away
- b) Acknowledge them and gently return to the object of meditation
- c) Stop meditating and start over later
- d) Ignore them completely

25. What is the role of mindfulness in Vipassana meditation?

- a) To observe experiences without attachment or aversion
- b) To recite sacred texts
- c) To control thoughts
- d) To visualize peaceful images

26. During Vipassana meditation, what should be the focus when experiencing physical sensations?

- a) hanging posture immediately
- b) Avoiding discomfort
- c) Observing the sensation without reacting to it
- d) Ignoring the sensation

27. What is the significance of observing "Vedana" in Vipassana meditation?

- a) To cultivate loving-kindness
- b) To understand the impermanent nature of sensations
- c) To achieve deep relaxation
- d) To develop concentration

28. In guiding a Vipassana session, what should the teacher encourage students to focus on?

- a) Reciting a mantra
- b) Imagining a peaceful scene
- c) Observing the rise and fall of the abdomen with the breath
- d) Concentrating on a fixed point

29. What is the ultimate realization that Vipassana meditation aims to achieve?

- a) Mastery over physical sensations
- b) Insight into the nature of impermanence, suffering, and non-self
- c) Control over external events
- d) Attainment of psychic powers

30. What is the role of "Panna" in Vipassana practice?

- a) Wisdom that arises from direct experiential insight
- b) Mental concentration on a single object
- c) Physical flexibility
- d) Chanting sacred texts

4. บทบาทของพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย

(The role of Monks and Thai Traditions, Culture, and Society)

31. What is the primary role of Buddhist monks in Thai society?

- a) Managing businesses
- b) Providing spiritual guidance and education
- c) Engaging in political activities
- d) Entertaining the public

32. How does Thai society view the temporary ordination of young men as monks?

- a) As an opportunity for spiritual development and merit-making
- b) As a compulsory act for all men
- c) As a sign of social status
- d) As a form of punishment

33. The Thai festival of "Visakha Bucha" commemorates:

- a) The arrival of Buddhism in Thailand
- b) The ordination of monks
- c) The first sermon of the Buddha
- d) The birth, enlightenment, and passing of the Buddha

34. Which of the following is a common cultural practice involving monks in Thai funerals?

- a) Monks chant prayers and lead funeral rites
- b) Monks distribute food to the attendees
- c) Monks perform traditional dance
- d) Monks give sermons about health and wellness

35. What is the purpose of "Buddha images" in Thai temples?

- a) To serve as decorative art
- b) To sell as souvenirs
- c) To provide a focus for worship and meditation
- d) To record historical events

36. Which of the following is a key aspect of the relationship between monks and laypeople in Thailand?

- a) Laypeople are required to become monks at some point in their lives
- b) Monks depend on laypeople for material support, while laypeople seek spiritual guidance from monks

- c) Monks and laypeople compete for religious authority
- d) Monks and laypeople live completely independent lives

37. What is a common activity for monks during the "Rainy Season Retreat" (Vassa)?

- a) Organizing festivals
- b) Traveling to different temples
- c) Building new structures
- d) Staying in one place for intensive study and meditation

38. In Thai society, what is the significance of the "Buddhist Lent"?

- a) It commemorates the Buddha's first teaching
- b) It marks the beginning of the year
- c) It is a period of fasting and penance
- d) It is a time for monks to focus on meditation and study

39. What is the cultural significance of the "Wai" gesture in Thai society?

- a) It is a ritual chant
- b) It is a form of dance
- c) It is a traditional greeting and sign of respect
- d) It is a type of food offering

5. ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย

(History and changing of Buddhism in India and Thailand)

40. What role do monks play in the "House Blessing" ceremony in Thai culture?

- a) They perform the blessing rituals and chant protective verses
- b) They prepare food for the household
- c) They give sermons about domestic life
- d) They build the house

41. Who was the Indian emperor responsible for spreading Buddhism across Asia?

- a) Harshavardhana
- b) Ashoka the Great
- c) Akbar
- d) Chandragupta Maurya

42. The "Third Buddhist Council" was convened during the reign of which ruler?

- a) King Ashoka
- b) King Kanishka
- c) King Ajatashatru
- d) King Bimbisara

43. What is the significance of the "Mahaparinirvana" in Buddhist history?

- a) The Buddha's first teaching
- b) The Buddha's passing away
- c) The Buddha's attainment of enlightenment
- d) The Buddha's birth

44. When was Buddhism first introduced to Thailand?

- a) During the Sukhothai period
- b) During the Ayutthaya period
- c) During the Dvaravati period
- d) During the Lanna period

45. Which Thai king is credited with establishing Theravada Buddhism as the state religion?

- a) King Naresuan
- b) King Ramkhamhaeng
- c) King Anawrahta
- d) King Chulalongkorn

46. Which of the following is a significant pilgrimage site for Buddhists in Thailand?

- a) Wat Phra Kaew
- b) Wat Benchamabophit
- c) Wat Arun
- d) Phra Pathom Chedi

47. How did Buddhism primarily spread from India to Southeast Asia?

- a) Through migration of Indian people
- b) Through military conquest
- c) Through trade routes and missionary efforts
- d) Through forced conversion

48. Which of the following events marked the decline of Buddhism in India?

- a) The rise of Hindu reform movements
- b) The spread of Buddhism to Southeast Asia
- c) The conversion of Ashoka to Jainism
- d) The Islamic invasions and destruction of Buddhist monasteries

49. During which period did Buddhism reach its peak influence in Thailand?

- a) The Ayutthaya period
- b) The Dvaravati period
- c) The Sukhothai period
- d) The Rattanakosin period

50. Which Indian king sent missionaries, including his own son, to spread Buddhism in Sri Lanka?

- a) Harsha
- b) Bindusara
- c) Chandragupta
- d) Ashoka

Answers:

- 1.d) Temple
- 2.d) A sacred language in Buddhism
- 3.b) Enlightenment
- 4.a) Morality
- 5.c) The Path
- 6.a) Making merit
- 7.d) Suffering
- 8.b) Insight Meditation
- 9.a) Monastic Code
- 10.c) Offering to the Sangha
- 11.b) Observing the breath
- 12.c) Impermanence
- 13.b) Karuna (Compassion)
- 14.c) Sammavaca
- 15.a) Loving-kindness
- 16.b) Suffering
- 17.c) To purify the mind
- 18.c) Ultimate peace
- 19.b) Ethical conduct and discipline
- 20.b) Compassion
- 21.c) The breath
- 22.b) Insight into the nature of reality
- 23.d) Sitting with a straight back

- 24.b) Acknowledge them and gently return to the object of meditation
- 25.a) To observe experiences without attachment or aversion
- 26.c) Observing the sensation without reacting to it
- 27.b) To understand the impermanent nature of sensations
- 28.c) Observing the rise and fall of the abdomen with the breath
- 29.b) Insight into the nature of impermanence, suffering, and non-self
- 30.a) Wisdom that arises from direct experiential insight
- 31.b) Providing spiritual guidance and education
- 32.a) As an opportunity for spiritual development and merit-making
- 33.d) The birth, enlightenment, and passing of the Buddha
- 34.a) Monks chant prayers and lead funeral rites
- 35.c) To provide a focus for worship and meditation
- 36.b) Monks depend on laypeople for material support, while
laypeople seek spiritual guidance from monks
- 37.d) Staying in one place for intensive study and meditation
- 38.d) It is a time for monks to focus on meditation and study
- 39.c) It is a traditional greeting and sign of respect
- 40.a) They perform the blessing rituals and chant protective verses
- 41.b) Ashoka the Great
- 42.a) King Ashoka
- 43.a) During the Sukhothai period
- 44.b) The Buddha's passing away
- 45.b) King Ramkhamhaeng
- 46.d) Phra Pathom Chedi

47.c) Through trade routes and missionary efforts

48.d) The Islamic invasions and destruction of Buddhist monasteries

49.a) The Ayutthaya period

50.d) Ashoka

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์การสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ
ของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ

[ข้อสอบหลังเรียน: Post-Test]

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 50 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน รวม 100 คะแนนเต็ม
2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดสำหรับแต่ละข้อเพียง 1 ข้อเท่านั้น

1. ภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับพระธรรมวิทยากร

(Basic English for Buddhist Monks)

1. What is the correct English term for "มรรค"?

- a) The Truth
- b) The Path
- c) The Law
- d) The Faith

2. The word "Pali" refers to:

- a) A sacred language in Buddhism
- b) A Buddhist monk
- c) A type of meditation
- d) A religious ceremony

3. How would you say "ทำบุญ" in English?

- a) Reciting prayers
- b) Observing precepts
- c) Making merit
- d) Giving alms

4. What is the English translation for "ทุกข์"?
- a) Contentment
 - b) Liberation
 - c) Suffering
 - d) Happiness
5. The English word for "วิปัสสนา" is:
- a) Insight Meditation
 - b) Contemplation
 - c) Reflection
 - d) Concentration
6. What is the English word for "การตรัสรู้"?
- a) Ascension
 - b) Enlightenment
 - c) Liberation
 - d) Salvation
7. Which of the following is the English equivalent of "ศีล"?
- a) Morality
 - b) Wisdom
 - c) Mindfulness
 - d) Compassion
8. How do you say "วัด" in English?
- a) Mosque
 - b) Shrine
 - c) Temple
 - d) Church
9. What does "ภาวนาโมกข์" refer to in English?
- a) Meditation Technique

- b) Buddhist Scripture
- c) Ritual Chanting
- d) Monastic Code

10. The term "สังฆทาน" is best translated as:

- a) Sacred Chanting
- b) Offering to the Sangha
- c) Merit-making
- d) Ritual Offering

2. ธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

(English Dhamma Studies for Buddhist Monks)

11. Which of the following is a key practice in Vipassana meditation?

- a) Chanting mantras
- b) Reciting sutras
- c) Observing the breath
- d) Offering alms

12. What is the primary purpose of observing the Five Precepts?

- a) To accumulate merit
- b) To purify the mind
- c) To gain wealth
- d) To attain Nibbana

13. The "Vinaya" is concerned with:

- a) The teachings of the Buddha
- b) Ethical conduct and discipline
- c) The cycle of birth and death
- d) Meditation practices

14. The term "Dukkha" is best translated as:

- a) Rebirth

- b) Suffering
- c) Emptiness
- d) Joy

15. Which of the following is the Pali term for "Right Speech"?

- a) Sammavaca
- b) Sammakammanta
- c) Sammavayama
- d) Sammasamadhi

16. What does the term "Anicca" refer to?

- a) Non-self
- b) Impermanence
- c) Enlightenment
- d) Suffering

17. "Karuna" in Buddhism means:

- a) Compassion
- b) Wisdom
- c) Detachment
- d) Joy

18. Which of the following is a characteristic of "Nibbana"?

- a) Ultimate peace
- b) Rebirth
- c) Suffering
- d) Impermanence

19. The Eightfold Path is divided into three main categories. Which of the following is not one of them?

- a) Sila (Morality)
- b) Samadhi (Concentration)
- c) Karuna (Compassion)
- d) Panna (Wisdom)

20. What is the main focus of the practice of "Metta"?

- a) Insight

- b) Renunciation
- c) Loving-kindness
- d) Mindfulness

3. วิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐานเบื้องต้นภาคภาษาอังกฤษสำหรับพระธรรมวิทยากร

(Basic Vipassana Meditation in English for Buddhist Monks)

21. What is the primary object of observation in Vipassana meditation?

- a) A mantra
- b) A visual image
- c) The breath
- d) A candle flame

22. Which of the following is a key characteristic of Vipassana meditation?

- a) Insight into the nature of reality
- b) Visualization
- c) Focused concentration
- d) Repetition of a phrase

23. What is the recommended posture for practicing Vipassana meditation?

- a) Sitting with a straight back
- b) Walking slowly
- c) Lying down
- d) Standing with eyes closed

24. How should one respond to distractions during Vipassana meditation?

- a) Acknowledge them and gently return to the object of meditation
- b) Focus on them until they go away
- c) Ignore them completely
- d) Stop meditating and start over later

25. What is the role of mindfulness in Vipassana meditation?

- a) To observe experiences without attachment or aversion
- b) To recite sacred texts
- c) To control thoughts
- d) To visualize peaceful images

26. During Vipassana meditation, what should be the focus when experiencing physical sensations?

- a) Avoiding discomfort
- b) Observing the sensation without reacting to it
- c) Changing posture immediately
- d) Ignoring the sensation

27. What is the significance of observing "Vedana" in Vipassana meditation?

- a) To cultivate loving-kindness
- b) To develop concentration
- c) To understand the impermanent nature of sensations
- d) To achieve deep relaxation

28. In guiding a Vipassana session, what should the teacher encourage students to focus on?

- a) Concentrating on a fixed point
- b) Reciting a mantra
- c) Imagining a peaceful scene
- d) Observing the rise and fall of the abdomen with the breath

29. What is the ultimate realization that Vipassana meditation aims to achieve?

- a) Control over external events
- b) Mastery over physical sensations
- c) Insight into the nature of impermanence, suffering, and non-self
- d) Attainment of psychic powers

30. What is the role of "Panna" in Vipassana practice?

- a) Chanting sacred texts
- b) Physical flexibility
- c) Wisdom that arises from direct experiential insight
- d) Mental concentration on a single object

4. บทบาทขอพระสงฆ์กับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมไทย

(The role of Monks and Thai Traditions, Culture, and Society)

31. What is the primary role of Buddhist monks in Thai society?

- a) Engaging in political activities
- b) Entertaining the public

- c) Managing businesses
- d) Providing spiritual guidance and education

32. How does Thai society view the temporary ordination of young men as monks?

- a) As a form of punishment
- b) As an opportunity for spiritual development and merit-making
- c) As a sign of social status
- d) As a compulsory act for all men

33. The Thai festival of "Visakha Bucha" commemorates:

- a) The first sermon of the Buddha
- b) The ordination of monks
- c) The birth, enlightenment, and passing of the Buddha
- d) The arrival of Buddhism in Thailand

34. Which of the following is a common cultural practice involving monks in Thai funerals?

- a) Monks give sermons about health and wellness
- b) Monks chant prayers and lead funeral rites
- c) Monks perform traditional dance
- d) Monks distribute food to the attendees

35. What is the purpose of "Buddha images" in Thai temples?

- a) To serve as decorative art
- b) To sell as souvenirs
- c) To record historical events

d) To provide a focus for worship and meditation

36. Which of the following is a key aspect of the relationship between monks and laypeople in Thailand?

a) Monks depend on laypeople for material support, while laypeople seek spiritual guidance from monks

b) Monks and laypeople live completely independent lives

c) Laypeople are required to become monks at some point in their lives

d) Monks and laypeople compete for religious authority

37. What is a common activity for monks during the "Rainy Season Retreat" (Vassa)?

a) Traveling to different temples

b) Staying in one place for intensive study and meditation

c) Organizing festivals

d) Building new structures

38. In Thai society, what is the significance of the "Buddhist Lent"?

a) It marks the beginning of the year

b) It is a time for monks to focus on meditation and study

c) It is a period of fasting and penance

d) It commemorates the Buddha's first teaching

39. What is the cultural significance of the "Wai" gesture in Thai society?

a) It is a type of food offering

b) It is a form of dance

- c) It is a traditional greeting and sign of respect
- d) It is a ritual chant

5. ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการพุทธศาสนาในอินเดียและไทย

(History and changing of Buddhism in India and Thailand)

40. What role do monks play in the "House Blessing" ceremony in Thai culture?

- a) They prepare food for the household
- b) They give sermons about domestic life
- c) They build the house
- d) They perform the blessing rituals and chant protective verses

41. Who was the Indian emperor responsible for spreading Buddhism across Asia?

- a) Chandragupta Maurya
- b) Ashoka the Great
- c) Harshavardhana
- d) Akbar

42. The "Third Buddhist Council" was convened during the reign of which ruler?

- a) King Kanishka
- b) King Ashoka
- c) King Bimbisara
- d) King Ajatashatru

43. What is the significance of the "Mahaparinirvana" in Buddhist history?

- a) The Buddha's birth
- b) The Buddha's first teaching
- c) The Buddha's passing away
- d) The Buddha's attainment of enlightenment

44. When was Buddhism first introduced to Thailand?

- a) During the Ayutthaya period
- b) During the Sukhothai period
- c) During the Dvaravati period
- d) During the Lanna period

45. Which Thai king is credited with establishing Theravada Buddhism as the state religion?

- a) King Naresuan
- b) King Ramkhamhaeng
- c) King Anawrahta
- d) King Chulalongkorn

46. Which of the following is a significant pilgrimage site for Buddhists in Thailand?

- a) Wat Arun
- b) Phra Pathom Chedi
- c) Wat Phra Kaew
- d) Wat Benchamabophit

47. How did Buddhism primarily spread from India to Southeast Asia?

- a) Through trade routes and missionary efforts
- b) Through military conquest
- c) Through migration of Indian people
- d) Through forced conversion

48. Which of the following events marked the decline of Buddhism in India?

- a) The rise of Hindu reform movements
- b) The Islamic invasions and destruction of Buddhist monasteries
- c) The conversion of Ashoka to Jainism
- d) The spread of Buddhism to Southeast Asia

49. During which period did Buddhism reach its peak influence in Thailand?

- a) The Ayutthaya period
- b) The Sukhothai period
- c) The Rattanakosin period
- d) The Dvaravati period

50. Which Indian king sent missionaries, including his own son, to spread Buddhism in Sri Lanka?

- a) Ashoka
- b) Harsha
- c) Chandragupta
- d) Bindusara

Answers:

1. b) The Path
2. a) A sacred language in Buddhism
3. c) Making merit
4. c) Suffering
5. a) Insight Meditation
6. b) Enlightenment
7. a) Morality
8. c) Temple
9. d) Monastic Code
10. b) Offering to the Sangha
11. c) Observing the breath
12. b) To purify the mind
13. b) Ethical conduct and discipline
14. b) Suffering
15. a) Sammavaca
16. b) Impermanence
17. a) Compassion
18. a) Ultimate peace
19. c) Karuna (Compassion)
20. c) Loving-kindness

21. c) The breath
22. a) Insight into the nature of reality
23. a) Sitting with a straight back
24. a) Acknowledge them and gently return to the object of meditation
25. a) To observe experiences without attachment or aversion
26. b) Observing the sensation without reacting to it
27. c) To understand the impermanent nature of sensations
28. d) Observing the rise and fall of the abdomen with the breath
29. c) Insight into the nature of impermanence, suffering, and non-self
30. c) Wisdom that arises from direct experiential insight
31. d) Providing spiritual guidance and education
32. b) As an opportunity for spiritual development and merit-making
33. c) The birth, enlightenment, and passing of the Buddha
34. b) Monks chant prayers and lead funeral rites
35. d) To provide a focus for worship and meditation
36. a) Monks depend on laypeople for material support, while laypeople seek spiritual guidance from monks
37. b) Staying in one place for intensive study and meditation
38. b) It is a time for monks to focus on meditation and study
39. c) It is a traditional greeting and sign of respect
40. d) They perform the blessing rituals and chant protective verses
41. b) Ashoka the Great

- 42. b) King Ashoka
- 43. c) The Buddha's passing away
- 44. c) During the Dvaravati period
- 45. b) King Ramkhamhaeng
- 46. b) Phra Pathom Chedi
- 47. a) Through trade routes and missionary efforts
- 48. b) The Islamic invasions and destruction of Buddhist monasteries
- 49. b) The Sukhothai period
- 50. a) Ashoka

ภาคผนวก ง
การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาค่าความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่
ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
1. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
2. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ศึกษาพระธรรมวินัยและสามารถถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
3. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถถ่ายทอดธรรมะภาคภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
4. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถเผยแผ่ภาคภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
5. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถนำสิ่งที่เรียนมาปฏิบัติแก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
6. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้แก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
7. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนาจิตใจแก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
8. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสงเคราะห์แก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
9. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0

10. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถสามารถ โต้ตอบ ตอบคำถาม ให้ข้อมูลแก่ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
11. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนา และศึกษาวิจัยการสื่อสารธรรมภาค ภาษาอังกฤษในการแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับ ชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
12. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่สามารถพัฒนา ทักษะการพูด เพื่อให้สามารถโต้ตอบ ตอบ คำถาม ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0
13. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่พัฒนาศักยภาพ ตนเองผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี เว็บไซต์ ไซต์ แอปพลิเคชัน	+1	+1	+1	3	1.0
14. พระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่มีการฝึกอบรม พัฒนาศักยภาพสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
15. องค์กรมีการส่งเสริมสนับสนุนพระธรรม วิทยากรรุ่นใหม่ในการพัฒนาศักยภาพสื่อสาร ธรรมภาคภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

แบบสอบถามศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่
หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	32.33	46.983	.656	.897
a2	32.31	46.752	.668	.896
a3	32.35	46.675	.705	.895
a4	32.43	48.220	.506	.902
a5	32.47	47.942	.590	.899
a6	32.35	47.401	.671	.896
a7	32.49	49.212	.491	.902
a8	32.52	48.744	.444	.905
a9	32.30	47.776	.604	.899
a10	32.37	47.881	.622	.898
a11	32.46	47.640	.545	.901
a12	32.42	47.154	.631	.898
a13	32.39	47.494	.631	.898
a14	32.41	47.358	.582	.899
a15	32.48	47.250	.562	.900

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.905	15

การหาค่าความสอดคล้อง (IOC)

**แบบประเมินความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ต่อหลักสูตรศักยภาพการสื่อสาร
 ธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติ
 ในจังหวัดเชียงใหม่**

		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC
		1	2	3		
	เนื้อหาและหลักสูตร					
1.	ความเหมาะสมของเนื้อหาในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
2.	การจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.0
3.	ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.0
4.	ความหลากหลายของหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่หลักพุทธธรรม	+1	+1	+1	3	1.0
5.	การเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรมในสถานการณ์จริง	+1	+1	+1	3	1.0
	ผู้สอน/วิทยากร					
6.	ความสามารถในการสอนของผู้สอน/วิทยากร	+1	+1	+1	3	1.0
7.	การใช้ตัวอย่างและกิจกรรมที่น่าสนใจ	+1	+1	+1	3	1.0
8.	การอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.0
9.	ความเอาใจใส่และการให้คำแนะนำ	+1	+1	+1	3	1.0
10.	การกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านสื่อการเรียนการสอน					
11.	ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0
12.	ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0
13.	ความสะดวกในการใช้งานสื่อ	+1	+1	+1	3	1.0
14.	การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0
15.	การจัดเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.0

	ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน					
16.	ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม	+1	+1	+1	3	1.0
17.	บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0
18.	ความสะดวกสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก	+1	+1	+1	3	1.0
19.	การจัดการเวลาของกิจกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.0
20.	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.0
	ด้านผลลัพธ์จากการฝึกอบรม					
21.	การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
22.	การเพิ่มความมั่นใจในการเผยแพร่ธรรมเป็นภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	3	1.0
23.	การนำความรู้ไปใช้ในการเผยแพร่ธรรม	+1	+1	+1	3	1.0
24.	การบรรลุเป้าหมายของการฝึกอบรม	+1	+1	+1	3	1.0
25.	ความพึงพอใจโดยรวมต่อการฝึกอบรม	+1	+1	+1	3	1.0

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

แบบประเมินความพึงพอใจของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ต่อหลักสูตรศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแพร่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่

Scale: ALL VARIABLES

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.913	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	256.03	518.171	.283	.903
b2	256.17	510.351	.570	.902
b3	256.20	486.894	.605	.902

b4	256.27	488.409	.712	.902
b5	256.03	489.895	.611	.902
b6	256.10	488.645	.743	.902
b7	256.30	485.252	.755	.902
b8	256.00	489.724	.525	.902
b9	256.20	488.648	.518	.903
B10	256.07	511.168	.569	.902
B11	256.07	489.720	.689	.902
B12	256.00	512.000	.702	.902
B13	256.00	510.906	.629	.902
B14	256.23	487.082	.610	.902
B15	256.10	511.128	.528	.902
B16	256.33	482.644	.703	.902
B17	256.33	488.299	.667	.902
B18	256.13	487.430	.663	.902
b19	256.00	512.897	.519	.903
b20	256.10	488.645	.669	.902
B21	255.97	518.585	.293	.903
B22	256.00	514.000	.459	.903
B23	256.03	489.689	.619	.902
B24	256.13	511.430	.470	.903
B25	256.23	485.515	.661	.902

ภาคผนวก - จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม

1.1 ดร. พิรุณ จันทรวาส

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.2 ดร. รณวีร์ พาผล

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.3 ดร. สมโภชน์ ไ้วงษ์

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

2. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 ผศ.ดร. อุเทน ลาพิงค์

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ปริญญาโท/เอก
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

2.2 ดร.สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

2.3 ผศ. พูลสุข วรรณาริก

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.4 ดร.พิสุทธิ์พงศ์ เอ็นดู

ประธานหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

2.5 ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ สกุล : ดร.ประดิษฐ์ คำมุงคุณ
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561 : Ph.D (Linguistics) University of Mysore, India
พ.ศ. 2556 : M.A. (Linguistics) University of Mysore, India
พ.ศ. 2549 : พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ) ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา

ผลงานการวิจัย

ความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (ทุนสนับสนุนจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560)

การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (ทุนสนับสนุนจากเงินรายได้วิทยาเขตล้านนาสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ 2564)

การพัฒนาศักยภาพการสื่อสารธรรมภาคภาษาอังกฤษของพระธรรมวิทยากรรุ่นใหม่ในการเผยแผ่หลักพุทธธรรมสำหรับชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน) สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : ดร.วราสยะ วราสยานนท์
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561 : Ph.D (Linguistics) University of Mysore, India
พ.ศ. 2556 : พธ.ม. ภาษาศาสตร์
พ.ศ. 2554 : พธ.บ. บริหารการศึกษา
พ.ศ. 2553 : เปรียญธรรม ๙

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

วิเคราะห์การเรียนรู้ด้วยตนเองในการสื่อสารภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติในยุคดิจิทัลโดยยึดหลักธรรมอริยบท 4 An Analysis of Self-Directed Learning for Thai Language Communication for Foreigners in the Digital Era Based on the Four Foundations of Success

ผลงานการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้การสอนในระบบออนไลน์ของนักศึกษา สาขาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา The Development of Skill for Learning and Teaching English of Students of the Faculty of English, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus ตีพิมพ์บทความวิจัยฐาน 1 ในวารสารวิชาการธรรมทรรศน์ ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2565 TCI กลุ่ม 1

การบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนากับภูมิปัญญาล้านนาเป็นฐานในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและวิกฤตหมอกควันของจังหวัดเชียงใหม่ Integrating Buddhist Principles and Lanna Wisdom as a base for solving the forest fire and haze crisis in Chiang Mai มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยปีงบประมาณ 2565

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง
ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : นายธีรศักดิ์ แสนวังทอง

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550 : M.A. (Linguistics) Delhi University (India)

พ.ศ. 2555 : บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาการจัดการทั่วไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2547 : ศน.บ. สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตลำนานา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ลำนานา

พ.ศ. 2554 - 2559 : อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา

พ.ศ. 2550 - 2554 : อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา

ผลงานการวิจัย

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา (ทุนสนับสนุนจากเงินรายได้วิทยาเขตลำนานา สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2559)

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา (ทุนสนับสนุนจากเงินรายได้วิทยาเขตลำนานาสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2561)

การพัฒนาเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิตานอ์สของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา (ทุน

สนับสนุนจากเงินรายได้วิทยาเขตล้านนา สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2562)

การบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนากับภูมิปัญญาล้านนา เพื่อลดการเผาป่าและวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ (ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน) สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง
ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : ดร.ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2555 : Ph.D. in English (Linguistics and Phonetics) The English and Foreign Languages University, Hyderabad, India

พ.ศ. 2547 : M.A. (Linguistics) University of Mysore, India

พ.ศ. 2537 : พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน : ประธานหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

อัจฉราภรณ์ สนามพล, อุเทน ลาพิงค์, พระสุทธิสารเมธี, ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง, ประวิชญ์ วัน
ตา (2565)การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรภูมิปัญญาล้านนาของผู้สูงอายุใน
ชมรมสมุนไพรจาวยอง วัดป่าตาล ตำบลบววกค้ำอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วารสาร
สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 7 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2565) หน้า 360-372

พูลสุข กรรณาริก, ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง, นพรัตน์ กันทะพิกุล, อาทิตย์ จันทร์ดีบ. (2566). การ
จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร: CLTสอดคล้องกับกรอบอ้างอิง
ความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป: CEFR, วารสารปัญญา ปีที่ 3 (ฉบับที่ 2) (พฤษภาคม-
สิงหาคม2566), หน้า 121-137

กมล บุตรชารี, วิเศษ เสาะพบดี, สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล, จริญญาศักดิ์ แพง, ณรงค์ศักดิ์ ลุน
ส์โรง. (2567). การศึกษาเชิงวิเคราะห์ขาดกตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทที่ปรากฏในคัมภีร์อรรถกถา
ธรรมบท. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 [กันยายน – ธันวาคม 2567]. หน้า 10-20

เกสร สัมฤทธิ์ผล, ทักษิณันย์ แสงแก้ว, และณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง. (2567). การพัฒนาทักษะ
การอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษจาก E-book โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าเมืองล่าง. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1, ระดับชาติ ครั้งที่ 2. หน้า 395-401

ธนัชพร ยอดคำ, ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง, พิทักษ์ แผงโกฏิ และอรรถพงษ์ ผิวเหลือง. (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล (CIPPA Model) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด. วารสารสันตยาภิวัฒน์ วัฒนอนงนกคด ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2568) หน้า 183-198

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง
ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6

ประวัติผู้ร่วมนักวิจัย

ชื่อ สกุล : พระนพดล บันมะ (ปกสสรวิโส)
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2565 : ศศ.ม. ภาษาอังกฤษศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2560 : ศน.บ. การสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตล้านนา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2567 - ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผลงานทางวิชาการ

THE USE OF THE FRAYER MODEL TO DEVELOP GRADE 8 STUDENTS' VOCABULARY LEARNING AND READING COMPREHENSION.

การสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนชาวพุทธล้านนา

การอ่านภาษาอังกฤษ:ความท้าทายใหม่ผ่านกลวิธีการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล

Digital Technology Application Guidelines for English Language Learning in Buddhist Propagation Approaches to Buddhist Propagation via English and Digital Technology in the 21st Century

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์/โทรสาร. 0-5327-0975-6